

Evijärven kunta

TILINPÄÄTÖS 2019

Itseään suurempi kunta

Kunnanhallitus 30.3.2020 § 47

Valtuusto __.6.2020 § __

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2 Tilivuotta 2019 kuvaavat kuvaajat	9
1.3 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	13
1.4 Kunnan hallinto.....	14
1.5 Kuntastrategia	16
1.6 Muutoksenhakuprosessit tilinpäätösvuoden aikana	17
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	19
2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	19
2.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	20
2.3 Tase ja sen tunnusluvut	21
2.4 Kokonaistulot ja kokonaismenot 2019	22
2.5 Konsernin toiminta.....	23
3. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	29
4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	30
4.1 Käyttötalousosan toteutuminen	30
4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	52
4.3 Rahoitusosan toteutuminen.....	53
4.4 Investointiosan toteutuminen.....	54
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	56
5.1 Tuloslaskelma	56
5.2 Rahoituslaskelma	57
5.3 Tase	58
5.4 Konsernituloslaskelma	59
5.5 Konsernirahoituslaskelma	60
5.6 Konsernitase	61
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	62
6.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	62
6.2 Tuloslaskelman liitetiedot	63
6.3 Taseen liitetiedot	67
6.4. Konsernitaseen liitetiedot	72
6.5. Laskennallisesti eriytetyt tilinpäätökset.....	75
6.6 Kriisikuntakriteereiden toteutuminen Evijärven kunnassa	78
7. HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	79
8. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA.....	82
9. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	83

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2019 Evijärvellä jatkettiin viime vuosien tapaan kuntastrategiaan perustuvaa aktiivista toimintaa ja kehittämistä. Kunnan tulevaisuutta rakennettiin myös merkittävillä investoinneilla. Toiminnassa huomioitiin taloudellisen oman toiminnan ohella panostukset kehittämiseen. Kunnan yleisen toiminnan ja kehittämisen ohella talousarviossa varattiin määrärahaa strategian toteutukseen. Vuosi 2019 jää historiaan toiminnan vuotena, kunnassa tehtiin ja saatiin paljon hyvää aikaan.

Yleisellä tasolla kuntataloutta tarkasteltaessa kunnat ovat pahassa talousahdingossa. Vuonna 2018 alijäämäisen tuloksen teki 2/3 kunnista. Vuonna 2019 määrä näyttää kasvavan entisestään ja vuodesta muodostuu valtaosassa kuntia alijäämäinen. Alkuvuodesta 2020 Suomen poikkeusoloihin ajanut maailmanlaajuinen koronaviruspandemia tulee vaikeuttamaan kuntataloutta entisestään.

Evijärven kunnan talouden ja toiminnan toteutuma

Kuntastrategiassa talouden päämääräksi on asetettu vakaa ja tasapainoinen kuntatalous. Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen on kirjattu yhdeksi kuntastrategian päätavoitteeksi. Yleinen ja kuntien taloustilanne sekä toimintaympäristö huomioiden Evijärven kunnan taloustilanne on viime vuosina ollut varsin hyvä. Kunta teki neljä ylijäämäistä tilinpäätöstä vuosina 2014-2017 mutta vuodet 2018 ja 2019 ovat olleet alijäämäisiä. Kunnan taseessa on vielä kertynyttä ylijäämää noin 3,287 miljoonaa euroa. Taloutta tulee tasapainottaa ja vuonna 2020 kuntaan valmistellaan talouden tasapainottamissuunnitelma.

Valtuuston hyväksymä talousarvio 2019 oli 169 310 euroa alijäämäinen. Talousarvion vuosikate oli +430 390 euroa. Vuosi oli taloudellisesti haasteellinen ja vuosi toteutui talousarviota huonommin. Tilikauden tulokseksi muodostui -889 714,21 € ja vuosikatteeksi – 270 816,89 €. Talouden toteutuma oli noin 700 t€ talousarvioon kirjattua huonompi. Vuosina 2014–2017 kunta teki ylijäämäisen tilinpäätöksen. Vuosi 2019 oli toinen alijäämäinen tilikausi peräkkäin. Suurin selittävä tekijä talousarviota suuremmalle alijäämälle on SOTE-kulujen merkittävä kasvu vuonna 2019. Kunnan oman toiminnan osalta tilivuosi 2019 toteutui pitkälti talousarvion mukaisesti.

Tuloja kertyi yhteensä 20 543 612 euroa, joka ylitti budjetoidun reilulla 30 t€. Menoja kertyi yhteensä 21 029 031, joka ylitti talousarvion reilulla 0,5 M€. Kokonaisuutena tilinpäätöksessä talousarvioon kirjatut menot ylittyivät tuloja enemmän noin 0,5 M€.

Tulopuolella valtionosuuksia kertyi 8,859 M€ ja verotuloja 8,046 M€. Talousarvioon kirjatut valtionosuudet ylittyivät 215 t€ mutta verotulot alittuivat 300 t€. Verotulojen alitus selittyy pitkälti valtakunnallisella verokortti- ja tulorekisteriuudistuksilla. Toimintatuottoja kertyi 1,744 M€ ja ne ylittyivät reilulla 100 t€ budjetoidusta. Kunnan sijoitukset kehittyivät erittäin suotuisasti vuonna 2019. Vuonna kirittiin kiinni vuonna 2018 syntynyt sijoitusten arvonalenema ja noustiin reilusti hankintahinnan yläpuolelle. Sijoitustuottoja kunnan tilinpäätöksen kirjattiin reilut 630 t€. Tämä on reilut 350 t€ talousarvioon kirjattua (274 550 €) suurempi. Lisäksi sijoituksiin jätettiin noin 300 000 euron puskuri eli arvonnousu jota ei kotiutettu vuonna 2019.

Menopuolella toimintamenot olivat yhteensä 19,56 M€. Toimintamenot kasvoivat 6,3 prosenttia vuodesta 2018. Toimintamenot ylittivät budjetoidun noin 1,15 M€, suurin määrärahan ylitys oli palveluiden ostoissa. SOTE-palveluiden kustannuksissa oli iso kasvu, ne ylittyivät kokonaisuutena noin 1,05 M€ talousarviosta. Kaksineuvoisen palveluista ikäihmisten palveluiden kustannukset ylittivät budjetoidun 594 t€ ja perusterveydenhuolto ylittyi 158 t€. Sosiaalipalvelut (-87 t€) ja erityispalvelut (-5 t€) puolestaan alittuivat. Kaksineuvoisen kautta kulkeva erikoissairaanhoidon laskutus ylitti budjetoidun 382 t€. SOTE-kulut kokonaisuutena kasvoivat tilinpäätökseen 2018 verrattuna 8,64 % ja talousarvioon 2019 verrattuna 10,59 %. Valtuuston hyväksymä talousarvio oli lähtötilanteessa noin 170 t€ alijäämäinen ja se myös osaltaan selittää alijäämäistä tulosta.

Vuosia 2018 ja 2019 vertailtaessa huomioitavaa on, että kokonaismenot ja -tulot kasvoivat vuonna 2019. Kokonaismenot kasvoivat reilut 1,325 miljoonaa euroa 19,704 miljoonasta eurosta 21,029 miljoonaan euroon. Tulot kasvoivat 1,591 miljoonaa euroa 18,952 miljoonasta eurosta 20,544 miljoonaan euroon. Vuonna 2019 kokonaistulot ja -menot olivat hieman vuotta 2018 paremmin tasapainossa ja vuoden 2019 tilinpäätös on vajaat 100 t€ vuotta 2018 (-970 324 €) parempi.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää, joka toimii talouden perustana ja puskurina. Vuoden 2019 alijäämäinen tulos pienentää taseeseen kertynyttä ylijäämää. Ylijäämää jää jäljelle 3 286 547,43 euroa. Ylijäämää on 1 355,28 euroa/asukas.

Kuntakonsernin tilinpäätös 2019 on alijäämäinen 1 029 193,66 euroa. Kuntakonsernin taseeseen jää kertynyttä ylijäämää 1 214 034,87 euroa. Ylijäämää on 500,63 euroa/asukas. Konsernilukujen tarkastelu on merkittävää, sillä kriisikuntakriteerien mukaiset tarkastelut tehdään konserniluvuilla.

Talousarvioon 2019 päätetyistä investoinneista (2 017 000 euroa) toteutui 1 383 997 euroa ja nettona 1 221 652 euroa. Toteuma investointimenoista on kokonaisuudessaan 57,0 % ja nettona 50,9 %. Nettototeumassa investointimenoista on vähennetty investointeihin liittyvät tulot (mm. avustukset ja muut ulkopuoliset rahoitukset). Isoimmat investoinnit kohdistuivat liikuntapaikkarakentamiseen (koulukeskuksen tekojäärata, yleisurheilukentän katsomo ja aita sekä ulkokuntoiluvälineet Inaan, Särkikylään ja Kivijärvenkylään), esikoulutilan laajennukseen, hyötykäyttöaseman rakentamiseen, järvenkunnostukseen sekä vesijohtoverkoston saneeraukseen. Isoista investoinneista päiväkotirakentaminen ja Antinrinteen/terveyskeskuksen saneeraus siirtyivät vuodelle 2020.

Kunnan talous näyttää vuosina 2018-2020 alijäämäiseltä. Tasapainoisessa kuntataloudessa menojen ja tulojen on oltava pitkässä juoksussa tasapainossa. Talouteen tulee tehdä riittävät korjaavat toimet, että talous tasapainottuu. Vuonna 2020 valmistellaan talouden tasapainottamistoimia, että kunnan talous on tulevaisuudessa paremmin tasapainossa.

Rahoituksellisesti Evijärven kunnan tilanne on kohtuullisen hyvä. Kunnalla ei ole pitkäaikaista lainaa. Lyhytaikaisia lainoja oli (31.12.2019) 6,5 miljoonaa euroa. Lainamäärä kasvoi yhdellä miljoonalla edellisvuodesta. Kunnan velkamäärä on vielä kohtuullinen ja taseeseen kertynyt ylijäämä on talouden perusta tuleville vuosille. Vuoden 2019 osalta lainaa sai pitkälti miinuskorolla. Rahoitusriskien minimoiminen huomioidaan sisäisen valvonnan ohjeilla ja valtuuston hyväksymillä sijoitustoiminnan perusteilla.

Kunnan sijoitustoimintaa hoidetaan valtuuston hyväksymien sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti. Sijoitetut varat on hajautettu kahdelle (Aktia Varainhoito Oy ja Taaleri Oyj) täyden valtakirjan sopimuksella toimivalle salkunhoitajalle tuottamaan tuloja kunnalle. Sijoituksia ja niiden kehitystä seurataan aktiivisesti. Salkunhoitajat toimittavat kuntaan kuukausittain raportin kunnan sijoitusten kehityksestä. Lisäksi Aktialta saadaan raportti pyydettyä ja Taalerin sijoitusten kehitystä on mahdollista seurata reaaliaikaisesti. Kunnanjohtaja on myös säännöllisesti yhteydessä salkunhoitajiin. Kunnanhallitukselle raportoidaan kuukausittain sijoitusten kehityksestä. Sijoitusten kehitys näkyy myös talouden raportointiaikataulun mukaan tehtävistä talousraporteista. Alkuperäinen sijoitettu pääoma oli 5,23 M€, vuodenvaihteessa sijoitusten arvo oli yhteensä 6,55 M€.

Toimintaympäristö ja nostoja vuodesta 2019

Väestö ja työllisyys

Kunnan ennakkoväkiluku vuodenvaihteessa on 2425, väkiluku laski vuoden 2018 aikana 48 kuntalaisella. Syntyneitä oli 17 ja kuolleita 38. Luonnollinen väestömuutos oli -21 henkeä. Kuntaan muutti 80 asukasta ja kunnasta pois muutti 106 asukasta, kuntien välinen muuttoliike oli 26 asukasta negatiivinen ja nettomaahanmuutto Evijärvelle yhden asukkaan verran negatiivinen.

Pohjalainen yritteliäisyys näkyy vahvasti Evijärvellä. Työllisyys on hyvällä tasolla. Työttömyysaste on laskenut viime vuosina niin valtakunnan tasolla kuin Evijärvelläkin. Vuodenvaihteen työttömyysaste Evijärvellä oli 5,4 %, joka laski reilun %-yksikön vuoden takaisesta (6,6 %). Etelä-Pohjanmaalla työttömyysaste oli keskimäärin 8,1 %. Evijärvi on edelleen maakunnan kärkipäässä työttömyysasteessa, vuodenvaihteessa kunnan työttömyysaste oli toiseksi paras.

Kunnassa on paljon yrittäjiä ja yrityksiä suhteessa kunnan väkilukuun. Valtaosa yrityksistä on pieniä. Työpaikoista palvelualalla on reilut 1/2, alkutuotannossa reilu 1/4 ja jalostuksessa reilu 1/5. Suuri yksityinen työllistäjä ja yhteisöverojen maksaja on Ateno Oy, joka työllistää merkittävästi osaajia myös Evijärven ulkopuolelta. Aloista erityisen keskeinen on turkistarhaus, joka tuo työtä ja toimeentuloa suoraan ja välillisesti merkittävälle joukolle evijärveläisiä. Hyvä työllisyys ja aktiivinen yrittäjyys luovat edellytyksiä elinvoimalle ja suotuisalle kuntataloudelle.

Henkilöstö ja palvelut

Henkilöstö on tunnetusti organisaation tärkein voimavara. Evijärven kunnassa toimitaan pienellä henkilöstömäärällä. Hyvä ja tehokas toiminta perustuu vahvaan moniosaamiseen sekä sitoutuneeseen työskentelyyn kunnan ja kuntalaisten parhaaksi. Kunnan omassa toiminnassa keskeiset toimialat ovat hallinto, sivistys ja tekninen toimiala. Nämä tuottavat merkittävän määrän tärkeitä ja laadukkaita palveluita. Kunnan palvelutuotanto tukee ostopalveluiden ohella vahvasti kunnan elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia.

Panostus elinvoimaan sekä kuntalaisten hyvinvointiin näkyy selkeinä painotuksina kunnan toiminnassa. Viime vuosina henkilöstöä on vahvistettu täsmäkrytoinneilla eri toimialoille. Hallintoon on palkattu pääosin kehitystoimintaa, koordinoitua ja viestintää hoitava kehittäjäkoordinaattori. Hallinnossa lisäksi hallintosihteerin virkanimike muutettiin vuonna 2019 hallintopäälliköksi. Sivistystoimeen on palkattu uuteen tehtävään vuonna 2018 nuoriso- ja vapaa-aikapuolelle liikunnan ja vapaa-ajan ohjaaja sekä koululle vuonna 2017 rekrytoidut kaksi Ankkuri-ohjaajaa tukemaan varhaista puuttumista ja ennaltaehkäisyä. Vuonna 2019 rekrytoitiin kuntaan koulusihteerin. Teknisen toimen henkilöstöä on viime vuosina laajennettu rakennusmestarilla.

Kunnassa tuotetaan laadukkaat peruspalvelut. Kunnassa voi käydä hyvän opintien päiväkodista esiopetukseen ja peruskoulusta lukioon. Yhtenä hyvänä esimerkkinä laadukkaasta toiminnasta voi nostaa Evijärven lukion, joka osaltaan tukee kunnan elinvoimaa. Lukio on menestynyt hienosti niin maakunnan kuin koko maankin lukioiden välisessä vertailussa. Vuonna 2019 Evijärven lukio sijoittui keväällä maakunnan lukiovertailussa neljänneksi ja syksyn 2019 vertailussa hienosti toiseksi.

Viime vuosina kunnassa on toteutettu kahden vuoden välein henkilöstökysely. Edellinen toteutettiin vuoden 2018 lopulla ja seuraava järjestetään loppuvuodesta 2020. Kyselyt on toteutettu vertailukelpoisuuden vuoksi pitkälti samalla kyselypohjalla hieman täydennettynä. Toisessa kyselyssä vastaajamäärä nousi ja vastausten keskiarvot olivat valtaosin aiempaa kyselyä korkeampia. Tehtyjen kyselyiden perusteella meillä Evijärven kunnassa on varsin tyytyväinen henkilöstö ja tyytyväisyys on kasvanut hyvään suuntaan.

Työntekijöiden työhyvinvointi ja työssäjaksaminen on tärkeää. Suhteellisen pienessä organisaatiossa sairauspoissaolojen määrään vuositasolla vaikuttavat melko paljon yksittäiset pitkät sairauslomat. Kuntastrategian toimenpideohjelman mukaisesti henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin panostetaan mm. hyvän ja motivoivan johtamisen, koulutusten, työterveyshuollon palveluiden ja TYKY-toiminnan avulla. Vuonna 2019 vakituisten henkilöstön sairauslomia oli keskimäärin 12,2 päivää/henkilö. Poissaolot laskivat merkittävästi vuodesta 2018 (21,9 päivää/hlö). Poissaolot laskivat kaikilla toimialoilla.

Valtakunnallista SOTE- ja maakuntauudistusta valmisteltiin edelleen vuonna 2019. Uudistus olisi toteutuessaan siirtänyt merkittävän määrän tehtäviä kunnista maakunnan järjestettäväksi ja olisi parantanut kunnan talouden hallintaa, suunnittelua ja ennustettavuutta. Uudistus kaatui maalis-

kuussa 2019. SOTE-palvelut muodostavat ison osan kuntien toimintamenoista ja ovat tärkeä osa kunnan toimintaa. Ne luovat kuntalaisille terveyttä ja hyvinvointia. Evijärven SOTE-palvelut tuetaan ostopalveluina. Kuntayhtymä Kaksineuvoinen tuottaa perusterveydenhuollon palvelut ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri erikoissairaanhoidon palvelut. Sekä Kaksineuvoisen että erikoissairaanhoidon kustannukset nousivat voimakkaasti vuonna 2019.

Yhteistyössä kohti tulevaisuutta

Evijärvellä kuntaa kehitetään Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi- kuntastrategian mukaisesti. Kunnan tulevaisuutta rakennetaan itsenäisenä kuntana lähialueen kuntien kanssa hyvää ja tiivistä yhteistyötä tehden. Kuntastrategia ja siinä määritellyt kunnan tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät ohjaavat kunnan toimintaa, kehittämistä ja päätöksentekoa kohti menestyksekkästä tulevaisuutta. Kuntastrategiaa on toteutettu sen valmistumisesta alkaen aktiivisesti päätöksenteossa ja strategian toimenpideohjelmalla. Strategiassa ja sen toteutuksessa on vahva panostus talouteen, palveluihin, kunnan elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämiseen, kunnan vetovoiman lisäämiseen sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Evijärvellä asioita tehdään hyvässä yhteistyössä. Osallisuus ja yhteisöllisyys luovat merkittävästi aktiivisuutta ja toimintaa kuntaan. Evijärvellä on paljon aktiivisia järjestöjä ja yhteisöjä monilla eri sektoreilla. Järjestöjen kanssa on järjestetty säännöllisesti kumppanuustapaamisia. On hienoa että meiltä löytyy tahoja, jotka myös yhdessä kunnan kanssa kehittävät kuntaa. Se on hyvää ja tärkeää työtä yhteisen hyvän eteen. Kunta toimii hyvässä ja tiiviissä yhteistyössä eri järjestöjen sekä muiden toimijoiden ja alueen kuntien ja kehittäjätahojen kanssa.

Kuntaa on viime vuosina kehitetty monilla hankkeilla, rahoituksilla ja kampanjoilla. Näitä on toteutettu kunnan omin toimin ja yhdessä useiden yhteistyötahojen kanssa kunnan ja lähiseudun kehittämiseksi. Toimenpiteiden valmisteluun ja toteutukseen liittyen on myös tehty tiivistä yhteistyötä. Toteutuksessa on ollut mm. Elinvoimainen Evijärvi-, Kuntalaiset kuntoon-, liikuntaleikkipuisto-, Evijärvi mobiiliin-, Majakka- ja Särkikylän kosteikko-hankkeet. Parhaillaan toteutuksessa on elinkeinopalveluiden palvelupolku-yhteishanke yrittäjien kanssa. Rahoituksia on hyödynnetty aktiivisesti myös mm. kaukalon muuttamisessa tekojäärädeksi, luontoliikuntareitin rakentamisessa ja järvenkunnostuksessa. Lisäksi hankerahoituksella on mm. kehitetty koulujen toimintaa ja järjestetty kerhoja.

Koko kuntaa ja kaikkia kyliä on kehitetty kylien kehittämisrahalla, joka oli jaossa toista vuotta vuonna 2019. Kehittämisrahaa on haettu aktiivisesti ja se on nähty kaikilla tasoilla hyväksi asiaksi. Kahden vuoden aikana hakemuksia on tullut hienosti kaikkiaan lähes 80 kappaletta. Kylien kehittämisraha on aktivoanut kylien ja muiden yhteisöjen toimintaa. Kehittämisrahalla toimijat ovat toteuttaneet monia hyviä hankkeita ja kehittäneet omaa toimintaansa sekä toimintaedellytyksiään.

Evijärvellä rakentamista aktivoidaan rakentajakampanjalla 1.4.2019–31.12.2020. Kampanjassa rakentaja saa hyvät edut: maksuttomat neuvontapalvelut sekä rakentamisen lupamaksut ja -palvelut, vesiliittymä ilman liittymämaksua ja 500 euron lahjakortin evijärveläiseen yritykseen. Jo vuoden 2019 osalta on näyttöä, että kampanja on lisännyt rakentamista Evijärvellä.

Vuosi 2019 oli hyvää jatkumoa edellisille kehitysmuotoisille vuosille. Vuosi oli hyvä kokonaisuus ja siitä on edelleen hyvä jatkaa. Evijärvi kehittyi monilla tasoilla. Monia toimenpiteitä toteutettiin ja parhaillaan on menossa runsaasti toimenpiteitä, joilla kunnan suotuisaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa tulevaisuutta rakennetaan. Omilla toimilla ja hyvällä yhteistyöllä on hyvä jatkossakin luoda Evijärvestä vetovoimaista ja viihtyisää sekä elinvoimaista ja hyvinvoivaa kuntaa.

Kuluvan vuoden 2020 näkymät

Kuluva vuosi näyttää talouden osalta haasteelliselta. Vuosi 2020 on alijäämäinen. Menot ovat tuloja suuremmat. Valtuuston hyväksymässä talousarviossa 2020 vuosikate on -401 680 €. Poistojen

(659 360 €) jälkeen tilikauden tulos on alijäämäinen 1 061 040 €. Suuri investointipanostus kasvat-
taa poistoja sekä lainamäärää. Poistot kasvavat noin 60 t€ ja huonontavat tilikauden tulosta.

Tilikauden 2019 jälkeen tilanne on muuttunut suuresti. Koronaviruspandemia jyllää maailmalla ja Suomessa. Elämme alkuvuodesta 2020 poikkeusoloissa. Koronavirus (COVID-19) on aiheuttanut Suomeen poikkeustilan, joka on heikentänyt selvästi näkymiä talouden kehityksestä. Yleinen näkemys talouden ennusteissa on, että BKT:n kehitys painuu Suomessa kuluvana vuonna miinukselle jopa kuusi prosenttia ja työllisyystilanne heikkenee. Eri skenaarioissa BKT:n alenema vaihtelee kahden ja kuuden prosentin välillä. Epävarmuus on vielä suuri, kuinka suuresti koronavirus tulee vaikuttamaan kansantalouteen ja kuntatalouteen.

Tilanne on erittäin vakava. Koronatilanne tulee heijastumaan vahvasti niin yksityis- kuin kuntasektorillekin. Kuntatalous on Suomessa ollut haastavassa tilanteessa valtaosassa kuntia viime vuosina jo ennen kriisiä. Koronavirustilanne sekä sen seurannaisvaikutukset heikentävät kuntien taloudellista tilaa ja entisestään vaikeuttaa kuntien talouden tasapainon saavuttamista. Koronatilanne aiheuttaa merkittävästi myös muita kuin taloudellisia seurauksia mm. ihmisten sairastumisten ja menehtymisten muodossa.

Kriisi ja sen vaikutukset iskevät akuutisti vuonna 2020 monella tapaa kuntien talouteen. Merkittävimmät vaikutukset verotulojen vähentyminen sekä kasvavat sosiaali- ja terveydenhuollon menot. Yleisellä tasolla kuntien tulot tulevat pienenevään ja menot kasvamaan. Arvioiden mukaan koronaviruspandemia pienentää merkittävästi kunnallis- ja yhteisöverotuloja sekä lisää SOTE-menoja. Lisäksi kuntien maksu- ja myyntituotot pienenevät. Korona aiheuttaa myös muita talousvaikutuksia esimerkiksi pelastustoimen kustannusten kasvua. Poikkeustilanteen kestolla ja laajuudella on olennainen vaikutus kuntien tuloihin ja menoihin, minkä vuoksi vaikutusten rahamääräinen arviointi on tässä vaiheessa hankalaa. Taloudelliset vaikutukset kunnille vaihtelevat. Verotulojen kehitykseen vaikuttaa suuresti kunnan väestö- ja elinkeinorakenne. SOTE-menojen kasvu riippuu epidemian vaikutuksesta kullekin alueelle / kuhunkin kuntaan.

Koronavirustilanteen aiheuttamien talousvaikutusten sekä meno- ja tulokehityksen tarkka arviointi kuntatasolla on haastavaa. On odotettavissa, että Evijärven kunnan talous heikkenee koronaviruspandemian seurauksena ja vuosi 2020 tulee olemaan taloudellisesti erittäin haasteellinen. Arvioiden mukaan kunnallis- ja yhteisöverotulot tulevat laskemaan huomattavasti talousarvioon arvioiduista tuloista ja SOTE-kulut nousemaan pandemian seurauksena. Mahdollisesti myös kunnan muut tulot voivat laskea ja toimintakulut nousta jonkin verran.

Koronavirustilanne aiheuttaa kunnissa myös rahoituksellista epävarmuutta. Kunnan lyhytaikaisten lainojen korot voivat nousta jonkin verran ja lainamäärä kasvaa. Evijärvellä lainoja on kohtuullisesti, joten merkitys kunnan talouteen ei ole merkittävä. Koronavirus on aiheuttanut turbulenssia myös sijoitusmarkkinoilla. Kunnan sijoitukset ovat alkuvuodesta laskeneet markkinoiden yleistä laskua maltillisemmin. Sijoitukset on tehty tuottamaan tuottoa pitkällä aikavälillä ja näkemys on, että sijoitusten arvo palautuu, kun koronatilanne hellittää. Sijoitusten kehitystä seurataan aktiivisesti.

Koronaviruspandemia ja asetut rajoitustoimet aiheuttavat paljon vaikutuksia kunnan toimintaan. Kunnan henkilöstön näkökulmasta henkilöstöä, jonka työtehtävät pandemian vuoksi loppuvat tai vähenevät hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan muissa tarpeellisissa tehtävissä. Osa- ja ko-koaikaisia lomautuksia sekä työajanlyhentämisiä joudutaan tekemään siinä vaiheessa, jos muita tehtäviä ei ole. Yksittäisiä lomautuksia tehdään tapauskohtaisesti arvioinnin perusteella. Hallitus on päättänyt merkittävistä helpotuksista yksityissektorille. Hallitus on lupailut tukea myös kunnille mutta sen sisällöstä ja toimenpiteistä ei vielä ole tietoa. Elinkeinojen näkökulmasta on tärkeää, että konkurssreja kyetään mahdollisuuksien mukaan ehkäisemään ja varmistamaan, ettei työllisyystilanne huonone merkittävästi. Kuntien näkökulmasta on ehdottoman tärkeää, että hallituksen lupailemat tukitoimet ovat riittävän vaikuttavat ja laajamittaiset.

Yhdessä toimien selviämme tästäkin

Evijärven korkean yhteisöllisyyden ja tiiviin yhteistyön avulla selviämme yli tästäkin vakavasta koronaviruspandemiasta. Tässä tilanteessa meidän kaikkien on tärkeää puhaltaa yhteen hiileen ja toimia tilanteen vaatimalla tavalla annettuja ohjeita ja sääntöjä noudattaen. Näin pääsemme yhdessä toimien tilanteen yli mahdollisimman pienin vaurioin.

Koronavirustilanteen rauhoituttua voidaan entistä tarmokkaammin jatkaa tulevaisuuden rakentamista. Kaikesta huolimatta Evijärven tulevaisuus näyttää varsin suotuisalta, kun muistetaan talouden tasapaino ja sen ohessa tehdään aktiivisesti töitä elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin eteen. Meillä on tärkeää olla realistinen tilannekuva, jonka mukaan luottamushenkilöt voivat tehdä merkittäviä kunnan kokonaisedun mukaisia päätöksiä.

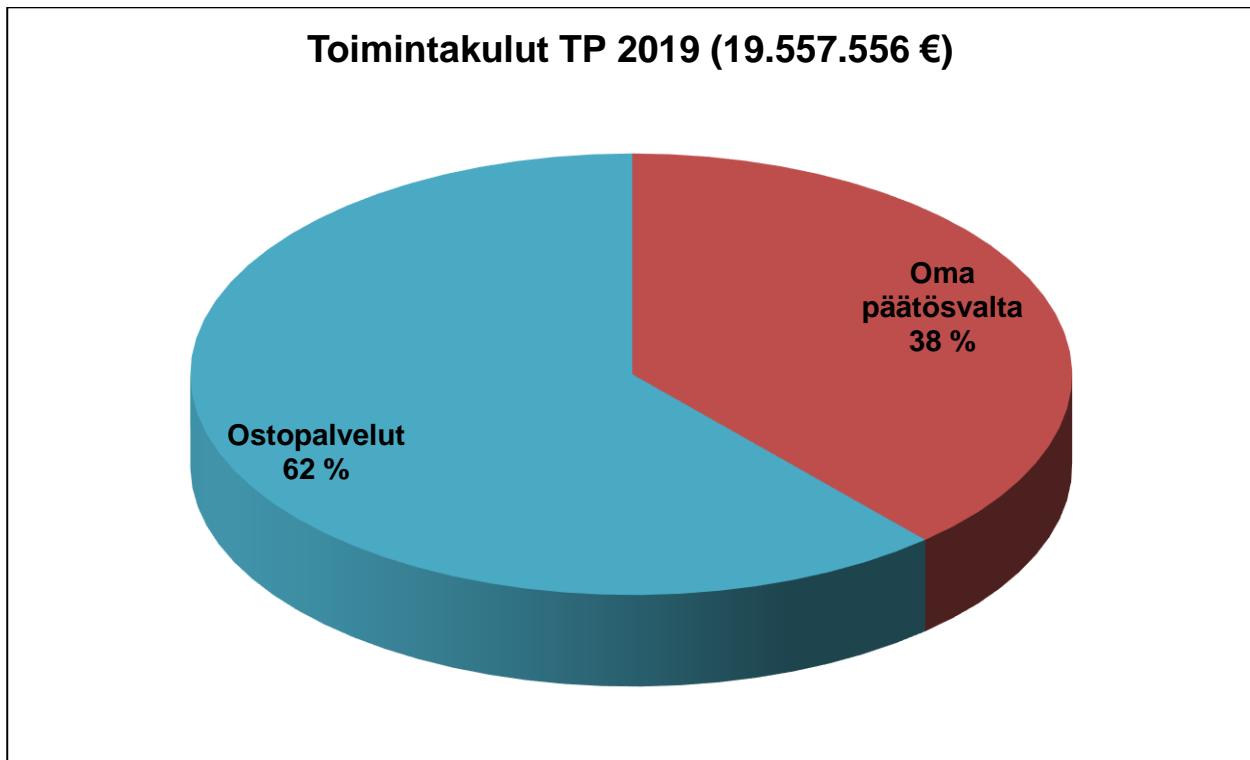
Taloudellisesti alijäämäisten vuosien 2018 ja 2019 jälkeen kunnan taloutta tulee tasapainottaa ja luoda talouden kannalta eväät suotuisalle tulevaisuudelle. On tehtävä aktiivisesti ja vastuullisesti töitä ja päätöksiä sen eteen, että Evijärvellä on edellytykset jatkossakin olla itsenäinen. Kunnan tulojen ja menojen tulee olla tasapainossa. Käytössä olevilla tuloilla tulee kyetä rahoittamaan kunnan toiminta. Kun talouden tasapainotus tehdään realistisesti talous ja kunnan kehittäminen tasapainottaen, Evijärvellä on kaikki edellytykset menestyä myös tulevaisuudessa.

Tällä aktiivisen yhdessä tekemisen ja yhteisen tulevaisuuden rakentamisen tiellä on hyvä jatkaa. Tässä kohtaa lausun suuret kiitokset koko kunnan henkilöstölle, kaikille luottamushenkilöille sekä muille yhteistyökumppaneille. Teemme yhdessä itseään suuremmasta kunnasta Evijärvestä hyvää paikkaa meille kaikille!

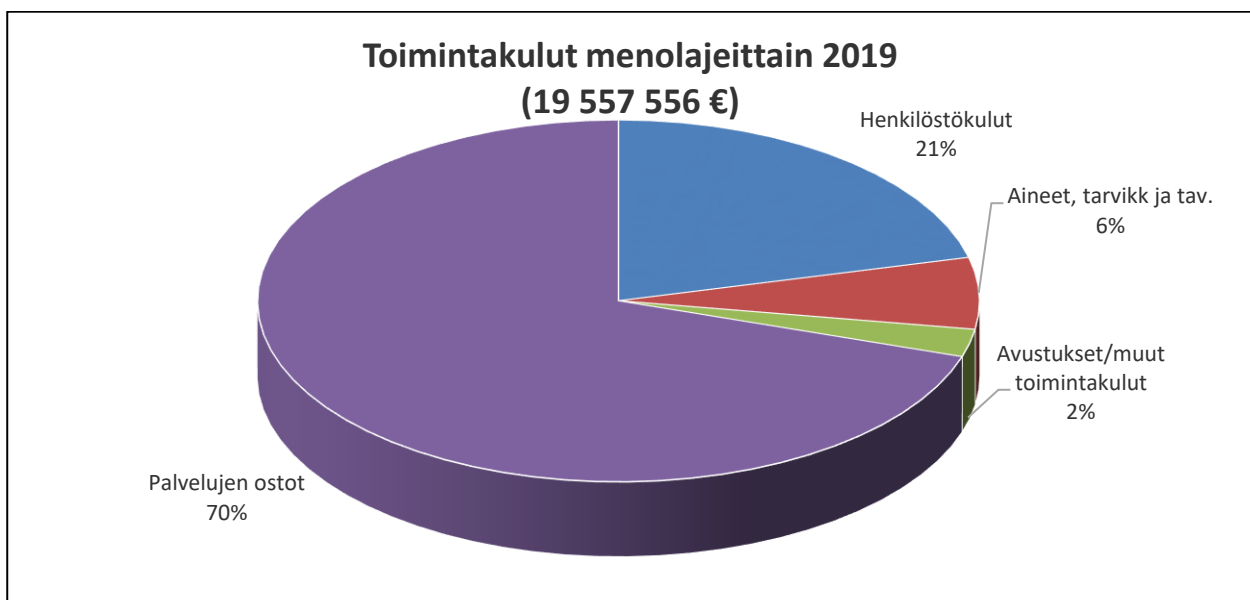
Teemu Kejonen
kunnanjohtaja

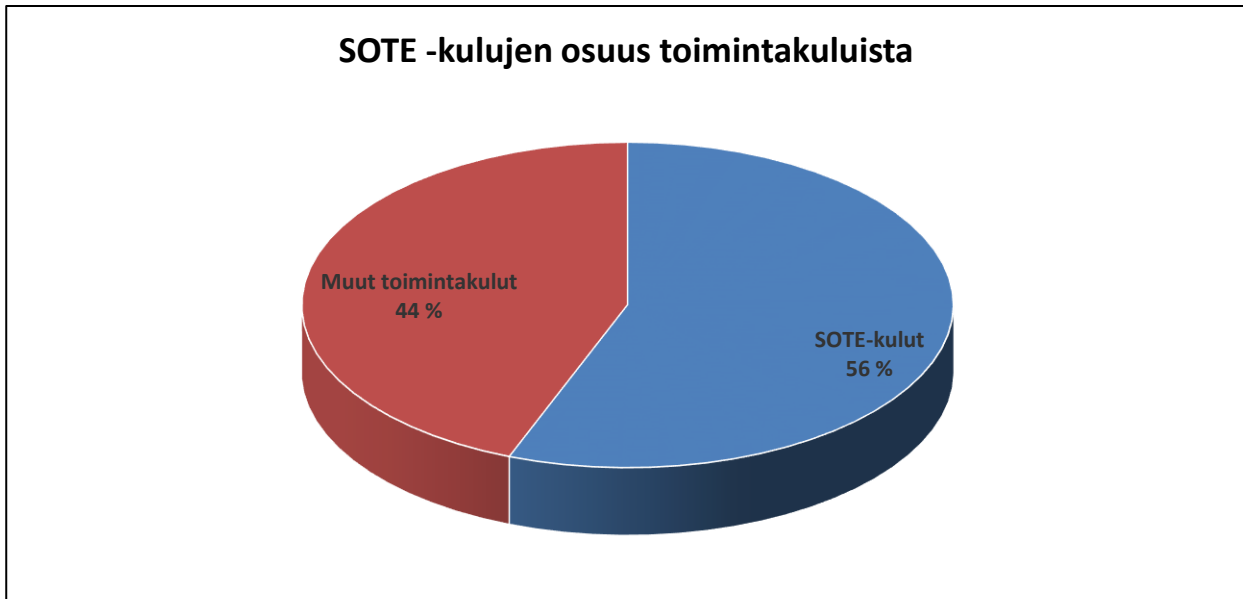
1.2 TILIVUOTTA 2019 KUVAAVAT KUVAAJAT

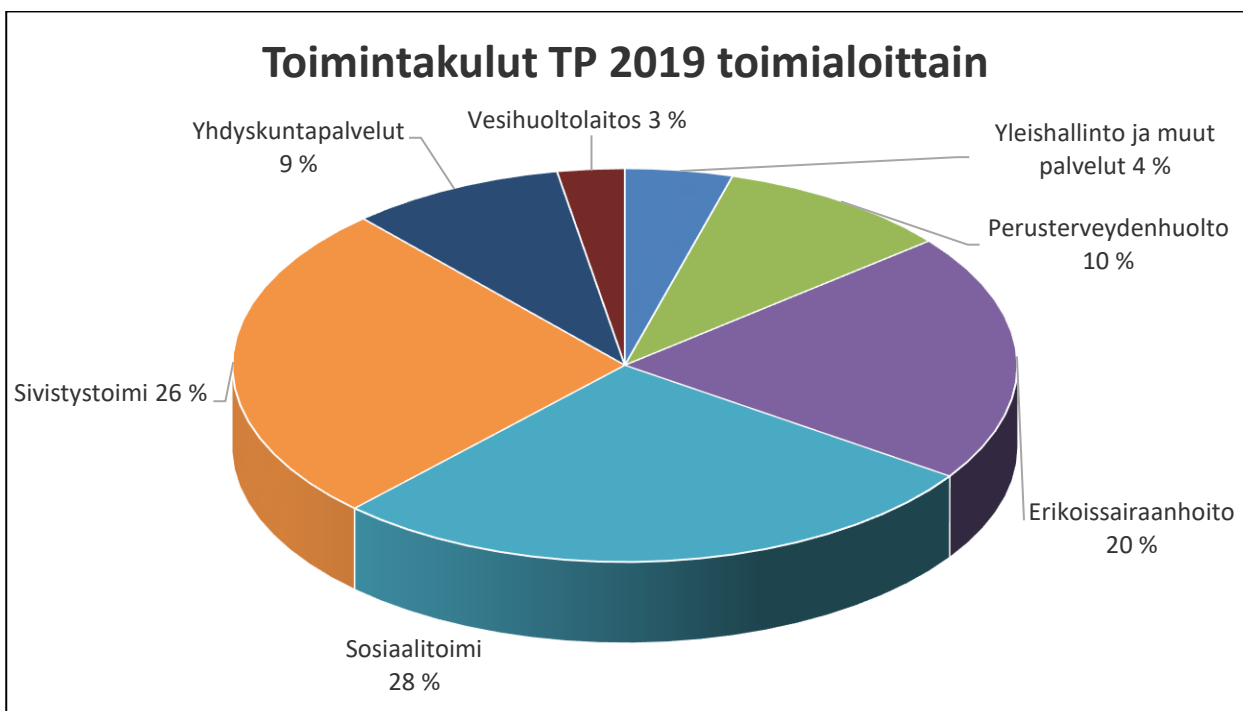
Kuva 1. Toimintakulut, kunnan omassa päätösvallassa olevat ja ostopalvelut vuonna 2019

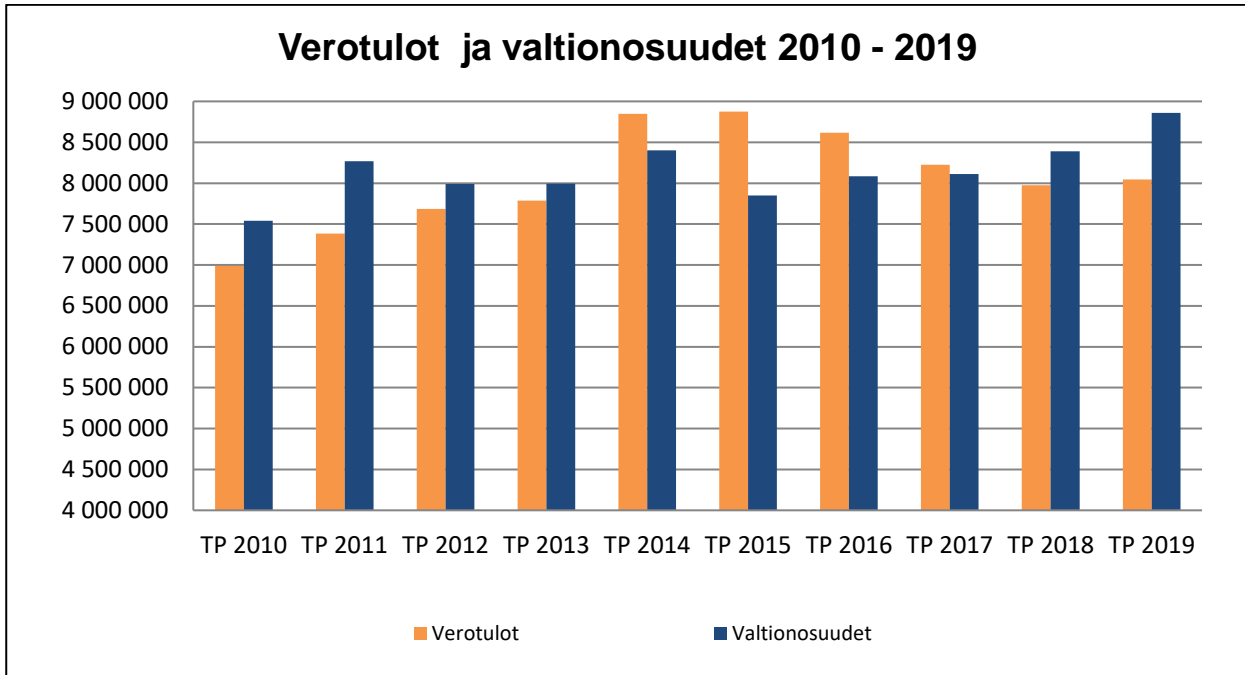
Kuva 2. Toimintakulut menolajeittain tilinpäätös 2019

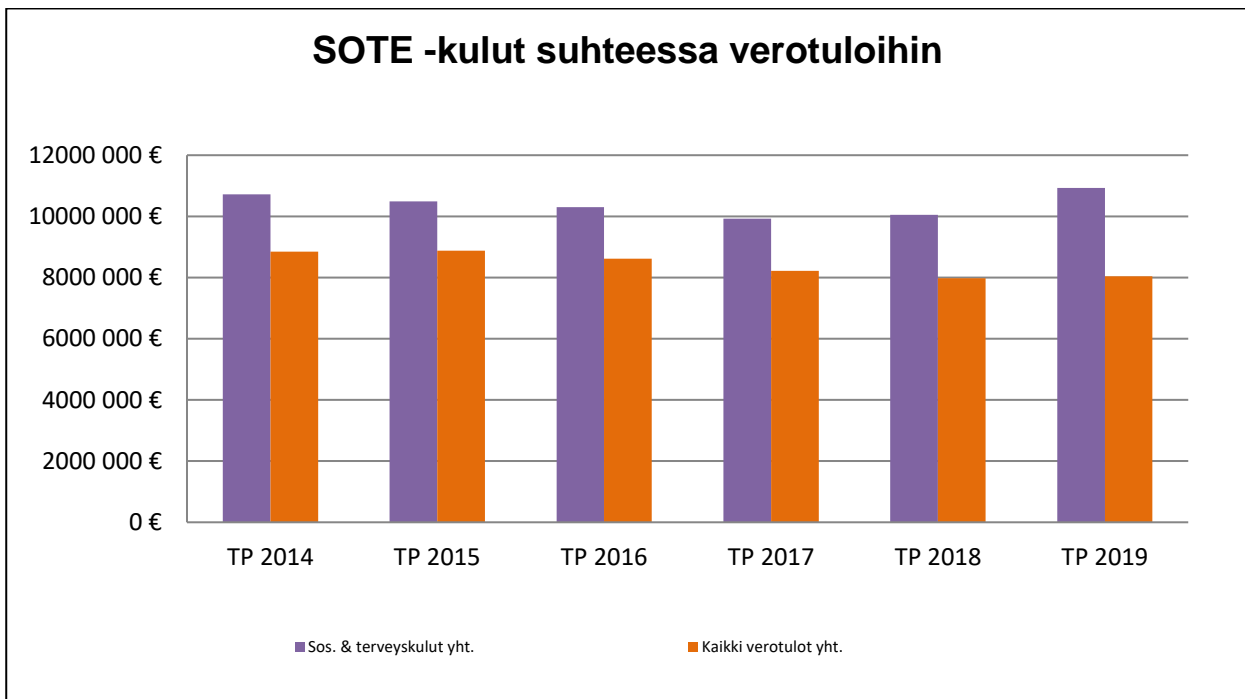
Kuva 3. SOTE-kulujen osuus toimintakuluista 2019

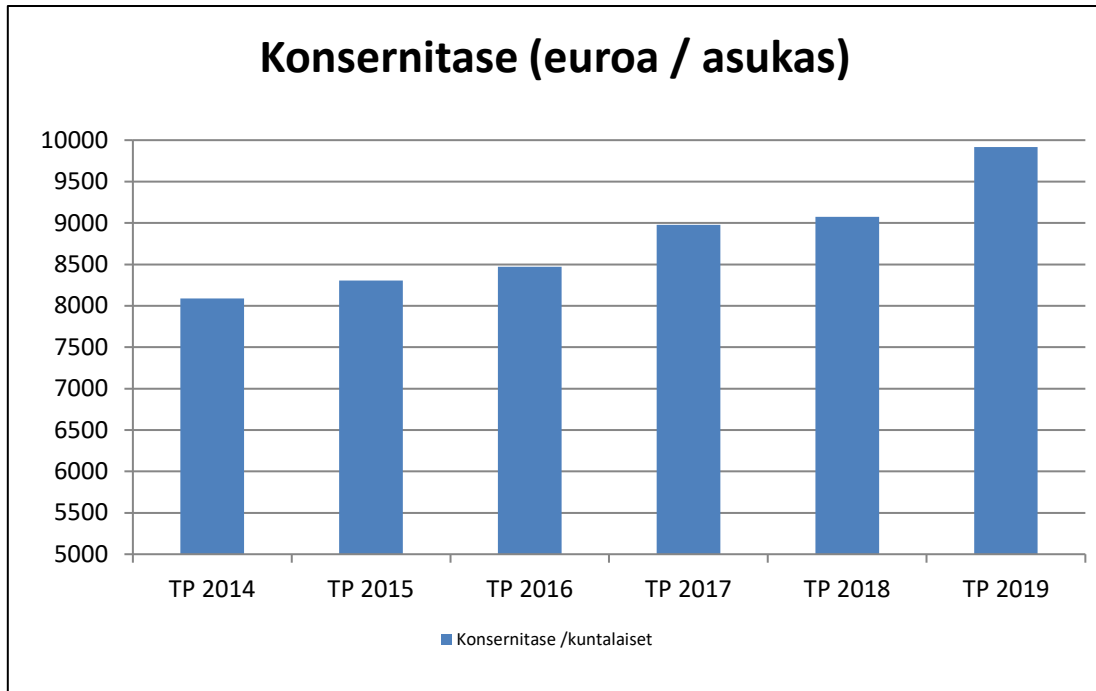
Kuva 4. Toimintakulut toimialoittain

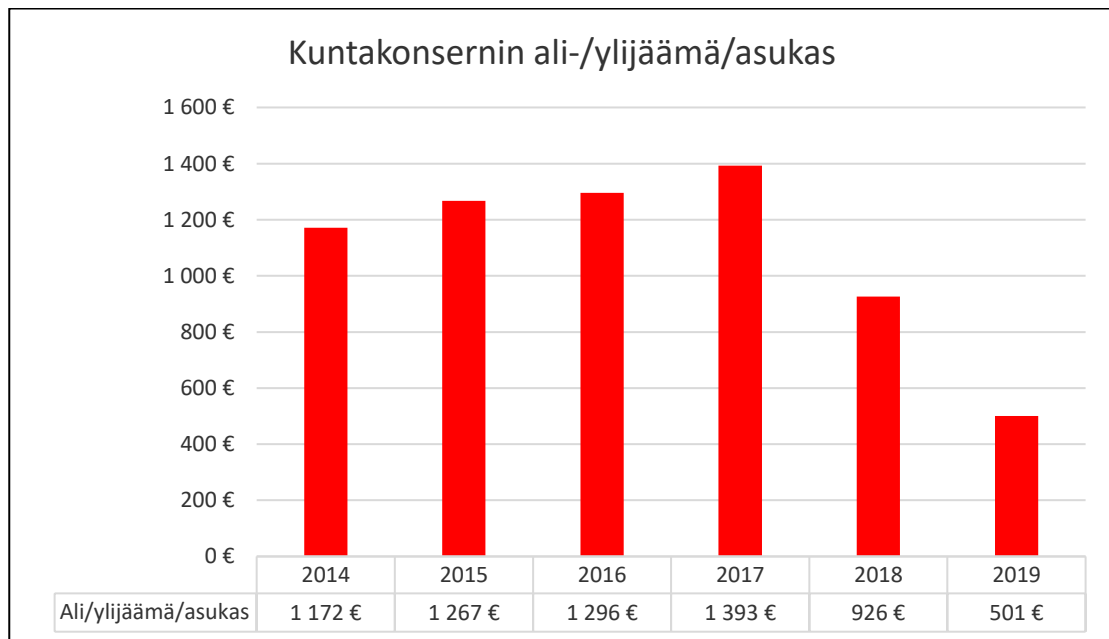
Kuva 5. Verotulot ja valtionosuudet vuosina 2010–2019.

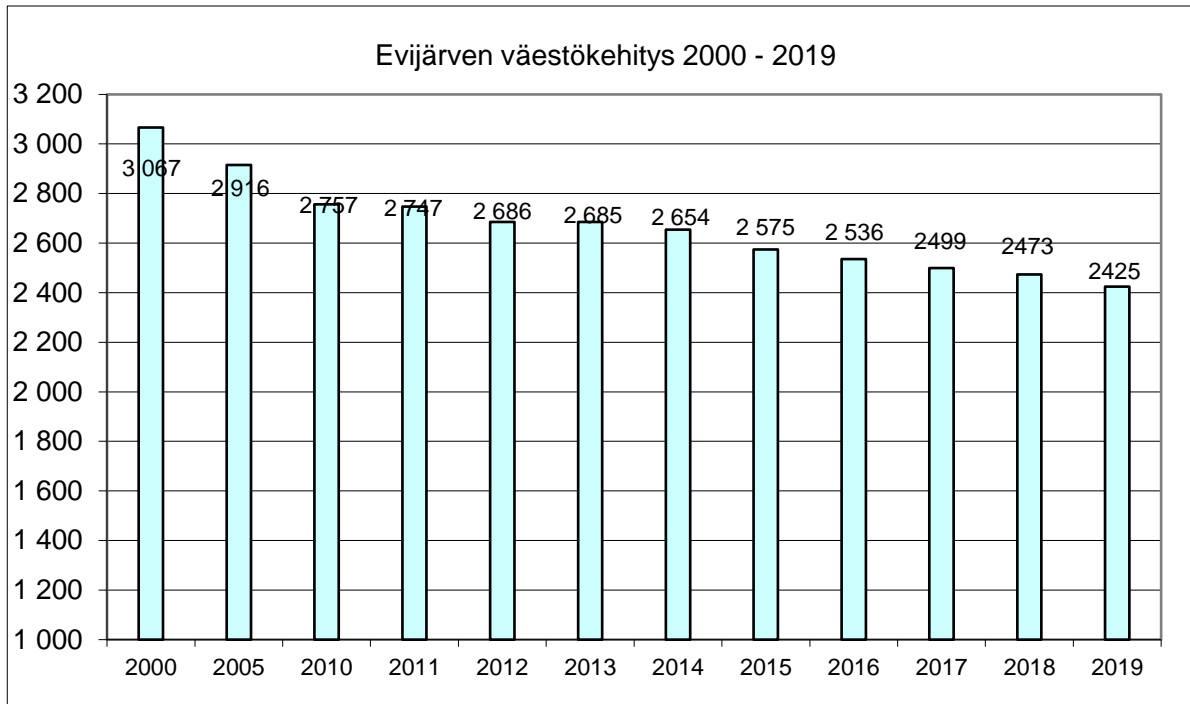
Kuva 6. Sosiaali- ja terveydenhuoltokulujen määrä suhteessa kunnan saamiin verotuloihin.

Kuva 7. Konsernitase asukasta kohden

Kuva 8. Kuntakonsernin yli/alijäämä asukasta kohden

Kuva 9. Evijärven väestökehitys 2000 - 2019

1.3 KUNNANHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Edellisinä vuosina kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksentekokulttuuria on kehitetty sekä korostettu virkavastuuta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallintosäännössä kunnanhallitukselle, lautakunnille ja esimiehille. Myös muu henkilöstö on vastuussa näistä asioista hoitamiensa tehtävien osalta. Päätöksenteossa on vuonna 2019 noudatettu valtuustokauden alussa 1.6.2017 voimaan tullutta hallintosääntöä. Hallintosäännön päivitys valmisteltiin vuoden 2019 aika ja päivitetty hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2020.

Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös välittömästi reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje on uudistettu vuonna 2016. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 21.11.2016 ja valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet 19.12.2016.

Sisäistä valvontaa toteutetaan hyväksytyjen perusteiden ja ohjeen mukaisesti. Kunnanhallitus seuraa saatavien kertymää säännöllisesti. Kunnanhallitus nimeää arvopapereiden ja rahavarojen tarkastajat ja tarkastusten säännöllisestä toteuttamisesta huolehditaan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja seuraavat kunnan omistamien yhtiöiden talouden kehitystä välitilipäätösten ja kuukausiraporttien kautta.

Valtuuston ohjausvälineenä käytetään selkeitä tavoitteita ja mittareita, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Tavoitteita ja mittareita kehitetään vuosittain. Toiminnan ja talouden tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Tavoitteiden asettamisesta ohjeistetaan kunnan talousarvion laadintaohjeissa ja niiden mukaan tavoitteita asetettaessa tavoitteiden tulee olla oikeita asioita mittaavia ja konkreettisia.

Tavoitteiden asetteluun tulee edelleen kiinnittää huomiota ja niiden tulee mitata toiminnan kannalta oleellisia asioita. Tavoitteiden osalta tulee paneutua taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden asettamiseen ja selkeään esittämiseen ja mitattavuuteen. Tavoitteiden tulee olla selkeitä ja mitattavissa sekä kuntastrategian linjausten mukaisia. Tavoitteiden asettamista ja mittareita on kehitetty vuosittain, että ne mittaavat ja kuvaavat toiminnan kannalta tärkeitä asioita. Kunnanhallitus ja valtuusto vahvistavat asetetut tehtäväalueittaiset toiminnan ja talouden tavoitteet talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Taloutta seurataan ja siitä raportoidaan laajemmin vuosikolmanneksittain. Samassa yhteydessä seurataan jatkossa myös investointien toteutumista.

Kunnan saatavien kertymisen seuranta ja valvontaa on korostettu henkilöstölle. Laskutusta suorittavat viran-/toimenhaltijat seuraavat säännöllisesti saatavien kertymistä ja ryhtyvät toimenpiteisiin kunnan saatavien mahdollisimman pikaiseksi suorittamiseksi. Jokainen kunnan työntekijä on velvollinen noudattamaan toiminnassaan tarkkuutta ja sopimusten seuranta. Sisäisen valvonnan tulee ulottua myös työsuorituksiin. Mikäli näissä havaitaan puutteita, esimiehen on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin syiden selvittämiseksi ja tilanteen ratkaisemiseksi.

1.4 KUNNAN HALLINTO

Valtuustokauden 2017–2021 valtuuston paikkajako on seuraava: Suomen Keskusta 11 valtuutettua, Kansallinen Kokoomus 3 valtuutettua, SDP 1 valtuutettu, Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu ja Vasemmistoliitto 1 valtuutettu.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen on tuottanut kunnan perusterveydenhuollon palvelut vuoden 2007 alusta ja sosiaalitoimen palvelut vuoden 2009 alusta. Maatalouslomituksen palvelut siirtyivät Kauhavan kaupungin vastattavaksi vuoden 2009 alusta ja maaseutupalvelut vuoden 2013 alusta. Ympäristöterveydenhuollon palvelut siirtyivät Seinäjoen kaupungin tuottamiksi vuoden 2011 alusta.

Hallinto-organisaatio:

- valtuusto,
- kunnanhallitus ja

seuraavat päävastuualueilla toimivat lautakunnat:

Yleishallinnon päävastuualue

- keskusvaalilautakunta
- tarkastuslautakunta

Sivistystoimen päävastuualue

- sivistyslautakunta

Teknisen toimen päävastuualue

- tekninen lautakunta

Valtuusto:

Puheenjohtaja Juha Alkio, Kesk.

I varapuheenjohtaja Mikko Saarijärvi, Kesk.

II varapuheenjohtaja Rita Haapasaari, Kesk. (Markus Kattilakoski, Kok. 17.6.2019 asti)

Muut valtuutetut:

Jari Anttikoski, Kesk.

Heta-Mari Hernesniemi, Kok.

Matti Holm, Kesk.

Markus Kattilakoski, Kok. (Rita Haapasaari, Kesk. 17.6.2019 asti)

Aapo Kirsilä, Kesk.

Terhi Kultalahti, Kesk.

Ulla Lassila, KD

Erkki Latukka, Kesk. (Jyrki Järvinen, Kesk. 11.11.2019 asti)

Pasi Mäntylä, Kesk.

Jarkko Pahkakangas, Kok.

Satu Ritala, Kesk.

Jorma Tolonen, Vas.

Lasse Vertanen, SDP

Pertti Vesala, Kesk.

Kunnanhallituksessa 2019-2021 on seitsemän jäsentä, joista 5 edusti Suomen Keskustaa, 1 Kansallista Kokoomusta ja 1 Vasemmistoliittoa.

Kunnanhallitus:

Puheenjohtaja Jari Anttikoski, Kesk. (Terhi Kultalahti, Kesk. 17.6.2019 asti)

I varapuheenjohtaja Marja-Leena Kultalahti, Kesk. (Jari Anttikoski, Kesk. 17.6.2019 asti)

II varapuheenjohtaja Jorma Tolonen, Vas.

Muut hallituksen jäsenet:

Markus Kattilakoski, Kok. (Marita Huhmarsalo, Kok. 17.6.2019 asti)

Aapo Kirsilä, Kesk.

Satu Ritala, Kesk.

Alina Niemi, Kesk.

Tarkastuslautakunta

Ulla Lassila, puheenjohtaja

Matti Holm, varapuheenjohtaja

Tarja Jokela

Lasse Vertanen

Yrjö Vertanen

Keskusvaalilautakunta

Vuokko Sulkakoski, puheenjohtaja

Maritta Hanhikoski

Petteri Laukkonen

Matti Saari

Anne Kniivilä

Sivistyslautakunta

Ann-Helen Mäkelä, puheenjohtaja (Jyrki Järvinen 11.11.2019 asti)
 Juha Niemissalo, varapuheenjohtaja
 Anne Joensuu
 Anne Kniivilä
 Terhi Kultalahti
 Sami Pesonen
 Anssi Saari

Tekninen lautakunta

Pasi Mäntylä, puheenjohtaja
 Jyrki Mikkola, varapuheenjohtaja
 Rita Haapasaari
 Heta-Mari Hernesniemi
 Minja Keto (Satu Ritala 30.9.2019 asti)
 Erkki Latukka
 Jarkko Pahkakangas

Kunnanviraston organisaatio tilinpäätösvuonna 2019:
 Kunnanvirasto, jonka muodostaa koko kunnan henkilöstö, johtaa kunnanjohtaja.
 Hallinto-osasto, osastopäällikkö kunnanjohtaja.
 Sivistysosasto, osastopäällikkö sivistystoimenjohtaja.
 Tekninen osasto, osastopäällikkö kunnaninsinööri.

Tilivelvolliset vuonna 2019:

- kunnanhallituksen jäsenet,
- sivistyslautakunnan jäsenet,
- teknisen lautakunnan jäsenet,
- kunnanjohtaja,
- sivistystoimenjohtaja,
- kunnaninsinööri.

1.5 KUNTASTRATEGIA

Evijärven kunnan elinvoima ja hyvinvointistrategia- kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa kesäkuussa 2016.

Kuntastrategian vision mukaan Itseään suurempi kunta - Evijärvi tarjoaa

- vireän, viihtyisän sekä turvallisen elinympäristön luonnon ja vesistöjen äärellä
- hyvää elämää tukevat palvelut
- aktiivisen ja yritteliään toimintaympäristön

Nämä yhdessä laadukkaan toiminnan ja tasapainoisen kuntatalouden kanssa mahdollistavat itsenäisen Evijärven kunnan vetovoimaisuuden, elinvoiman ja menestyksen tulevaisuudessa!

Kuntastrategian missiossa on määritelty, että Itsenäisenä Evijärvi voi parhaiten päättää mikä on kunnalle ja kuntalaisille parhaaksi – kunnan kokonaisuus hahmotetaan ja sitä edistetään yhteistoiminnan sekä harkitun päätöksenteon perustana. Evijärvi edistää kunnan elinvoimaa, terveyttä ja hyvinvointia sekä yrittämisen edellytyksiä. Itsenäisenä kuntaa kehitetään yhteistyössä haluttuun suuntaan - kunnan toimintoja ja palvelurakenteita uudistetaan nykyisillä ja uusilla toimintatavoilla. Kehittämistä toteutetaan joustavasti hallitun uusiutumisen ja yrittäjämäisyyden tukemana.

Strategiassa Evijärvellä havaittiin olevan paljon vahvuuksia ja mahdollisuuksia, joille rakentaa. Kunta voi edelleen vahvistaa olevia vahvuuksia sekä hyödyntää havaitut mahdollisuudet. Omilla toimilla voi myös vahvistaa heikkouksia sekä torjua uhkia.

Kuntastrategiassa linjatut Evijärven kunnan tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät ovat:

- Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunta tavoittelee menestystä strategian painopisteillä ja tavoitteilla. Ne linjaavat kunnan toimintaa ja kehittämistä sekä päätöksentekoa. Näiden kaikkien tulee pohjautua vahvasti kuntastrategian linjauksiin, painopisteisiin ja tavoitteisiin.

Kuntastrategian toteutukseen valmisteltiin loppuvuodesta 2017 ja alkuvuodesta 2018 järjestyksessään toinen toimenpideohjelma (TPO), jonka kunnanhallitus hyväksyi 16.4.2018 (§ 56). Hyväksytty toimenpideohjelma valmisteltiin ja sitä toteutettiin tiiviissä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja se kattoi vuodet 2018-2019.

Kuntastrategian toimenpideohjelmassa 2018-2019 strategisten päätavoitteiden alle kirjattiin 20 kuntastrategian mukaista tavoitetta, joille kullekin määriteltiin tarkemmat toteutettavat toimenpiteet ja vastuutahot. Ohjelman toteutus jatkui vuoden 2019 loppuun asti. Toimenpideohjelma toteutui pääosin hyvin ja suotuisasti.

Kuntastrategian toimenpideohjelmalla (TPO) toteutetaan strategian linjauksia ja painotuksia käytännön toimenpitein. Strategian toteuttaminen toimenpideohjelmalla on nähty hyväksi toimintatavaksi, näin strategia jalkautuu käytäntöön ja sen linjaukset siirtyvät käytännön toimenpiteiksi. Strategiaa ja sen toimenpideohjelman toteutusta seurataan säännöllisesti.

Kuntastrategiaa toteutetaan ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti. Strategian toteutumisen seurantaan ja arviointiin sekä tulevien ohjelmien valmisteluun on nimetty strategian ohjausryhmä. Ohjausryhmä seuraa ja arvioi toimenpideohjelman toteutumista ja ohjelman toteuma viedään pykälänä tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle. Alkuvuoden 2020 aikana valmistellaan seuraava kuntastrategian toimenpideohjelma.

1.6 MUUTOKSENHAKUPROSESSIT TILINPÄÄTÖSVUODEN AIKANA

Vuoden 2019 aikana Vaasan hallinto-oikeus antoi ratkaisun viiteen kunnan toimielimen päättämään asiaan. Markkinaoikeus antoi ratkaisun yhteen asiaan. Vuoden 2019 lopussa Vaasan hallinto-oikeudessa on käsiteltävänä kolme Evijärven toimielinten päätöksistä tehtyä valitusta, joista kaksi on tehty vuoden 2019 aikana ja yksi vuonna 2018.

Vuoden 2019 aikana Vaasan hallinto-oikeuden antamista ratkaisuista kolme koski kunnanvaltuuston tekemiä päätöksiä, joista yhdessä hallinto-oikeus kumosi valtuuston päätöksen ja kaksi jätettiin tutkimatta. Valtuuston päätös 21.6.2016 § 22 Tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille tilikaudella 1.1. – 31.12.2015 kumoutui, koska päätös oli syntynyt virheellisessä järjestyksessä esteellisten henkilöiden osallistuessa päätöksentekoon. Asia käsiteltiin uudelleen valtuustossa 17.6.2019 § 33.

Kahdessa muussa päätöksessä Vaasan hallinto-oikeus jätti valitukset tutkimatta. Ratkaisut koskivat valtuuston päätöksiä 29.5.2017 § 28 ja 12.6.2017 § 53.

Vuoden 2019 lopussa Vaasan hallinto-oikeudessa on käsiteltävänä kaksi valtuuston päätöstä: 18.3.2019 § 15 koskien Evijärven rantaosayleiskaavan muutoksen ja osittaisen kumoamisen sekä kirkonseudun osayleiskaavan osittaisen muutoksen hyväksymisestä tehtyä valitusta ja 16.12.2019 § 66 koskien määräalan myyntiä.

Eri oikeusasteista ei tullut ratkaisuja kunnanhallituksen päätöksistä tehtyihin valituksiin vuoden 2019 aikana. Vuoden 2019 lopussa Vaasan hallinto-oikeudessa oli käsiteltävänä yksi kunnanhallituksen asia, joka koskee hyötykäyttöasemaa koskevia päätöksiä.

Sivistyslautakunnan päätöksistä tehtyihin valituksiin Vaasan hallinto-oikeus antoi vuoden 2019 aikana yhden ratkaisun. Ratkaisunaan Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Asia koski sivistyslautakunnan päätöstä liikuntapaikkarakentamiseen liittyen vuodelta 2017. Vuoden 2019 aikana Markkinaoikeus kumosi osittain sivistyslautakunnan vuonna 2018 tekemän koulukuljetuksia koskevan kilpailutuksen. Vuoden 2019 lopussa eri oikeusasteissa ei ole käsiteltävänä sivistyslautakunnan tekemiä päätöksiä.

Vuoden 2019 aikana Teknisen lautakunnan päätöksiä koskeviin valituksiin tuli yksi ratkaisu, joka koski Traktoriyöurakoitsijan valintaa vuodelta 2017. Hallinto-oikeus palautti asian tekniseen lautakuntaan uudelleen käsiteltäväksi. Vuoden 2019 lopussa Teknisen lautakunnan päätöksiä ei ollut ratkaistavana eri tuomioistuimissa.

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA Euroa	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Toimintatuotot				
Myyntituotot	849 225	737 494	823 315	805 170
Maksutuotot	71 634	52 666	65 501	64 278
Tuet ja avustukset	40 459	63 052	55 921	60 848
Muut toimintatuotot	819 143	824 379	884 413	813 730
Toimintatuotot yhteensä	1 780 461	1 677 590	1 829 149	1 744 025
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-3 949 143	-3 890 145	-4 036 226	-4 134 449
Palvelujen ostot	-12 869 030	-12 449 237	-12 713 691	-13 691 837
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-969 761	-1 052 756	-1 172 377	-1 248 306
Avustukset	-176 910	-208 224	-166 111	-222 669
Muut toimintakulut	-210 000	-197 054	-318 616	-260 295
Toimintakulut yhteensä	-18 174 845	-17 797 416	-18 407 021	-19 557 556
muutos, prosenttia	7,2	-2,1	3,4	6,3
Toimintakate	-16 394 384	-16 119 826	-16 577 872	-17 813 530
Verotulot yht.	8 615 056	8 224 100	7 975 110	8 046 490
Kunnallisvero	6 961 466	6 673 551	6 586 632	6 699 083
Kiinteistövero	720 856	723 472	749 729	763 861
Yhteisövero	932 735	827 077	638 749	583 545
Valtionosuudet	8 084 814	8 109 993	8 389 397	8 859 870
Valtionos. ja Verotul. yht.	16 699 870	16 334 093	16 364 507	16 906 360
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	198 479	95 565	50 995	58 146
Muut rahoitustuotot	17 553	430 391	47 317	665 686
Korkokulut	-4 603	-1 162	0	0
Muut rahoituskulut	-14 255	-22 609	-340 610	-87 478
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	197 174	502 186	-242 299	636 354
Vuosikate	502 660	716 452	-455 664	-270 817
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk. poistot	-444 419	-493 680	-514 660	-618 897
Arvon alentumiset				
Poistot ja arvonalentumiset	-444 419	-493 680	-514 660	-618 897
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	58 242	222 772	-970 324	-889 714

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Toimintatuotot/toimintakulut %	9,80 %	9,43 %	9,94 %	8,92 %
Vuosikate/poistot %	113,10 %	145,13 %	-88,54 %	-43,76 %
Vuosikate €/asukas	198,21	286,70	-184,26	-111,68
Asukasluku	2536	2499	2473	2425
Asukasluku 18-65 v.				
Kunnallisvero %	21,5	21,5	21,5	21,5
Investoinnit/poistot	188 %	71 %	153 %	197 %
Valtionosuudet/verotulot %	94 %	99 %	105 %	110 %

2.2 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Euroa				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	502 660	716 452	-455 664	-270 817
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	-65 479	-4 713
Toiminnan rahavirta	502 660	716 452	-521 143	-275 530
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-853 649	-424 462	-956 086	-1 383 997
Rahoitusosuudet investointeihin	9 500	51 656	74 934	159 795
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot				
Investointien varsinaiset myyntituotot	8 971	22 025	28 484	2 549
Investointien myyntivoitot/-tappiot	0	0	65 479	4 713
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	8 971	22 025	93 963	7 262
Investointien rahavirta netto	-835 178	-350 782	-787 189	-1 216 939
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-332 518	365 671	-1 308 332	-1 492 469
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	6 740	6 842	6 945	7 050
Antolainauksen muutokset netto	6 740	6 842	6 945	7 050
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-175 000	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000	950 000	550 000	1 000 000
Lainakannan muutokset netto	325 000	950 000	550 000	1 000 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutos	100	-22 499	-1 148	-57 767
Saamisten muutos	-9 502	-161 506	77 677	-100 689
Korottomien velkojen muutos	-222 924	-432 543	230 657	1 331 458
Muut maksuvalmiuden muutokset netto	-232 325	-616 548	307 186	1 173 003
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	99 415	340 294	864 131	2 180 054
RAHAVAROJEN MUUTOS	-233 103	705 965	-444 201	687 584
Rahavarat 31.12.	5 725 536	6 431 501	5 987 300	6 674 885
Rahavarat 1.1.	5 958 639	5 725 536	6 431 501	5 987 300
Rahavarojen muutos	-233 103	705 965	-444 201	687 584

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, €	4 598 966	5 217 808	4 192 715	-2 838 085
Investointien tulorahoitus, %	60,19	192,18	-51,71	-22,12
Pääomamenojen tulorahoitus, %	49,65	195,77	-52,12	-22,25
Lainakanta, milj. €	4,0	4,95	5,5	6,5
Lainat €/asukas	1.577	1.981	2.224	2.680
Lainanhoitokate	2,82	1,16	-0,74	-0,33
Rahavarat 31.12., milj. €	5,7	6,4	6,0	6,7
Kassastamaksut/vuosi, milj. €	19,2	18,2	19,6	20,9
Kassan riittävyys, pv	108,7	129,03	111,33	116,74
Asukasluku	2536	2499	2473	2425
Investointimenot €/kuntalainen	333	149	356	505

2.3 TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €	VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	13 784	13 188	A OMA PÄÄOMA	12 036	12 926
I Aineettomat hyödykkeet	154	145	I Peruspääoma	8 749	8 749
2. Muut pitkävaikuttiset menot	154	145	V Edellisten tilikausien ylijäämä	4 176	5 147
II Aineelliset hyödykkeet	8 951	8 369	VI Tilikauden ali-/ ylijäämä	-889	-970
1. Maa- ja vesialueet	1 217	1 167			
2. Rakennukset	5 227	5 263	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 956	1 663			
4. Koneet ja kalusto	294	228	C PAKOLLISET VARAUKSET		
5. Ennakkomak. ja kesk. hankin.	257	48			
III Sijoitukset	4 679	4 674	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	51	110
1. Osakkeet ja osuudet	4 480	4 468	1. Valtion toimeksiannot	0	0
3. Muut lainasaamiset	187	194	2. Lahjoitusrahast. pääomat	51	110
4. Muut saamiset	12	12	3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26	27	E VIERAS PÄÄOMA	9 007	6 675
1. Valtion toimeksiannot	0	0	I Pitkäaikainen	0	0
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26	27	2. Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 284	6 496	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-omaisuus			II Lyhytaikainen	9 007	6 675
II Saamiset	609	508	2. Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	6 500	5 500
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
1. Myyntisaamiset	0	0	5. Saadut ennakot	53	38
3. Muut saamiset	0	0	6. Ostovelat	1 984	517
Lyhytaikaiset saamiset	609	508	7. Muut velat	78	126
1. Myyntisaamiset	181	167	8. Siirtovelat	392	494
2. Lainasaamiset	45	30	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 094	19 711
3. Muut saamiset	380	309			
4. Siirtosaamiset	3	2	TASEEN TUNNUSLUVUT		
III Rahoitusarvopaperit	6 228	5 617	Omavaraisuusaste, %	57 %	66 %
IV Rahat ja pankkisaamiset	447	371	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	48 %	36 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 094	19 711	Lainat, €/asukas	2 680 €	2 224 €
			Lainakanta 31.12., 1000 €	6 500	5 500
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	187	194
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 287 €	4 176 €
			Kertynyt yli-/alijäämä €/as	1 355 €	1 689 €
			Asukasmäärä	2 425	2 473

2.4 KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT 2019

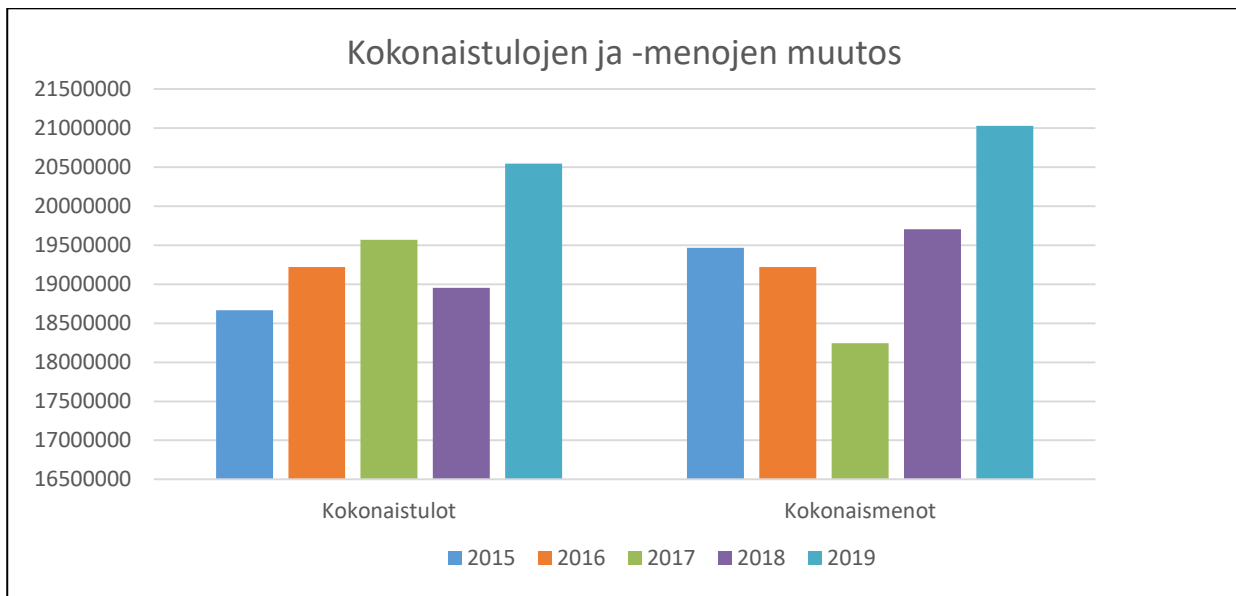
TULOT	€	%	MENOT	€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	1 744 025	8,49	Toimintakulut	19 557 556	93,00
Verotulot	8 046 490	39,17	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	8 859 870	44,26	Korkokulut	0	0,00
Korkotuotot	58 146	0,28	Muut rahoituskulut	87 478	0,42
Muut rahoitustuotot	665 686	3,24	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0,00	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- Pakollisten var. muutos		
- Käyttöomaisuuden	-4 713	-0,02	- Käyttöomais. myyntitap.		
myyntivoitot			Investoinnit		
Investoinnit			Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 383 997	6,58
Rahoitusosuudet invest.men.	159 795	0,78	Rahoitustoiminta		
Käyttöomaisuuden myyntitulot	7 262	0,04	Antolainasaamisten lisäyks.		0,00
Rahoitustoiminta			Pitkäaikaisten lainojen väh.	0	0,00
Antolainasaam. vähennykset	7 050	0,04	Lyhytaikaisten lainojen väh.		0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			Oman pääoman vähennykset		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	4,87	Kokonaismenot yhteensä	21 029 031	100,0
Oman pääoman lisäykset					
Kokonaistulot yhteensä	20 543 612	100,0			

Täsmäytys rahoituslaskelmaan:

Kokonaistulot	20 543 612
Kokonaismenot	21 029 031
	€ -485 419

Rahoituslaskelma	
Muut maksuvalmiuden muutokset	[1 173 003]
Rahavarojen muutos	[687 584]
	€ [485 419]

Erotus 0

Kuva 10. Kokonaistulojen ja -menojen muutos 2015 - 2019

2.5 KONSERNIN TOIMINTA

Kuntakonsernin täydellinen tilinpäätös tehtiin tilinpäätösvuodelta 2019 yhdeksännen kerran.

Kunnanvaltuusto on 17.12.2018 hyväksynyt 1.1.2019 voimaan tulleen konserniohjeen, jossa todetaan kuntakonsernin operatiivinen johtaminen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen velvollisuudet emoyhteisöön nähden. Samoin 1.6.2017 voimaan tullessa hallintosäännössä todetaan, että kunnan konsernijohtoon kuuluu kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja osastopäälliköt vastuualueensa yhteisöjen osalta (Hallintosääntö § 10).

Evijärven kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

• Evilämpö Oy	100 %
• Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto	80 %
• Asunto Oy Evijärven Tervahauta	100 %
• Asunto Oy Nykälänaho	100 %
• Asunto Oy Kultalahti	100 %

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäjä ja osakkuusyrittäjä.

Kunta on osakkaana seuraavissa yhteisöissä:

- Järvinet Oy
- Ab Ekorosk Oy

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä:

- Etelä-Pohjanmaan liitto
- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
- Järvisseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymä (JAMI)
- Kuntayhtymä Kaksineuvoinen

Konsernitaseeseen on yhdistelty yllä mainitut tytäryhtiöt ja kuntayhtymät.

Keskinäinen omistus sekä saatava- ja velkasuhteet on eliminoitu nimellis- eli pariarvomennelmällä. Kiinteistövero ei ole eliminoitu.

Tytäryhtiöiden suorittamien poistojen ja kunnan suunnitelmapoistojen mukainen erotus on noin 2,27 miljoonaa euroa, jolla summalla on vastaavasti vähennetty kuntakonsernin omaa pääomaa. Konsernin omavaraisuusasteeseen tämä vaikuttaa vähentävästi noin 4 %.

Kiinteistö Oy Evijärven Kunnan Virastotalon osalta on ulkopuolisten omistama vähemmistön osuus esitetty erillisenä eränä suosituksen mukaisesti.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä oli alentanut peruspääomaansa 110.153,97 €. Konsernin eliminointikirjauksissa on tämä huomioitu vähentäen edellisen tilikauden ali-/ylijäätymää ja kunnan kuntayhtymäosuuksia.

Järvisseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymän (JAMI) peruspääoman korotus eliminointikirjauksissa on otettu huomioon yhteensä 89.569,97 €.

Samoin Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä korotti peruspääomaansa 13.485,81 €.

Kaikille kunnan 100 % omistamille yhteisöille (Evilämpö Oy, Asunto Oy Evijärven Tervahauta, Asunto Oy Nykälänaho ja Asunto Oy Kultalahti) laadittiin vuoden 2019 talousarviovalmistelussa mittarit ja tavoitteet. Niiden toteutuminen arvioidaan ja raportoidaan tilinpäätöksissä vuodesta 2019 alkaen. Asuntoyhtiöissä tehtiin kunnossapitosuunnitelman mukaisia korjaus- ja kunnostustöitä.

Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tavoitteet on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Toiminnan taloudellisuus ja kannattavuus	- Evilämpö Oy toimii taloudellisesti ja kannattavasti	- Tilikauden tulos on voitollinen	- Tilikauden voitto 10.371,15 €
Tyytyväiset asiakkaat	- Evilämmön toiminta on laadukasta ja keskeytyksetöntä. Asiakastyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti.	- Asiakastyytyväisyyskysely vuonna 2019	- Asiakastyytyväisyyskysely jäi toteuttamatta
Uuden lämpölaitoksen suunnittelu	- Uusi lämpölaitos suunnitellaan vuonna 2019	- Suunnittelu valmis	- Lopullista päätöstä laitoksen saneeraustavasta ei tehty

As. Oy Evijärven Tervahauta on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain	- Asunto-osakeyhtiön keskimääräinen käyttöaste vuonna 2019 oli 63 %
Turvallisen ja viihtyisän asuin ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely (kevät 2019)	- Asiakastyytyväisyyskysely jäi toteuttamatta. Viihtyvyyttä lisättiin mm. uusimalla roskakatokset

As. Oy Nykälänaho on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain	- Asunto-osakeyhtiön keskimääräinen käyttöaste vuonna 2019 oli 69 %
Turvallisen ja viihtyisän asuin ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely (kevät 2019)	- Asiakastyytyväisyyskysely jäi toteuttamatta. Viihtyvyyttä lisättiin mm. uusimalla roskakatokset

As. Oy Kultalahti on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain	- Asunto-osakeyhtiön keskimääräinen käyttöaste vuonna 2019 oli 62 %
Turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistöhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely (kevät 2019)	- Asiakastyytyväisyyskysely jäi toteuttamatta. Viihtyvyyttä lisättiin mm. uusimalla roskakatokset

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA Euroa	TP 2019	TP 2018
Toimintatuotot	7 743 011	7 569 873
Toimintakulut	-25 616 634	-24 215 927
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 321	3 654
Toimintakate	-17 872 301	-16 642 400
Verotulot	8 046 490	7 975 110
Valtionosuudet	9 272 200	8 799 977
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	57 091	49 546
Muut rahoitustuotot	722 068	89 683
Korkokulut	-33 772	-27 910
Muut rahoituskulut	-97 858	-360 203
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	647 530	-248 883
Vuosikate	93 919	-116 196
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 115 766	-939 751
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 115 766	-939 751
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 021 848	-1 055 947
Tilinpäätössiirrot	-11 839	-25 336
Tilikauden verot	-2 383	-1 687
Laskennalliset verot	2 468	-1 117
Vähemmistöosuudet	4 407	-2 052
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 029 194	-1 086 140

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Toimintatuotot/toimintakulut, %	30 %	31 %
Vuosikate/Poistot, %	8 %	12 %
Vuosikate euroa/asukas	39 €	-47 €
Asukasluku	2425	2473
Nettorahoituserät/vuosikate	689 %	214 %
Toimintakate / asukas	7 370 €	6 730 €

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernirahoituslaskelma	TP 2019	TP 2018
Euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	93 919	-116 196
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-2 383	-1 687
Tulorahoituksen korjauserät	-13 111	-69 625
Toiminnan rahavirta	78 425	-187 508
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 124 308	-1 537 469
Rahoitusosuudet investointimenoihin	160 007	75 166
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	19 152	95 843
Investointien rahavirta	-1 945 149	-1 366 460
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 866 724	-1 553 968
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	15 920	15 858
Antolainauksen muutokset	15 920	15 858
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	299 340	538 349
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 826	-177 038
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000	549 939
Lainakannan muutokset	1 280 514	911 250
Oman pääoman muutokset	-53 928	-105 704
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-82 356	48 217
Vaihto-omaisuuden muutos	-21 913	9 980
Saamisten muutokset	-126 102	41 428
Korottomien velkojen muutos	1 383 353	162 622
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 152 981	262 247
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 395 487	1 083 651
RAHAVAROJEN MUUTOS	528 763	-470 317
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 580 511	7 034 120
Rahavarat 1.1.	7 051 748	7 504 437
Rahavarojen muutos	528 763	-470 317

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, €

-3 341 598

3 136 028

Investointien tulorahoitus, %

5

-8

Pääomamenojen tulorahoitus, %

5

-7

Lainanhoitokate

2,43

-0,43

Kassan riittävyys, pv

99

98

Kassastamaksut, €

27 891 397

26 318 546

Asukasluku

2 425

2 473

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019 (1000 €)	2018 (1000 €)	VASTATTAVAA	2019 (1000 €)	2018 (1000 €)
PYSYVÄT VASTAAVAT	14 887	14 063	OMA PÄÄOMA	10 007	11 082
Aineettomat hyödykkeet	314	273	Peruspääoma	8 749	8 749
Aineettomat oikeudet	189	128	Muut omat rahastot	44	44
Konserniliikearvo			Ed. tilikausien ylijäämä	2 243	3 375
Muut pitkävaikutteiset menot	125	145	Tilikauden alijäämä	-1 029	-1 086
Aineelliset hyödykkeet	14 196	13 428	VÄHEMMISTÖOSUUDET	570	575
Maa- ja vesialueet	1 557	1 508			
Rakennukset	9 499	9 295	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 103	1 821	Poistoero		
Koneet ja kalusto	685	637	Vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	7	7			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	345	160	PAKOLLISET VARAUKSET	191	197
Sijoitukset	377	362	Muut pakolliset varaukset	191	197
Osakkuusyhteisöosuudet	72	70			
Osakkeet ja osuudet	240	225	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	154	203
Muut lainasaamiset	52	54			
Muut saamiset	13	13	VIERAS PÄÄOMA	13 125	10 381
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	83	49	Pitkäaikainen korollinen vieras po	2 529	2 398
			Pitkäaikainen koroton vieras po	14	16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 077	8 326	Lyhytaikainen korollinen vieras po	6 975	5 812
Vaihto-omaisuus	138	115	Lyhytaikainen koroton vieras po	3 607	2 155
Saamiset	1 359	1 177	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 047	22 438
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	=====	=====	=====
Lyhytaikaiset saamiset	1 359	1 176			
Rahoitusarvopaperit	6 228	5 755			
Rahat ja pankkisaamiset	1 352	1 279			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 047	22 438			
=====	=====	=====			
			KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste %	42 %	49 %
			Suhteellinen velkaantuneisuus %	52 %	42 %
			Konsernin lainat, €/asukas	3 919	3 320
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	9 505	8 210
			Konsernin lainasaam. 31.12., 1000 €	52	54
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 214	2 289
			Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	501	926
			Kunnan asukasmäärä	2 425	2 473

3. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 115 § 2. momentin mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnan vuoden 2019 tilinpäätöksessä ei ole kattamatonta alijäämää.

Pykälän 3. momentin mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulos on 889.714,21 € alijäämäinen. Tuloksen käsittelyn järjestelyeriä ei ole käytetty.

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että tilikauden 2019 alijäämä 889.714,21 € jätetään taseen yli-/alijäämätilille.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

KUNNANHALLITUS

YLEISHALLINTO

Yleishallinto vastaa kunnan yleishallinnosta, talous- ja kehittämispalveluista ja henkilöstöhallinnosta. Yleishallinnon tehtävänä on luoda edellytykset toimivalle ja joustavalle hallinnolle, talouden hoidolle ja palvelujen järjestämiselle.

Yleishallinnossa toimii neljä henkilöä: kunnanjohtaja, hallintopäällikkö (virkanimikkeen muutos 1.11.2019), kehittäjäkoordinaattori ja toimistos sihteeri.

Merkittävä määrä talous- ja tietohallinnon palveluista ostetaan ostopalveluina Järvinet Oy:stä, joka hoitaa mm. Evijärven kunnan kirjanpidon, palkanlaskennan ja ICT sekä tietosuojavastaavan palvelut. Evijärven kunta on yksi Järvinet Oy:n jäsenkunnista.

Toiminnassa huomioidaan että yleishallintoa hoidetaan mahdollisimmat taloudellisesti ja kustannustehokkaasti.

Yleishallinnon alle on varattu määräraha avustuksiin. Kunta tekee hyvää ja tärkeää yhteistyötä Evijärven 4H-yhdistyksen kanssa. Kunnan avustus 4H:lle mahdollistaa 4H-yhdistyksen monipuolisen toiminnan Evijärvellä. Vuonna 2019 kunta avusti 4H-yhdistystä 17.000 eurolla. Vuonna 2018 avustus oli sama 17.000 euroa.

Evijärven kunta mahdollisti avustuksellaan Evijärven Kuntoilukeskuksen toteuttamisen. Kunnan avustuksen lisäksi rahoitus koostuu yhdistyksen omarahoituksesta ja AVIn tuesta. Kunnan avustus hankkeeseen on yhteensä 228.222 euroa. Tämä jakautuu vuosille 2019 (80 000 €) ja 2020 (148.222 €). Vuoden 2019 osuus katettiin kunnan perintövaroista ja vuoden 2020 osuus on varattu yleishallinnon alle avustuksiin talousarviossa 2020. Kuntoilukeskuksen rakentaminen on alkanut loppuvuodesta 2019 ja se valmistuu kesällä 2020.

Yleishallinto	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	620.102	707.360		688.516	- 18.844
Tulot	21.456	23.480		27.479	- 3.999
Netto	598.646	683.880		661.037	- 22.843

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	57.244	54.670		65.933	11.263
Tulot	10.408	9.500		9.795	-295
Netto	46.836	45.170		56.138	10.968
Poistot				739	739
Vyörytyserät m	2.685			2.987	2.987
Vyörytyserät t	54.906			59.784	- 59.784

MUUT PALVELUT

Muut palvelut sisältää elinkeinotoimen ja hankerahoituksen, maaseutuelinkeinotoimen, talous- ja velkaneuvonnan sekä jaettavat kustannukset. Elinkeinotoimen alla oli myös määrärahavaraus kylien kehittämisrahalle (35.000 e).

Elinkeinotoimen alaisilla toimenpiteillä kunta edesauttaa kunnan elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämistä. Kuntastrategiaan ja sen toimenpideohjelmaan liittyen tehdään aktiivisesti kehittämistoimenpiteitä. Kuntaa kehitetään myös monilla kehityshankkeilla.

Elinkeinotoimen alla on toteutettu monia tapahtumia ja tempauksia. Kunnan elinkeinojen kehittämistä edesauttaa elinkeinoryhmän aktiivinen työskentely. Elinkeinotyöryhmä kokoontui vuonna 2019 säännöllisesti.

Elinkeinojen kehittämisessä kunta tekee hyvää ja tiivistä yhteistyötä Evijärven yrittäjien kanssa. Yrittäjien edustus on mukana niin kuntastrategian ohjausryhmässä kuin elinkeinotyöryhmässäkin.

Elinkeinotoimen alla järjestettiin aktiivisesti tapahtumia ja tilaisuuksia vuonna 2019. Kunnan ja yrittäjien aamukahvit järjestettiin 14.2.19 ja 5.9.2019. Elinkeinoseminaari järjestettiin 23.1.2019. Minustako yrittäjä-infotilaisuus järjestettiin 30.1.2019. Kunnan hankinnoista järjestettiin markkinavuoropuhelu 6.2.2019. Elinkeinofoorumi kokoontui 8.4.2019. Kutsutilaisuus uusille viime vuosina perustetuille yrityksille oli 12.11.2019. Kunnan ja yrittäjien yhteistä pikkujoulua vietettiin 25.11.2019.

Juhlavuonna 2017 perustettu kylien kehittämisraha oli jaossa toista vuotta vuonna 2019. Vuonna 2019 kylien kehittämisrahalle oli 35.000 euron määrärahavaraus. Vuoden 2019 hauissa rahaa haki vajaat 40 toimijaa. Valtaosaa haetuista hankkeista voitiin tukea kylien kehittämisrahasta. Kylien kehittämisrahaa on haettu hyvin ja se on tavoitteen mukaisesti aktivoitunut kylien toimintaa. Tukea on haettu hyvin koko kunnan alueelta eri toimijoiden ja kylien toimesta. Monille hyvälle kohteille jaetulla kylien kehittämisrahalla toimijat ovat toteuttaneet hyviä hankkeita ja kehittäneet omaa toimintaansa. Lisäksi kehittämisrahalla on tuettu monien tapahtumien järjestämistä mm. Evijärvi-viikolla. Syksyn 2019 haussa kylien oli mahdollista hyödyntää kehittämisrahaa myös defibrillaattoreiden hankkimiseen kylille.

Vuoden 2019 aikana käytettiin hankerahoitukseen 45.016,65 euroa. Kunta on myöntänyt hankkeille kunta-/hankerahoitusta ja alkupääomaa. Nämä mahdollistavat järjestöille ja muille toimijoille hankkeiden toteutuksen. Kunta seuraa annettujen alkupääomien ja hankkeiden tilannetta säännöllisesti. Alkupääoma maksetaan kunnalle takaisin hankkeen päättymisen ja maksatusten jälkeen. Alkupääomalainoista on tehty velkakirjat. Hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen liittyen on tehty tiivistä hankeyhteistyötä monien eri tahojen kanssa.

Evijärven kunta ja yrittäjät valmistelivat ja toteuttavat yhteishankkeena Evijärven elinkeinojen kehittämisspolut. Aisapari rahoittaa hanketta. Hankkeessa tehdään elinkeinopalveluiden tarvekartoitus yrittäjille sekä rakennetaan elinkeinopalveluiden digitaalinen palvelupolku. Kunta hallinnoi hanketta. Toteuttajatahoina hankkeessa ovat aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI ja BSTR. Hankkeen toteutusaika on 1.8.2019–1.8.2020.

Kunta on mahdollistanut alkupääomalla useiden hankkeiden toteutuksen mm. Evijärvi mobiiliin-hanke, Elinvoimainen Evijärvi-hanke, Evijärvi mobiiliin-hanke, kuntalaiset kuntoon-hanke, liikuntaleikkipuistohanke, Särkikylän kosteikko-hanke sekä Evijärven nuorisoseuran investointihanke nuorisotalon energiatehokkuuden ja turvallisuuden parantamiseksi.

Elinvoimainen Evijärvi –hanketta hallinnoi Evijärven Yrittäjät ry. Hanke on käynnistetty kesäkuun lopulla 2016 ja päättyi virallisesti 30.6.2018. Hankkeella parannettiin keskustan alueen yrittäjien kilpailukykyä sekä ratkaisuita keskustan alueen toiminnallisuuden ja viihtyvyyden parantamiseen. Hankkeessa syntyneitä ideoita hyödynnetään kunnan toiminnassa ja kehittämisessä. Tuloksia on hyödynnetty mm. rantaraitin ja puistikon suunnittelussa. Elinvoimainen Evijärvi–hankkeelle on maksettu hankerahoitusta 12 500 vuonna 2017. Hankkeelle on myönnetty hankkeen aikana alkupääomaa yhteensä 60 000 euroa, josta 31.12.2019 on takaisin maksamatta 10 000 euroa.

Evijärvelle valmistui loppuvuodesta 2017 Evijärven Yrittäjien hallinnoimalla mobiili-hankkeella Evijärvi-mobiilisovellus. Kunta on hyödyntänyt mobiilisovellusta viestinnässä ja markkinoinnissa. Kunta on päättänyt myöntää mobiilihankkeelle alkupääomaa 25.000 euroa vuonna 2017. Hanke päättyi vuoden 2018 lopussa ja alkupääoma maksettiin takaisin kunnalle vuonna 2019.

Evijärven Urheilijoiden Kuntalaiset Kuntoon –hanketta on toteutettiin kesäkuusta 2016 ke- säkuun 2018 loppuun asti. Hankkeelle on myönnetty hankkeen aikana alkupääomaa yh- teensä 60.000 euroa, joka on maksettu takaisin vuoden 2019 aikana.

Evijärven Urheilijoiden liikuntaleikkipuisto-hankkeeseen on päätöksen mukaisesti annettu alkupääomaa 100.000 euroa. Hankerahalla ja merkittävällä talkootyöllä toteutui monipuoli- nen liikuntaleikkipuisto koulukeskuksen yhteyteen. Liikuntaleikkipuisto valmistui vuonna 2019 ja se otettiin virallisesti käyttöön 11.8.2019. Loppumaksatus on tulossa kevään 2020 aikana. Alkupääomalainaa on 31.12.2019 takaisinmaksamatta 30.000 euroa.

Särkikylän kyläseuran hallinnoimalle Särkikylän kosteikkohankkeelle on myönnetty alku- pääomaa 100.000 euroa. Nostettu lainan on kokonaisuudessaan maksettu takaisin kunnal- le vuoden 2018 aikana. Särkikylän kosteikon avajaisia vietettiin 8.6.2019.

Evijärven nuorisoseuran investointihankkeelle nuorisotalon energiatehokkuuden ja turvalli- suuden parantamiseksi kunta myönsi alkupääomaa 17.115 euroa vuonna 2018. Nuoriso- seura haki ja sai hankkeelle jatkoaikaa vuoden 2020 loppuun Sen jälkeen hankkeesta teh- dään loppuraportoinnit ja loppumaksatushakemus.

Evijärven kunta on tehnyt hankeyhteistyötä myös Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelui- den/JPYP:n (Elinvoimaa kuntiin- ja Työ etsii tekijäänsä-hankkeet), Etelä-Pohjanmaan kor- keakouluyhdistyksen/Maakuntakorkeakoulun, Etelä-Pohjanmaan yrittäjien (Omistajanvaih- doshanke), Seamkin (Maakuntakorkeakoulutoiminta), Lappajärven kunnan (Majakka- työllistämiprojekti) ja Seinäjoen koulutus kuntayhtymän (Ohjaamo-hanke) kanssa.

Majakka-työllistämishanke on Lappajärven kunnan kanssa on toteutettu Majakka-hanke, joka tähtää pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen. Hanketta rahoittaa TE-toimisto. Hanketta on toteutettu 1.1.2018 alkaen ja se jatkuu vuoden 2020 lokakuun loppuun.

Aisaparille on maksettu kuntarahoitusosuuksia 5 €/kuntalainen, vuonna 2019 yhteensä 12.495 euroa. Lisäksi kunta on sitoutunut lisärahoituskehykseen, jonka perusteella vuonna 2019 maksettiin lisärahoitusta Aisaparille 3.250,23 euroa.

Vuonna 2019 Evijärven kunta osallistui maakunnalliseen maakunta- ja SOTE-uudistuksen valmisteluun ja valmistelun kustannuksiin maakunnan kuntien asukaslukujen mukaisessa suhteessa 3.605,24 eurolla.

Nuorten kesäytöukea haettiin 12 nuorelle ja myönnettiin määrärahan mukaisesti 10 nuorel- le vuonna 2019.

Evijärvellä järjestettiin kesällä 2019 nuorten kansainvälinen työleiri. KV-työleirille osallistui kymmenen henkilöä kuudesta maasta. Työleirin työkohteina oli mm.: Väinöntalon museo, Evijärven Tähtitorni ja Ruurikkalan ulkoalueet. Evijärveläiset yhdistykset osallistuivat kun- nan ohella aktiivisesti leirin järjestämiseen.

Jäsenmaksuja on maksettu vuonna 2019 elinkeinotoimen alta Suomen Yrityskummeille, Kraatterijärven toimijat ry:lle, Etelä-Pohjanmaan Uusyrittäjäkeskukselle ja eteläpohjalalaiset kylät ry:lle. Uusyrittäjäkeskus Neuvoa-Antava antaa yritysneuvontaa aloittaville ja jo toimiville

yrittäjille. Yrityskummeista yrittäjät voivat saada tukea ja sparrausta yritystoiminnan tueksi. Kraatterijärven Toimijat ry kehittää matkailutoimintaa seudullisesti. Kunnan ohella Kraatterijärven toimijat ry:n jäsenenä om Evijärveltä reilut puolenkymmentä matkailualan toimijaa.

Maataloustoimi hoiti osaltaan EU:n ja kansallisen maataloustukipolitiikan toimeenpanon. Vuodesta 2013 lähtien maataloushallinto on hoidettu Kauhavan yhteistoiminta-alueen toimesta. Tehdyn sopimuksen mukainen vuosittainen sopimuksen toteutumisen tarkistus on tehty ja todettu sen toteutuneen.

Vuonna 2019 tukea hakevia tiloja oli 125 kpl, vuonna 2018 niitä oli 124 kpl ja 2017 129 kpl. Tukea hakevien tilojen määrä kasvoi yhdellä edelliseen vuoteen verrattuna. Maitoa tuotettiin vuonna 2019 28 tilalla. Vuoden 2020 alussa maitotiloja oli 24. Kohonneet kustannukset ja alhaiset tuottajahinnat syövätkä kannattavuutta. Osa maidontuotannon lopettaneista onkin hakeutunut tilan ulkopuolelle töihin.

Tukisovellusten keskeneräisen laskennan vuoksi ei maatalouden lopullisia tukisummia vielä ole tiedossa vuodelta 2019. Tällä hetkellä (25.3.2020) laskenta näyttää myönnettyä tukea 4,490 M€. Lopulliset summat ovat tiedossa kesällä 2020. Vuoden 2018 tuet olivat noin 4,526 M€.

Maatalouden tukien osalta 2020 vuosi jatkuu vielä entisin ehdoin, mutta jatkossa tukien määrää saattaa alentua. Uusi ohjelmakausi alkanee 2022 tai 2023. Koronatilanteella saattaa olla vaikutusta tukien rahoitukseen ja aikatauluihin.

Vuoden 2019 alusta talous- ja velkaneuvontapalvelut siirtyivät valtion oikeusaputoimistojen järjestettäväksi.

Muut palvelut	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	205.699	227.680		178.180	- 49.500
Tulot	29.213	25.750		35.892	- 10.142
Netto	176.486	201.930		142.288	- 59.642

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot				3	3
Tulot	56.735	66.170		52.666	13.504
Netto	56.735	66.170		52.663	- 13.507
Vyörytyserät m					
Vyörytyserät t					

Valtuustotason tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnitelmallisella ja kustannustehokkaalla toiminnalla varmistetaan tasapainoinen kuntatalous - Talouden vuosikellon mukainen toiminta, sekä kattava ja säännöllinen talousraportointi - Taloudellisesti kestävä investointiohjelma 	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnittelu- kaudella tili- kauden tulos ylijäämäiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Vuoden 2019 tilinpäätös on alijäämäinen, eikä talous ollut tasapainossa. - Toimintamenojen kasvu oli yhteensä noin 1.15 M€, josta SOTE menojen kasvu oli noin 1.05 M€. - Talousarvio vuodelle 2020 sekä suunnitelmavuodet 2021 – 2022 ovat edelleen alijäämäisiä. Alijäämä pienenee suunnittelukauden loppua kohti. - Kattava ja säännöllinen talousraportointi on toteu-

			<p>tunut suunnitellun vuosikellon mukaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kattavampi talousraportti on valmisteltu huhtikuun ja elokuun lopun tilanteesta. Raportit on viety tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle. - Vuonna 2019 valmisteltiin pitkän aikavälin kestävää investointiohjelmaa.
<p>Omistajapolitiikan ja konserniohjauksen tehostaminen ja varmistaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan edustaja toimii edustamassaan organisaatiossa aktiivisesti kunnan edun mukaisesti - Kunnan edustaja informoi kuntaa konserniohjeiden mukaisesti yhteisön toiminnasta sekä noudattaa mahdollisia erikseen toiminnasta annettavia ohjeita - Toiminnan mittaristojen ja mittaamisen kehittäminen kaikilla toimialueilla ja kuntakonsernissa - Tarkastussäännön ja omistajapolitiittisten ohjeiden valmistelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vastuulliset edustajien valinnat sekä sujuva tiedonkulku - Selkeät ja haluttu tavoitteen saavuttamista tukevat mittarit - Tarkastussäännön ja omistajapolitiittisten ohjeiden hyväksyminen valtuustossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Omistajaohjaus on toteutunut suunnitellusti. Valitut kunnan edustajat ovat toimineet kunnan omistajaohjaajina sekä edunvalvojina niin, että kunnan kokonaisuus toteutuu. - Tarkastussääntö sisällytettiin hallintosäännön päivittämisen yhteydessä hallintosääntöön ja se hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2019 (§ 64) - Omistajapolitiittiset ohjeet on valmistelussa ja tulossa päätöksentekoon alkuvuonna 2020.
<p>Laadukas asioiden valmistelu ja päätöksenteko</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko - Asianhallintaohjelmiston käyttöönotto 	<ul style="list-style-type: none"> - Valituselimityksissä kumoutuneiden päätösten määrä - Asianhallintaohjelmisto otetaan käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> - Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko ovat toteutuneet; kahdesta kunnassa vuonna 2019 tehdystä päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. - Asianhallintaohjelmiston käyttöönottoprojekti on aloitettu 5/2019. Käyttökoulutukset pidettiin joulukuussa 2019 ja varsinaisen käyttöönotto on alkuvuonna 2020.
<p>Kuntastrategian toteuttaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntastrategian linjausten huomioiminen valmistelussa ja päätöksenteossa - Strategiaa toteutetaan päätöksenteossa sekä toimenpideohjelmalla (TPO) - Kuntastrategian ohjausryhmä seuraa ja arvioi strategian toteutumista sekä valmistelee toimenpideohjelman (TPO) hallituksen päätettäväksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategian ja TPO:n toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntastrategiaa on toteutettu päätöksenteossa ja toimenpideohjelmalla (TPO) - Toimenpideohjelma vuosille 2018-2019 hyväksyttiin kunnanhallituksessa 16.4.2018 (§ 56) ja sitä toteutettiin vuoden 2019 loppuun. - Strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan kuntastrategian ohjausryhmässä. Toteuma on viety tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle.

Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistumismahdollisuuksia on tarjolla kaikenkäisille kuntalaisille - Kylien kehittämisrahalla aktivoidaan koko kuntaa, kyliä ja toimijoita - Kuntalaisaloite.fi palvelun käyttöönotto 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimiva hallitus, valtuusto ja lautakunnat, lisäksi kunta mahdollistaa nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan - Kunnan ja kylien hankkeet - Kuntalaisaloite.fi palvelu otetaan käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> - Kylien kehittämisrahaa on haettu aktiivisesti ja myönnetty monien eri toimijoiden hankkeisiin. - Nuorisovaltuusto sekä yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto ovat toimineet aktiivisesti vuonna 2019. - Kuntalaisaloite.fi palvelun käyttöönotto on aloitettu syksyllä 2019. Palvelu saadaan toimintaa alkuvuodesta 2020.
--	---	---	---

Kunnanhallitus	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	825.801	935.040		866.695	- 68.345
Tulot	50.669	49.230		63.370	- 14.140
Netto	775.132	885.810		803.325	- 82.485

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2018	Poikkeama
Menot	57.244	54.670		65.936	11.266
Tulot	67.143	75.670		62.461	13.209
Netto	9.899	21.000		3.475	24.475
Vyörytyserät m	2.685			2.987	2.987
Vyörytyserät t	54.906			59.784	59.784

TERVEYDENHUOLTO

Terveysthuolto sisältää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menot, sekä kunnan suoraan maksettavaksi jääneet KuEL-maksut.

Perusterveydenhuolto ostetaan Kuntayhtymä Kaksineuvoiselta ja erikoissairaanhoidon palveluja pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen tuottaman perusterveydenhuollon kustannukset olivat 1.765.826 € ja edellisenä vuonna 1.645.962 €. Näin ollen kustannukset nousivat 7,3 prosenttia.

Seinäjoen kaupungin tuottaman ympäristöterveydenhuollon toteutuma oli 50.011 € muutoksen ollessa noin -10,9 prosenttia edellisestä vuodesta.

Perusterveydenhuollon henkilöstöön kohdistuvia KuEL maksuja maksettiin 80.665 €.

Perusterv.huolto	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	1.775.399	1.748.760		1.896.502	147.742
Tulot					
Netto	1.775.399	1.748.760		1.896.502	147.742

Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti Evijärven kunnan erikoissairaanhoidon laskutus on kulkenut Ky Kaksineuvoisen kautta 1.1.2017 alkaen ja erikoissairaanhoidon kustannukset sisältyvät Ky Kaksineuvoisen vuoden 2018 talousarvioon.

Erikoissairaanhoidon palveluja on ostettu Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä, 3.98 Milj. euroa (3.91 Milj. euroa v. 2018). Edellisestä vuodesta nousua on noin 1,7 prosenttia. Kuntayhtymä kaksineuvoisen kautta laskutetut erikoissairaanhoidon palvelut yhteensä olivat 3.980.340 euroa, joka on kuukausitasolla laskettuna 137 € / kuntalainen (132 € vuonna 2018). KuEL maksuja maksettiin 34.384 €. Terveystuotokulut yhteensä olivat kuukausitasolla 201 € / kuntalainen (187 € vuonna 2018).

Erikoissairaanhoido	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	3.834.780	3.629.350		3.985.470	356.120
Tulot					
Netto	3.834.780	3.629.350		3.985.470	356.120

Terveystuoto	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	5.610.179	5.378.110		5.881.972	503.862
Tulot					
Netto	5.610.179	5.378.110		5.881.972	503.862

SOSIAALITOIMI

Sosiaalipalvelut ja vanhustalvetut tuottaa Kuntayhtymä Kaksineuvoinen. Sosiaalipalvelujen toteutuma oli 2.252.352 € (v. 2018 2.071.313 €) nousua noin 8,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Sosiaalipalvelujen toteutuma on vuositasolla 929 €/kuntalainen. Kuukausitasolle muutettuna luku on 77 €. Ikäihmisten palveluiden toteutuma oli 2.892.097 € (v. 2018 2.388.782 €), kustannukset nousivat 21 prosenttia. Toteuma on vuositasolla 1193 €/kuntalainen. Kuukausitasolle muutettuna luku on 99 €.

Sosiaalipalvelujen henkilöstöön kohdistuvia KuEL-maksuja maksettiin 88.340 euroa ja edellisenä vuotena 80.416 euroa. Maksut ovat kasvaneet lähes 10 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kunnan suoraan maksamat lasten kotihoidon tuet olivat 130.425 €. Vastaava luku vuonna 2018 oli 97.393 euroa. Eskoon laskutus on vuonna 2019 kulkenut Kuntayhtymä Kaksineuvoisen kautta, laskutuksen ollessa 2.972 € ja edellisenä vuonna 6.487 €.

Sosiaalitoimi	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	4.729.735	4.864.140		5.390.254	526.114
Tulot					
Netto	4.729.735	4.864.140		5.390.254	526.114

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen on edelleen jatkanut toimintansa tehostamista. Palvelutarve on kuitenkin kasvanut erityisesti ikäihmisten palveluissa joiden kustannukset ylittyivät lähes 600 t€. Myös perusterveydenhuolto ylittyi vajaat 160 t€. Evijärven osalta Kaksineuvoisen tilinpäätös ylitti talousarvion noin 660 t€. Evijärven osalta Ky Kaksineuvoisen koko kuntarahoitusosuus oli reilut 6,9 M€. Vuoden 2019 tilinpäätöstoteuma ylittää vuoden 2018 tilinpäätöksen kustannukset 13,1 prosentilla.

Kuntayhtymä Kaksineuvoisen tuottamat palvelut yhteensä

Ky Kaksineuvoinen	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama	TP19/ TA19	TP19/ TP18
Sosiaalipalvelut yht.	2.071.313	2.338.997	2.252.352	- 86.645	-3,70 %	8,74 %
Erityispalvelut	6.487	7.692	2.972	- 4.720	-61,36 %	-54,19 %
Ikäihmisten palvelut yht.	2.388.782	2.298.019	2.892.097	594.078	25,85 %	21,07 %
Perusterveydenhuolto yht.	1.645.962	1.607.859	1.765.826	157.967	9,82 %	7,28 %
YHTEENSÄ	6.112.544	6.252.567	6.913.247	660.680	10,57 %	13,10 %

Erikoissairaanhoido	3.914.309	3.597.855	3.980.340	382.485	10,63 %	1,69 %
YHTEENSÄ	10.026.853	9.850.422	10.893.587	1.043.165	10,59 %	8,64 %
Muut palvelut						
Palveluliikenne	17.127	14.030	19.788	5.758	41,04 %	15,54 %

Kaksineuvoinen hallinnoi työpajaa ja palveluliikennettä. Työpajojen kustannukset sisältyvät sosiaalipalvelujen toteutumaan. Palveluliikenteen kustannukset olivat 19.788 €.

Ky Kaksineuvoinen yhteensä	TP 2018	TP 2019
Sos. Ikäihm. Perusth:n palvelut	6.112.544	6.913.247
Palveluliikenne	17.127	19.788
YHTEENSÄ	6.129.671	6.933.035

SIVISTYSTOIMI

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, perus- ja lukio-opetuksesta, koululaisten iltapäivätoiminnasta, musiikkitoiminnasta (konservatorio), ammatillisesta- ja aikuiskoulutuksesta (kansalaisopisto) sekä kirjasto-, kulttuuri-, museo-, liikunta-, nuoriso- ja ehkäisevästä päihdetoiminnasta.

Sivistystoimen menot olivat 5.144.208 euroa, kasvua edelliseen vuoteen 137.871 euroa. Sivistystoimen menot alittuivat 25.462 euroa ja tulot ylittivät 44.844 € euroa, nettoalitus on 70.306 euroa. Menojen alitus johtuu pääasiassa varhaiskasvatuksen menojen alittumisesta. Lapsia varhaiskasvatukseen osallistui arvioitua vähemmän. Tulojen ylittyminen johtuu pääosin kunnilta ja kuntayhteisöiltä saatujen tulojen ylittymisestä

Sivistystoimen bruttomenot asukasta kohden olivat 2.121 euroa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen palvelut on ostettu Kauhavan kaupungilta. Toimintaan tarvittavat tilat ja tilojen osalta tarvittava henkilöstö, talonmiespalvelut ja siivous on kunnan omaa toimintaa. Päiväkodin ruokapalvelut on ostettu kuntayhtymä Kaksineuvoiselta. Päiväkoti Tuulentupa on ollut väistötiloissa entisessä Pesäpuun tiloissa. Kunnanhallitus päätti 25.3.2019 § 56, että Evijärvelle suunnitellaan ja rakennetaan uusi päiväkotitoimikunnan.

Perhepäivähoidon kustannukset laskivat edellisestä vuodesta 7.866 € ja päiväkodin kustannukset nousivat 4.864 €. Talousarvioon nähden kustannukset alittuivat 111.236 euroa. Varhaiskasvatuksen kulut olivat hoitolasta kohden 9.819 euroa (2018 vuonna 9.492 € ja 2017 vuonna 9.597 €).

Perhepäivähoidossa on ollut 46 ja päiväkodissa 29 lasta. Perhepäivähoitajia on 10, joista viisi määräaikaista. Päiväkodissa on toiminut kaksi toimintaryhmää, yli 3-vuotiaiden ryhmässä paikkoja on 24 ja alle 3- vuotiaiden ryhmässä 12, yhteensä 36 paikkaa. Päiväkodissa järjestetään myös vuoroa.

Esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito on järjestetty omana toimintana Kirkonkylän koulussa. Lahdenkylän ja Särkikylän koulun esikoululaiset ovat iltapäivähoitoa tarvitessaan voineet osallistua koululaisten iltapäivätoimintaan. Aamu- ja iltapäivähoitoon osallistui kevätlukukaudella 10 ja syyslukukaudella 11 lasta. Hoito on osa-aikaista hoitoa, kesällä on järjestetty kokopäivähoitoa sitä tarvitseville. Muina koulun loma-aikoina hoidon tarvisijoita on ollut vain yksittäisiä ja hoito on järjestetty päiväkodissa. Aamu- ja iltapäivähoidon bruttokustannukset hoitolasta kohden olivat 2.718 €.

Perhepäivähoito	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	323.089	415.600	-330.955	-84.645
Tulot	11.768		12.116	-12.116
Netto	311.320	415.600	-318.839	-96.761

Päiväkoti	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	400.615	432.070	405.479	- 26.591
Tulot				
Netto	400.615	432.070	405.479	- 26.591

Esikoululaisten hoito	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	28.764	27.020	29.621	2.601
Tulot	9.040	9.500	6.967	2.533
Netto	19.724	17.520	22.654	+5.134

Perusopetus

Perusopetuksen menot alittuivat 926 eurolla ja tulot ylittyivät 1.778 eurolla, nettoalitus on 2.701 €. Perusopetuksen menot asukasta kohden olivat 1.209 € (vuonna 2017 1.135 €).

Alakouluja (luokat 0-6) on kolme, joista Lahdenkylän koulu on ollut koko lukuvuoden edelleen väistötiloissa Särkikylän koulussa. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 17.6.2019 § 30 päivitetyn kouluverkkosuunnitelman sekä päätti, että Lahdenkylän koulun oppilaiden lähikoulu on Särkikylän koulu siihen saakka kunnes siirrytään yhteen kouluun, viimeistään lukuvuoden 2024–25 päättyessä.

Lahdenkylän ja Särkikylän koulussa opetus on annettu esikoulussa ja 1. ja 2. vuosiluokilla vuosiluokkaopetuksena ja luokissa 3.-4. ja 5.-6. yhdysluokkaopetuksena. Kirkonkylän koulussa opetus on annettu vuosiluokkaopetuksena kaikilla luokilla. Kirkonkylän koulussa on ollut myös luokatonta alkuopetusta, jolloin oppilaita on ryhmitelty joustavasti, sekä kompassiluokka ja syyslukukauden alusta alkaen Ankkuriluokka.

1-2 -luokkalaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa on järjestetty Kirkonkylän koulussa, Lahdenkylän ja Särkikylän koulussa on järjestetty vain iltapäivätoimintaa.

Opetushallitukselta on saatu avustuksia:

- kerhotoimintaan 6.000 €,
- tutoropettajatoimintaan 10.320 € (vuosille 2018 ja 2019)

Lisäksi perusopetus oli mukana maakunnallisessa tutor-opettajatoiminnan kehittämishankkeessa.

Perusopetuksen (0 - 9 luokat) oppilasmäärät:

Koulu	kevätlukukausi	syyslukukausi
Kirkonkylän koulu	142	154
Lahdenkylän koulu	46	41
Särkikylän koulu	29	25
Keskikoulu	77	75
Yhteensä	283	295

Tuntikehys:

koulu	Tuntikehys 2017	Tuntia/op-pilas 2017	Tuntikehys 2018	Tuntia/op-pilas 2018	Tuntikehys 2019	Tuntia/op-pilas 2019
Alakoulut	353		368	1,7	391	1,8
Keskikoulu	212,5	2,2	188,86	2,2	182	2,4

Perusopetus	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	2.989.554	2.988.310	2.987.384	- 926
Tulot	90.597	86.640	88.418	-1.778
Netto	2.898.957	2.901.670	2.898.969	-2.701

Menot sisältävät myös koulujen kerhot (7.361 €), Ankkuriluokan (29.318 €), iltapäivätoiminnan (51.777 €) sekä Tutoropettaja –hankkeen (6.287 €). Tulot sisältävät myös kerhot (-4.666 €), iltapäivätoiminnan (-11.736 €) sekä Tutor –opettaja hankkeen (-2.931 €).

Lukio

Lukion menot ylittivät 40.750 euroa ja tulot ylittivät 18.383 euroa, nettoylitys 22.367 euroa. Lukion menot olivat 325 €/asukas (2018 vuonna 295 €/asukas ja 2017 229 €/asukas). Luki-ossa käytettiin opetukseen 157,5 kurssia.

Vuonna 2018 lukio haki valtionavustusta toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaali- ja työvälinekustannusten alentamiseksi yhdessä Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin lukioiden kanssa. OVELA-hanke sai avustusta 78.200, josta kuntaosuus on 10 %. Lisäksi lukio sai valtion erityisavusta lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen (lukion opetussuunnitelman tekemiseen ja korkeakouluysteistyön vahvistamiseen) 15.300 €. Lukio on edelleen mukana myös Pohjalta pinnalle hankkeessa.

Evijärven lukion ja Tampereen teknillisen korkeakoulun sopimus kemian perusopinnojen opinnoista on voimassa vuoteen 2021 saakka. Vuonna 2019 neljä opiskelijaa suoritti kemian perusopinnot TTY:n kurssivaatimusten mukaan.

Lukio sai kunniamaininnan Oaj:n Vuoden opetusteko –kilpailussa. Ylen lukiovertailussa lukio oli maakunnan paras ja STT:n vertailussa maakunnan toiseksi paras lukio.

Syksyllä 2019 lukion aloitti 30 uutta opiskelijaa.

Tilastointipäivä	20.9.2013	20.9.2014	20.9.2015	20.9.2016	20.9.2017	20.9.2018	20.9.2019
Opiskelijoita	55	65	72	68	73	77	88

Lukio	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	727.214	743.870	784.620	+40.750
Tulot	58.549	39.500	57.883	+18.383
Netto	668.686	704.370	726.737	+22.367

Menot sisältää hankekuluja 17.471 €

Tulot sisältää hanketuloja 14.779 €

Sivistystoimen muut vastualueet

Taiteen perusopetusta on annettu musiikissa ja teatteritaiteessa. Musiikin opetuksesta järjesti edelleen Keski-Pohjanmaan Konservatorio. Musiikin perusopetuksen opiskelijoita oli 17. Kuntaosuus on 900 €/musiikin perusopetuksen oppilas. Kustannukset asukasta kohden olivat 6,31 €. Teatteritaiteen perusopetusta antaa Järvilakeuden kansalaisopisto.

Kansalaisopiston kuntaosuus vuonna 2019 oli sama kuin edellisenä vuonna, 43.000 €. Kuntaosuus on 17,73 €/asukas.

Kirjaston menot olivat 147.438 €, ylitystä 12.168 € ja tulot 5.124 €, ylistystä 3.824 €, nettoylitys 8.344 €. Ylitys johtuu henkilöstö- ja kiinteistökuluista sekä kalustosta. Kirjaston menot ovat 60,80 € asukasta kohden.

Kirjaston kokonaislainausmäärä oli 58 744 (vuonna 2018 46 304 ja vuonna 2017 36 684). Lainaajia oli 746. Lainaajien määrä lisääntyi 9 lainaajalla edellisestä vuodesta. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 26 388 (edellisenä vuonna 20 025, auki 7,5 kk ja 2017 11 979, auki 7 kk). Verkkokäyntejä vuonna 2019 oli 8.088, edellisenä vuonna 6.912 käyntiä.

Omatoimikirjasto on ollut käytössä kesäkuusta 2018 alkaen. Vuoden 2019 loppuun mennessä omatoimikirjaston käyttö lupaa oli hakenut 454 asiakasta. Omatoimikirjastoon on kirjaututtu vuoden 2019 aikana 3680 kertaa. Aktiivisimpia omatoimikirjaston käyttäjiä ovat 35-64 vuotiaat.

Tapahtumia kirjastossa oli 43, edellisenä vuonna 24, tapahtumien kävijämäärä oli 279, edellisenä vuonna 698.

Kirjasto	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	141.330	135.270	147.438	+12.168
Tulot	1.764	1.300	5.124	-3.824
Netto	139.566	133.970	142.314	+8.344

Kulttuuriyhdistyksille ja -toimijoille jaettiin toiminta-avustuksia yhteensä 2.300 €. Kulttuuritoimen menot olivat 5.007 €, asukasta kohden 2,10 €.

Museotoimen toimintamenot olivat 35.080 €, 14,46 €/asukas (vuonna 2018 12,71 €/asukas). Toimintatulot olivat 16.019 €. Väinöntalo on ollut auki kesäkuun alusta syyskuun puoliväliin asti. Kävijöitä oli 1668. Limutippu on ollut avoinna vain tilauksesta. Museovirastolta saatiin avustusta luhtiaitan pärekaton korjaamiseen 5.000 €, korjauskustannukset olivat 6.346 €. Aisaparilta haettiin hankerahoitusta Museo eläväksi –hankkeeseen.

Museo ja kulttuuritoimi	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	30.323	35.900	40.035	+4.135
Tulot	6.804	11.530	16.019	-4.489
Netto	23.519	24.370	24.016	-354

Menot sisältää museon rakennusten korjauskustannuksia 6.346 €.

Tulot sisältää rakennusten korjaamiseen saatuja tuloja 5.000 €.

Liikuntatoimen menot olivat 141.772 €, menot ylittyivät 8.052 €. Ylitykset johtuvat henkilöstökuluista, sähkö- ja muista materiaalikuluista. Nissinkankaan pururadan huoltosuojan kustannukset olivat 5.869 €.

Liikuntatoimen menot asukasta kohden olivat 58,46 euroa.

Talousarviossa kohdennettuihin liikuntapaikka investointeihin käytettiin 462.882 €. Suurin kustannus oli koulukeskukseen rakennettu tekojäärata, johon saatiin myös aluehallintovirastolta avustusta 88.000 €. Yleisurheilukentän katsomo ja aita valmistuivat, ulkokuntoiluvälineet pystytettiin Inaan, Särkikylään ja Kivijärvenkylään. Luontoliikuntareitin suunnitelma valmistui ja rakentamiseen haettiin avustusta Aisaparilta.

Liikuntatoimen toiminta-avustuksia liikuntayhdistyksille ja muille liikuntatoimintaa järjestäville yhdistyksille jaettiin 7.807 €. Tiloja liikuntaryhmille on vuokrattu Evijärven nuorisoseuralta ja Alapään nuorisoseuralta.

Nuorisotoiminnan menot olivat 51.277 euroa ja tulot 4.152 €. Menot ylittyivät 1.434 € ja tulot ylittyivät 2.651 €. Sekä menojen että tulojen ylitys johtuu Liikkuva opiskelu – hankkeesta, jo-

ta ei oltu huomioitu talousarviota tehtäessä. Kuluissa on mukana kerhot, nuorisovaltuuston toiminnan kulut sekä Liikkuva opiskelu -hankkeen kulut. Lisäksi nuorisotilan kulut olivat 4.217 €.

Nuorisotoimen menot yhteensä ovat 21,14 € asukas (edellisenä vuonna 12,54 €/asukas). Menot eivät sisällä nuorten työpajan kuluja.

Nuorisotoimi sai aluehallintoviraston avustusta peli- ja kulttuuripajaan. Nuoret hakivat ja saivat Mahis -rahaa Tampereelle suuntautunutta retkeä varten. Nuorisovaltuusto järjesti mm. kaikille suunnatun retken Power Parkkiin, LAN –tapahtuman ja Kisastudion.

Nuorisotiloille hankittiin PS4 konsoli ja pelejä sekä uusi televisio. Tilat muuttivat syksyllä kunnantalon tiloihin. Nuorteniltojen valvonta on ostettu 4H-yhdistykseltä. Koululta saatiin koulupäivän aikaiselle toiminnalle uudet tilat.

Lukio sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä rahaa Liikkuva opiskelu –hankkeeseen. Lukiolaisille on osoitettu oma pelivuoro koulun liikuntasaliin sekä hankittu koululle aktiivisuutta lisääviä välineitä. Hanke päättyy keväällä 2020.

Nuorisolain edellyttämä nuorten kuuleminen toteutettiin Nuorisovaltuuston ja oppilaskuntien kautta. Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston johtoryhmä on ollut yhteinen Kauhavan kaupungin ja Lappajärven kunnan kanssa. Nuorisoyhdistyksille oli jaettavana toiminta-avustuksia yhteensä 5.000 €, josta käytettiin 4.425 €. Etsivä nuorisotyö on ostettu Kauhavan kaupungilta ja siihen on edelleen saatu valtionavustusta.

Kesällä järjestettiin yhdessä kansainvälisen vapaaehtoistyö ry:n ja paikallisten toimijoiden kanssa vapaaehtoistyöleiri. Leirille osallistui 10 nuorta kuudesta maasta.

Liikunta ja nuoriso	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	148.023	188.810	206.134	+17.324
Tulot	-	1.500	4.151	-2.651
Netto	148.023	187.310	201.983	+14.673

Sisältää lukion Liikkuva opiskelu -hankkeen ja avin avustamat kerhot

Valtuustotason tavoitteet:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Väistön purkaminen ja Lahdenkylän koulun oppilaiden lähikoulusta päättäminen	- Lahdenkylän koulun oppilaiden lähikoulusta päättäminen - Lahdenkylän koulun jatkosta päättäminen	- Päätös tehty	- Päätetty kouluverkon kehittämissuunnitelman päivityksen hyväksymisen yhteydessä (Valtuusto 17.6.2019 § 30)
Oppilasmäärään sopeutettu, oppilaalle oikean kokoinen ja tasa-arvoinen kouluverkko.	- Kouluverkosta päättäminen - Suunnittelukaudella valmistellaan ja aikataulutetaan yhteiskouluun siirtyminen.	- Päätös tehty - Aikataulu tehty ja hyväksytty	- Päivitetty kouluverkon kehittämissuunnitelma hyväksytty (Valtuusto 17.6.2019 § 30)
Suunnittelukaudella tehdään koulukes-	- Koulukeskuksen piha-alueen turvalli-	- Suunnitelmat valmiit ja aika-	- Suunnitelma valmistui ja hyväksyttiin (Kh

kuksen alueen kokonaissuunnitelma ja aikataulutetaan sen toteuttaminen.	suutta parannetaan, liikuntapaikat ja tarvittavat rakennukset suunnitellaan ja sijoitetaan alueelle ja tehdään aikataulutus	taulutettu investointiohjelmaan	24.6.2019 § 110)
Varhaiskasvatuksen lapsikohtainen, peruskoulun oppilas-kohtainen ja lukion opiskelijakohtainen kustannus on samaa tasoa kuin vastaavan kokoisissa kunnissa keskimäärin.	- Talouden tarkka seuranta	- €/lapsi - €/oppilas ja opiskelija	- Varhaiskasvatuksessa lapsikohtainen kustannus/ 0-6 vuotias oli 8.576 €/lapsi, kymmenen vastaavan kokoisen kunnan keskiarvo 7.417 €/lapsi ja kymmenen vastaavan kokoisen päiväkodin lapsikohtainen keskiarvo 6.214 €. - Peruskoulussa oppilaskohtainen kustannus oli 10.697 €/oppilas, kymmenen vastaavan kokoisen kunnan keskiarvo oli 11.673 €/oppilas ja kymmenen oppilasmäärältään vastaavan kokoisen kunnan keskiarvo 11.560 €/oppilas. - Lukiossa opiskelijakohtainen kustannus oli 9.347 €/opiskelija, kymmenen vastaavan kokoisen lukion keskiarvo 10.169 €/opiskelija. - Luvut vuoden 2018 tilinpäätöslukuja (lähde https://vos.oph.fi/rap/)

Sivistyslautakunnan asettamat tavoitteet:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Sisäliikuntatilan lisääminen	- Suunnitellaan uutta sisäliikuntatilaa itse tai yhdessä muun toimijan kanssa toteutettavaksi	- Sisäliikuntatilojen lisääntyminen	- Liikuntasalityöryhmä perustettu ja talousarvion investointiosassa varattu määräraha.
Lukio säilyy elinvoimaisena Lukion markkinointia nuorille tehostetaan	- 9. luokkalaisista 60 % hakee omaan lukioon - Nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan ehdotus markkinoinnista (mitä, missä ja miten)	- Lukion alkavien opiskelijoiden määrä - Lukioon tulee muualta vähintään seitsemän opiskelijaa	- Lukion aloitti 30 opiskelijaa, joista 10 muualta. Omista 9. luokkalaisista 66,7% tuli omaan lukioon. - Opiskelijoiden kanssa on keskusteltu lukion

			markkinoinnista.
Kuntalaisten liikunnan harrastaminen lisääntyy	<ul style="list-style-type: none"> - Oma ja kolmannen sektorin matalan kynnyksen liikuntatarjonta lisääntyy - Koulutetaan kulttuuri- ja liikuntakavereita, markkinoidaan toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Liikuntaryhmien ja osallistuneiden määrä - Kavereiden ja kaveerattavien määrä ja osallistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Liikuntasalista on varattu lukiolaisille oma vuoro, sekä kaksi kaikille avointa höntsävuoroa. - Kulttuuri- ja liikuntakaverikoulutus ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän vuoksi.
Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsivaikutusten arvioinnin (Lava) käyttöönotto kaikissa lapsia koskevassa päätöksenteossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Lavausten määrä - Lasten kuulemisten/osallistamisten määrä - Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet, kannanotot, kokousten ja päätösten määrä 	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsivaikutusten arviointi on tehty kouluverkko-suunnitelmasta. - Oppilaita on kuultu mm. koulukeskuksen ympäristön liikennejärjestelyihin liittyen. - Nuorisovaltuusto on kokoontunut säännöllisesti. - Nuorisovaltuustolla on edustus sivissä (2) ja teklässä (1)
Kirjaston palvelujen ja tilojen käyttö lisääntyy Henkilökunnan työn kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntalaisten opastaminen omatoimikirjaston käyttämiseen, tilojen markkinointi - Tehdään uudet tehtäväkuvaukset 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjaston kävijämäärä ja käyntikerrat, kirjaston tilojen käyttö - Työajan riittävyys tehtävänkuvauksen mukaisesti tehtäviin 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjastokäynnit ovat lisääntyneet, fyysiset käynnit 32 %, verkkokäynnit 17 %, omatoimikirjautumisia 3.680. - Lainaukset kasvoivat 27 %, e-kirjojen lainaus kasvoi määrällisesti 120 lainalla. - Kirjaston käyttäjiä 746, joista 454 on myös omatoimikäyttäjiä. - Tehtäväkuvauksen päivitys on aloitettu.
Digiloikka	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikilla kouluilla on käytettävissä sähköisiä opetusvälineitä kaikissa luokissa suunnitelmakauden loppuun mennessä - Vuosittain pyritään lisäämään jokaisella koululla oppilaskoneita yhden luokallisen verran - tv-t suunitelman järjestelmällinen toteuttaminen oppilai- 	<ul style="list-style-type: none"> - määrä ja käyttö - Laitteiden määrä - Oma suunnitelma ja sen toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikissa luokissa on sähköisiä opetusvälineitä. - Laitteita on hankittu - Digitutor –hankkeen puitteissa on annettu koulutusta opettajille. - Huoltajille ja oppilaille järjestettiin somekoulutusta.

	den ja opettajien osalta, koulu- ja opettaja-kohtainen suunnitelma toteuttamisesta sekä koulutusta		
--	--	--	--

Tunnuslukuja:	2015	2016	2017	2018	2019
Perusopetus	9.124 €/opp.	10.154 €/opp.	10.268 €/opp	9.932 €/opp.	10.697€/opp.
Lukio	8.192 €/opp.	9.861 € /opp.	8.847 € /opp	9.696 €/opp.	9.347€/opp.
Kirjasto	59 €/as.	56 € /as.	51 € / as.	57 €/as.	60,8 €/as.
Kulttuuri	1,4 €/as.	1,9 €/as.	1,7 € / as.	1,5 €/as.	2,1 €/as.
Museo	8,1 €/as.	11,2 €/as.	9,7 € / as.	2,70 €/as.	14,46 €/as.
Nuorisotyö	7,2 €/as.	7,8 € as.	7,9 € / as.	12,54 €/as.	21,14 €/as.
Liikunta	39,6 €/as.	43,9 € / as.	47,9 € / as.	47,32 €/as.	58,46 €/as.

Sivistystoimi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	4.910.810	5.006.336	5.169.670	5.144.208	- 25.462
Tulot	222.451	198.717	149.970	194.814	- 44.844
Netto	4.688.359	4.807.619	5.019.700	4.949.394	- 70.306

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	104.871	108.130	118.930	10.800
Tulot				
Netto	104.871	108.130	118.930	10.800
Poistot	138.946	188.760	202.926	14.166
Vyörytyserät	42.199		46.486	46.486

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan talousarviokohtaan sisältyvät teknisen toimen hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristöhuolto, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilat, liiketilojen ja asuntojen vuokrauspalvelut, kunnan kiinteistöjen ylläpito, Sillankorvan leirintäalue sekä palo- ja pelastustoimi.

Kaavoitukseen oli varattu määrärahaa yhteensä 42 600 €. Pitkään valmisteilla ollut Evijärven rantayleiskaavan päivitys kuulutettiin käyttöön otetuksi Iso-Ränskärin saarta lukuun ottamatta. Vuodelle 2019 kaavoituskuluja kertyi 9 300 €. Vuoden 2019 toteutuneista kuluista osa aiheutui rantayleiskaavan päivityksestä ja osa aiheutui keskustan alueen kokonais- asemakaavan päivityksen kilpailuttamisesta konsultilla.

Rakennustarkastajan palvelut ostettiin Lappajärven kunnalta sopimuksen mukaisesti. Rakennustarkastaja palveli Evijärvellä maanantaisin ja tiistaisin. Ostopalveluun oli varattu rahaa 19 200 €. Ostopalvelun toteutunut kustannus oli 19 840 € (v. 2017 20 068 €, v. 2018 20 156 €). Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 33 kpl (v. 2018 33 kpl) Rakennusluvista uusien omakotitalojen rakennuslupia oli 4 kpl ja laajennuksia 3 kpl. Loma-asuntojen rakennuslupia oli 1 kpl. Muita rakennuslupan saaneita rakennuksia olivat mm. autotallit, varastorakennukset, saunarakennukset, koulurakennuksen laajennus sekä erilaiset maatalouden rakennukset. Toimenpidelupia myönnettiin vuonna 2019 19 kpl. Poik-

keamislupia kunta myönsi 3 kpl. Maisematyölupia myönnettiin 2 kpl. Purkamislupia myönnettiin 1 kpl. Loppukatselmoiteja rakennustarkastaja teki 12 kpl.

Ympäristösihteerin palvelut ostettiin Lappajärven kunnalta. Sopimuksen mukaisesti ympäristösihteerillä on kaksi toimistopäivää viikossa Evijärvellä. Ostopalveluun oli varattu rahaa 20 000 €. Ostopalvelun toteutunut kustannus oli 19 760 € (v. 2017 21 596 €, v. 2018 20 844 €). Ympäristölupia myönnettiin yhteensä 2 kpl. Ympäristönsuojelulain 115 §:n mukaisia ilmoituksia tehtiin 2 kpl. Rekisteröinti-ilmoituspäätöksiä tehtiin 1 kpl. Valtioneuvoston asetuksen (527/2014) ns. nitraattiasetuksen mukaisia ilmoituksia käsiteltiin 2 kpl. Ympäristösihteerin suoritti valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia 18 kpl sekä maa-ainoslupien valvontaa 8 kpl. Annettiin neuvontaa ja lausuntoja haja-asutuksen jätevesien käsittelystä. Jätevesien käsittelyn poikkeuslupan mukaisia päätöksiä tehtiin 3 kpl. Tehtiin yhteistyötä Jässi-hankkeen kanssa. Tehtiin kuntalaisten yhteydenottoihin liittyvää valvontaa. Ympäristönsuojelun toimintaan kuului Evijärven kunnostushankkeen toiminnan edistäminen, rahoituksen ja maksatuksen hakeminen sekä raportointi ELY-keskukselle. Vuonna 2019 haettiin Evijärven kunnostukseen rahoitus vuodelle 2020.

Evijärven kunnostus jatkui vuonna 2019 jo viidettä vuotta. Vesikasvien niittoa toteutettiin noin 50 hehtaarin alueella. Evijärven kunnostushankkeessa vuonna 2019 toteutettiin mm. ruoppauksia kelluvalla kaivinkoneella Puotilahdella, Lammassaaren edustalla, Hesveanlahdella, Kaalpakassa, Nälkälähdellä. Lisäksi Hesveanlahden ja Rapalahden välille kaivettiin kanava. Evijärven kunnostushankkeessa vuonna 2019 muodostuneita kuluja oli 111 600 €, johon Ely-keskus antoi vuoden 2019 aikana 71 000 €:n avustuksia.

Yksityisteiden tiehoitokuntien vuosittaiseen avustamiseen oli varattu 55 000 €. Tilinpäätös-vuonna 2019 yksityisteiden tiekunnille jaettiin avustuksia vuoden 2019 tienhoitokustannuksiin yhteensä 39 895 € (v. 2017 49 777 €, v. 2018 31 665 €). Jaettava summa jakaantui tiekuntien tienhoitoavustuksiin ja yhteen yksityistien perusparannushankkeeseen. Kunnan hallinnoimien kaavateiden kunnossapitoon oli varattu 20.000 €, toteuma oli 14 150 €.

Puistojen ja yleisten alueiden toimintakuluihin oli vuodelle 2019 varattu 21 000 €. Toteuma vuonna 2019 oli 35 400 €.

Puunmyyntituloja oli budjetoitu vuoden 2019 talousarvioon 45 000 €, toteutuma oli 29 000 €. Yhteismetsän toiminta on käynnistynyt, mutta kirjattuja puunmyyntituloja vuodelle 2019 ei vielä ollut.

Vuonna 2019 Kunnalla oli vuokrataloikiinteistöjä yhteensä 11 kpl, joissa vuokrattavia asuntoja on yhteensä 109 kpl. Vuonna 2019 kunnan vuokra-asuntojen vuokratuottoja arvioitiin kertyvän 403 320 €, vuonna 2019 vuokria kertyi 398 382 €.

ASUNTOJEN VUOKRATULOT 2019	TA 2019	TP 2019
Rivitalo 1 ja 2	62 000	58 796
Koulukeskuksen asunnot	11 500	13 203
Leppäpirkko A, B, C	55 000	62 182
Riipanrivi A, B	20 000	23 954
Kiinteistö Evijärvi A, B	44 000	25 910
Laiturien rivitalo A, B	52 800	51 615
As Oy Nykälänaho	26 500	33 121
As Oy Tervahauta	24 000	19 301
As Oy Kultalahti	39 000	33 265
Sosiaalitoimen rivitalot	9 520	8 314
Vanhustentalot	59 000	60 495
Asunto-osake (As Oy Evijärven Aalto)		8 226
YHTEENSÄ	403 320	398 382

Asuntojen remontoimisiin oli kokonaisuudessaan varattu rahaa 35 220 €. Toteuma asuntoremontoinneilla oli 98 500 €. Asuntoremontteja tehdään pääosin asukasvaihtojen yhteydessä. Asuntoremontteihin varattujen rahojen ylitykset kohdistuivat pääosin vanhustenrivitalojen huoneistosaneerauksiin, joissa asukasvaihtoja oli useita. Muita toteutuneita toimenpiteitä Evijärven kunnostushankkeessa olivat mm: Vesinäytteiden kerääminen, hoitokalastus, viljelijöiden- ja turkistarhaajien neuvonta sekä haja-asutusalueiden jätevesineuvonta.

Vuonna 2019 laajennettiin kirkonkylän hirsikoulua. Laajennus on kerrosalaltaan 221 m² ja se käsittää kolme luokkahuonetta, aulan, wc:t ja siivouskomeron. Laajennusta varten investointirahaa varattiin 400 000 €. Laajennus toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 326 300 €.

Hyötykäyttöasema rakennettiin Vattuahan teollisuusalueelta vuokratulle maa-alueelle päätösten mukaisesti väliaikaisena. Hyötykäyttöaseman rakentamisen kokonaiskustannukset olivat 141 400 €.

Tekninen toimi	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	1.419.168	1.359.420	1.359.420	1.438.149	78.729
Tulot	888.527	753.750	753.750	768.743	- 14.993
Netto	- 530.641	- 605.670	- 605.670	- 669.406	63.736

Palo- ja pelastustoimen palvelut ostetaan Etelä-Pohjanmaan aluepelastuslaitokselta, joka on Seinäjoen kaupungin liikelaitos.

Palo- ja pelastustoimi	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Palvelujen osto pelastuslaitokselta	225.079	233.410	233.219	- 191
Muut kulut	50.189	39.980	61.074	21.094
Vuokratulot pelastuslaitokselta	103.383	102.000	104.509	2.509
Tuet ja avustukset	319			
Netto	- 171.566	- 171.390	- 189.784	18.394

Valtuustotason tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Laadukas asioiden valmistelu ja päätöksenteko	- Päätettävien hankintojen kilpailutus- ja päätettäväksi tuotavien asioiden valmistelu suoritetaan huolellisesti	- Hallinto-oikeudessa kumoutuneiden teknisen lautakunnan päätösten määrä on 0	- Hallinto-oikeudessa kumoutuneiden teknisen lautakunnan päätösten määrä oli 1. - Teknisen toimen asiakasyytyväisyyttä on seurattu asiakaspalautekyselyllä. Kuntaan on tullut yksittäisiä negatiivisia asiakaspalautteita.

Investointiprojektien käynnistyminen ja valmistuminen jakaantuu tasaisesti koko vuodelle	- Hankkeiden valmistelu ja suunnitelmien laatiminen aloitetaan tarpeeksi ajoissa ja tuodaan päätöksentekoon tasaisesti pitkin vuotta	- Hankkeiden lukumääräistä käynnistyminen ja valmistuminen jakaantuu tasaisesti koko vuodelle	- 1.vuosineljännes: aloitettu 5 kpl, valmistunut 2 kpl - 2.vuosineljännes: aloitettu 6 kpl, valmistunut 2 kpl - 3.vuosineljännes: aloitettu 3 kpl, valmistunut 3 kpl - 4.vuosineljännes: aloitettu 3 kpl, valmistunut 10 kpl - Suunnitellut investointiprojektit 21 kpl - Aloitetut investointiprojektit 17 kpl
Vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkeana	- Huoneistot ja niiden ympäristö pidetään siistissä ja viihtyisässä kunnossa remontoineilla	- Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 80 %	- 1.vuosineljännes 74 % - 2.vuosineljännes 71 % - 3.vuosineljännes 70 % - 4.vuosineljännes 71 %
Tarpeettomista omistuksista luopuminen ja korjausvelan pienentäminen	- Luovutaan valikoiduista kunnalle tarpeettomista vuokra-asunnoista ja muista kiinteistöistä	- Myytyjen tai purettujen rakennusten ja kiinteistöjen lukumäärä	- Myytyjä rakennuksia 0 kpl - Myytyjä kiinteistöjä 2 kpl - Purkupäätöksen saaneita rakennuksia 2

Seurattavia tunnuslukuja:

Vuokra-asuntojen remontoiteihin varattujen määrärahojen summa:

TA 2016 53 300 €	TA 2017 48 690 €	TA 2018 38 900 €	TA 2019 35 220 €
TP 2016 31 760 €	TP 2017 25 418 €	TP 2018 44 753 €	TP 2019 98 500 €

Teknisen toimen käyttömenot / asukas:

TP 2016 asukkaita 2536 541 €/asukas	TP 2017 asukkaita 2499 541 €/asukas	TP 2018 asukkaita 2473 574 €/asukas	TP 2019 asukkaita 2425 593 €/asukas
---	---	---	---

Tekninen ltk	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	1.694.436	1.632.810	1.632.810	1.732.442	99.632
Tulot	992.228	855.750	855.750	873.252	- 17.502
Netto	702.208	777.060	777.060	859.190	82.130

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	133.976	124.840		119.592	- 5.247
Tulot	192.124	185.810		207.079	- 21.269
Netto	58.148	60.970		87.487	- 26.517
Poistot	236.072	263.000		264.916	1.916
Vyörytys erät m	10.022			10.311	10.311

VESIHUOLTOLAITOS

Vesilaitos

Vesilaitos on vuoden 2019 aikana pumpannut verkostoon vettä 268 773 m³ eli keskimäärin 736 m³ / vrk (267 630 m³ vuonna 2018 ja 267 798 m³ vuonna 2017).

Kuluttajilta laskutettu vesimäärä vuonna 2019 oli 272 511 m³ eli keskimäärin 746 m³ / vrk (283 931 m³ vuonna 2018 ja 253 746 m³ vuonna 2017). Vesilaitoksen kuluttajilta laskuttama vesimäärä pieneni 11 420 m³ eli keskimäärin 31 m³ / vrk.

Kunnan osuus laskutetuista vesimaksuista on 4,3 %.

Vesilaitoksen laskutettu vesimäärä oli 3738 m³ suurempi, kuin verkostoon pumpattu vesimäärä. Hukkavettä ei ollut.

Vesijohdon vuotoja oli kaksi. Vuodot olivat pieniä, joten niiden havaitseminen ja paikallistaminen oli hankalaa. Runkolinjan korjauksista tiedotettiin lähialueen asukkaita etukäteen ja korjaukset toteutettiin yö-aikaan, jolloin vesikatkoista aiheutui mahdollisimman vähän häiriötä käyttäjille.

Vesijohdon runkolinjan suunnitelmallinen uusiminen välillä Hanhikoski – Jympä valmistui vuonna 2019. Vesijohtolinjan uusiminen välille vesitorni - Hietakangas suunniteltiin ja kilpailutettiin vuoden 2019 aikana.

Vesilaitoksen käyttövedelle asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset saavutettiin. Lappajärven vesiosuuskunnan kanssa allekirjoitetun uuden vedenostosopimuksen mukaiseen maksimi ostovesimäärään ei vielä päästy, eikä tekopohjaveden tekemisestä päästy vielä lopettamaan. Tämä johtui siitä, että Lappajärven vesiosuuskunnan rakentaman uuden vesilaitoksen biologisen puhdistusprosessin käynnistyminen ei onnistunut ja näin ollen Lappajärveltä ei voitu ostaa sopimuksen mukaista vesimäärää.

Poikkeuksellisen kuuman ja kuivan kesän vuoksi vesilaitoksella oli haasteita veden riittävyyden kanssa. Kuntalaisia kehoitettiin säästäväisyyteen veden kulutuksen suhteen. Pohjavesivarat kuitenkin riittivät, eikä suurempia ongelmia esiintynyt.

Lappajärven vesiosuuskunnalta ostettiin vettä 167 240 m³ eli keskimäärin 458 m³ / vrk (135 833 m³ vuonna 2018 ja 135 395 m³ vuonna 2017).

Uusia vesiliittymäsopimuksia tehtiin 20 kpl ja uusia viemäri liittymäsopimuksia tehtiin 5 kpl. Vesiliittymäsopimuksia oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 1333 kpl ja viemäri liittymäsopimuksia 270 kpl.

Viemärilaitos

Viemärilaitos on vuoden 2019 aikana käsitellyt jätevedettä 69 868 m³ eli keskimäärin 191 m³ / vrk (65 800 m³ vuonna 2018 ja 82 551 m³ vuonna 2017).

Kuluttajilta laskutettu jätevesimäärä oli 47 726 m³ eli keskimäärin 130,7 m³ / vrk (47.372 m³ vuonna 2018 ja 45 481 m³ vuonna 2017). Viemärilaitoksen kuluttajilta laskuttama jätevesimäärä suureni 354 m³ eli keskimäärin 0,9 m³ /vrk. Kunnan osuus laskutetuista jätevesimaksuista oli 22,7 %.

Taajama-alueen viemärisaneerauksia toteutettiin 14 569 eurolla.

Vesilaitos	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Toimintakulut	331.835	327.920	327.920	357.872	29.952
Toimintatuotot	472.112	464.200	464.200	489.255	- 25.055
Toimintakate	140.277	136.280	136.280	131.383	4.896

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Toimintakulut	20.265	24.130		25.808	1.678
Toimintatuotot	32.215	29.600		34.007	- 4.407
Toimintakate	11.950	5.470		8.199	-2.729
Poistot	65.898	74.840		77.164	2.324

Viemärlaitos	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Toimintakulut	208.699	156.590	156.590	184.110	27.520
Toimintatuotot	115.423	111.800	111.800	123.333	- 11.533
Toimintakate	-93.276	-44.790	-44.790	-60.777	15.987

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Toimintakulut	7.344	10.310		8.623	- 1.686
Toimintatuotot	32.218	31.000		35.341	- 4.341
Toimintakate	24.874	20.690		26.718	- 6.028
Poistot	73.743	73.100		73.152	52

Valtuustotason tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Vesilaitoksen talousveden toimituksen hukkaprocentti pysyy erittäin alhaisella tasolla	- Puhtaanveden toimitusmäärän vaihtelua seurataan vuorokausittain ja merkittäviin poikkeavuuksiin reagoidaan nopeasti	- Toimitetun veden hukkaprosentti alle 4 %	- Mittausten sekä vesilukemailmoitusten perusteella hukkaprosentti on 0.
Talousveden laadukas toimittaminen koko kunnan alueelle	- Vesijohtoverkosto saneerataan mitoituseltaan optimikoiseksi painevaihteluiden tasaamiseksi	- Vedentoimitukseen häiriöiden määrä on korkeintaan 2 ja häiriöiden kesto on korkeintaan 2 tuntia	- Painevaihteluista johtuvia negatiivisia palautteita ei tullut.
Ylläpidetään vesioikeuden määräämien lupaehtojen täyttymistä viemärlaitoksella	- Viemärlaitoksen mikrotoimintaa ylläpidetään ja käynnissä pysymistä seurataan mittauksilla	- Jätevedenpuhdistamon näytteiden tulee täyttää lupaehtojen mukaiset vaatimukset	- Jätevedenpuhdistamon lupaehdot täyttyivät

Vesihuoltolaitos	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	540.534	484.510	484.510	541.982	57.472
Tulot	587.535	576.000	576.000	612.589	-36.589
Netto	47.001	91.490	91.490	70.606	20.883

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Menot	27.609	34.440	34.431	- 8
Tulot	64.433	60.600	69.349	- 8.749
Netto	36.824	26.160	34.917	- 8.757
Poistot	139.641	147.940	150.316	2.376

EVIJÄRVEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019

Toiminnan kuvaus

Vesihuoltolaitos tuottaa oman toiminta-alueensa asiakkaille laadullisesti määräykset täyttävää talousvettä sekä huolehtii yhdyskuntajätevesien ja sakokaivolietteiden puhdistamisesta.

Toimintakertomus

Vesilaitos

Vesilaitoksen verkostolle on aikaisemmin teetetty kapasiteettitarkastelu, jolla on laskennallisesti selvitetty vesijohtoverkoston putkidimensioiden riittävyys eri runkolinjojen osalla. Kapasiteettitarkastelun perusteella runkovesijohtojen saneeraukselle on tehty kiireellisyysjärjestys, jota on noudatettu jo muutaman vuonna.

Vuonna 2018 kilpailutettu vesijohtolinja Heitinkankaalta Jymppään valmistui putken asennusten osalta keväällä 2019. Heitinkangas – Jympä vesijohtolinja oli pituudeltaan noin 4 km. Runkolinja toteutettiin halkaisijaltaan 200 mm:n putkella.

Keväällä 2019 aloitettiin suunnittelutyö vesijohdon runkolinjan uusimiseksi välillä vesitorni – Hietakangas. Vesitorni – Hietakangas vesijohtotyön urakka kilpailutettiin vuoden 2019 lopussa.

Syksyllä 2019 Evijärven itäpuolta kulkevaan runkovesijohtolinjaan rakennettiin paineenkorottamo. Uusi paineenkorottamo sijaitsee tarkemmin Kaalpakassa. Kapasiteettitarkastelun perusteella Evijärven itäpuolta Inankylään kulkeva linja tulisi suurentaa halkaisijaltaan suuremmaksi. Paineenkorottamon rakentamisen jälkeen runkolinjan suurentamista ei tarvitse tehdä. Paineenkorottamon rakentaminen on investointikustannuksiltaan noin 10 kertaa edullisempi kuin kyseisen runkolinjan suurentamisen kustannukset olisivat olleet.

Kuivan kesän vuoksi pohjavedenpinnat kävivät poikkeuksellisen alhaalla. Luonnollisia sateita kompensoitiin tekemällä tekopohjavettä Hietakankaan vesilaitoksella. Tekopohjaveden tekemisestä huolimatta vedenlaatu pysyi hyvänä koko vuoden, eikä suurempia ongelmia esiintynyt. Kuntalaisia kehoitettiin säästäväisyyteen veden kulutuksen suhteen.

Lappajärven vesiosuuskunnalta ostettiin vettä 167 240 m³ eli keskimäärin 458 m³ / vrk. Edellisenä vuonna vettä ostettiin 135 833 m³ ja vuonna 2017 135 395 m³.

Vesijohtoverkostoon pumpattiin vettä 268 773 m³ eli keskimäärin 736 m³ / vrk. Edellisenä vuonna vesijohtoverkostoon pumpatun veden määrä oli 267 630 m³ ja vuonna 2017 267 798 m³. Vedentoimitusmäärä on pysynyt edellisvuosien tasolla. Vesilaitoksen hukkaprosentti oli nolla, sillä verkostoon pumpattu vesimäärä oli hieman pienempi, mitä asiakkaiden tekemät kulutuspileitoitukset olivat. Kunnan osuus laskutetuista vesimaksuista on 4,3 %.

Vesijohtoverkostossa paikallistettiin kaksi vesijohdon vuotoa. Vuodot olivat pieniä, joten niistä ei aiheutunut merkittävää hukkaa talousvedelle. Vuodon pienuudesta johtuen niiden paikallistaminen oli hankalaa.

Uusia vesiliittymäsopimuksia tehtiin 20 kpl. Vesiliittymäsopimuksia oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 1333 kpl.

Viemärlaitos

Viemärlaitoksen verkostoa on saneerattu pitkäjänteisesti. Saneerauksen pohjana toimii vuotovesimittaukset, joiden perusteella vanhoja betoniviemäreitä ja betonisia kaivoja on saneerattu. Betoniviemärit saneerataan sujuttamalla betoniviemäriin sisään muoviputki. Betoniset kaivot saneerataan asentamalla kaivojen sisään muovikaivot. Saneeraamalla vanhoja viemäreitä ja kaivoja, estetään sadevesien ja muiden maaperästä tulevien puhtaiden vesien pääsy viemäriverkostoon ja sitä kautta jätevedenpuhdistamolle. Puhdas vesi kuormittaa jätevedenpuhdistamaa jolloin puhdistamon toiminta voi häiriintyä ja ympäristöluvan mukaiset puhdistusvaatimustulokset heikentyä.

Vuoden 2019 saneeraus kohdistu viemäriverkoston pääpumppuamoon, joka kokoaa koko jätevesiverkoston jätevedet yhteen kaivoon, josta pääpumppuamo pumppaa jätevedet jätevedenpuhdistamolle. Pääpumppuamon saneeraus toteutettiin 14 569 eurolla.

Viemärlaitos on vuoden 2019 aikana käsitellyt jätevettä 69 868 m³ eli keskimäärin 191 m³ / vrk. Edellisenä vuonna jätevettä käsiteltiin 65 800 m³ ja vuonna 2017 82 551 m³.

Kuluttajilta laskutettu jätevesimäärä oli 47 726 m³ eli keskimäärin 130,7 m³ / vrk. Edellisenä vuonna kuluttajilta laskutettu jätevesimäärä oli 47 372 m³ ja vuonna 2017 45 481 m³. Viemärlaitoksen kuluttajilta laskuttama jätevesimäärä suureni 354 m³ eli keskimäärin 0,9 m³ /vrk.

Kunnan osuus laskutetuista jätevesimaksuista oli 22,7 %.

Uusia viemäri liittymäsopimuksia tehtiin 5 kpl. Viemäri liittymäsopimuksia oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 270 kpl.

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ

Yhteensä	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	18.407.021	18.464.280		19.557.556	1 093.276
Tulot	1.829.149	1.630.950		1.744.025	- 113.075
Netto	16.577.872	16.833.330		17.813.530	980.200

Sisäiset erät	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	323.700	322.080		338.890	16.810
Tulot	323.700	322.080		338.890	- 16.810
Netto	0	0		0	0
Poistot	514.660	599.700		618.897	- 12.030
Arvon alentumiset					
Vyörytyserät m	54.906			59.784	59.784
Vyörytyserät t	54.906			59.784	- 59.784

4.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen TA 2019	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	746 700		746 700	805 170	-58 470
Maksutuotot	50 300		50 300	64 278	-13 978
Tuet ja avustukset	45 010		45 010	60 848	-15 838
Muut toimintatuotot	788 940		788 940	813 730	-24 790
Toimintatuotot yhteensä	1 630 950		1 630 950	1 744 026	-113 076
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 218 710		-4 218 710	-4 134 449	-84 261
Palvelujen ostot	-12 666 740		-12 666 740	-13 691 837	1 025 097
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 025 460		-1 025 460	-1 248 306	222 846
Avustukset	-193 000		-193 000	-222 669	29 669
Muut toimintakulut	-360 370		-360 370	-260 295	-100 075
Toimintakulut yhteensä	-18 464 280		-18 464 280	-19 557 556	1 093 276
Toimintakate	-16 833 330		-16 833 330	-17 813 530	980 200
Verotulot	8 345 000		8 345 000	8 046 490	298 510
Valtionosuudet	8 644 170		8 644 170	8 859 870	-215 700
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	52 300		52 300	58 146	-5 846
Muut rahoitustuotot	234 850		234 850	665 686	-430 836
Korkokulut	0		0	0	0
Muut rahoituskulut	-12 600		-12 600	-87 479	74 879
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	274 550		274 550	636 353	-361 803
Vuosikate	430 390		430 390	-270 817	701 207
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-599 700		-599 700	-618 897	19 197
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-599 700		-599 700	-618 897	19 197
Satunnaiset tuotot					
Tilikauden tulos	-169 310		-169 310	-889 714	720 404

4.3 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen TA 2019	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	430 390		430 390	-270 817	701 207
Satunnaiset erät			0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät			0	-4 713	4 713
Toiminnan rahavirta	430 390		430 390	-275 530	705 920
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 032 000	-396 000	-2 428 000	-1 383 997	-1 044 003
Rahoitusosuudet investointimenoihin				159 795	-159 795
Investointien varsin. myyntitulot	15 000		15 000	2 549	12 451
Investointien myyntivoitto			0	4 713	-4 713
Pysyvien vastaavien hyöd.luov.tulot	15 000		15 000	7 262	7 738
Investointien rahavirta	-2 017 000	-396 000	-2 413 000	-1 216 939	-1 196 061
TOIMINN. JA INVEST. RAHAVIRTA	-1 586 610	-396 000	-1 982 610	-1 492 469	-490 141
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	7 000		7 000	7 050	-50
Antolainauksen muutokset	7 000		7 000	7 050	-50
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0		0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 580 000		1 580 000	1 000 000	580 000
Lainakannan muutokset	1 580 000		1 580 000	1 000 000	580 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. var. ja pääom. muut.	0		0	-57 767	57 767
Saamisten muutos	0		0	-100 689	100 689
Korottomien velkojen muutos	0		0	1 331 458	-1 331 458
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	1 173 003	-1 173 003
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 587 000		1 587 000	2 180 054	-593 054
RAHAVAROJEN MUUTOS					
Rahavarat 31.12.	390	-396 000	-395 610	687 584	-1 083 194
Rahavarat 1.1.				6 674 885	-6 674 885
Rahavarojen muutos				5 987 300	-5 987 300
				687 584	-687 584

4.4 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIOSA	Alku- peräinen TA 2019	Talous- arvio muu- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama
KUNNANHALLITUS					
Maa- ja vesialueet					
Menot	-20 000		-20 000	0	-20 000
Tulot	15 000		15 000	0	15 000
Netto	-5 000		-5 000	0	-5 000
Järven kunnostus					
Menot	-50 000		-50 000	-111 612	61 612
Tulot				71 795	-71 795
Netto	-50 000		-50 000	-39 817	-10 183
Maa-alueiden hankinta Evijärven NS:lta					
Menot	-12 000		-12 000	-10 000	-2 000
Asianhallintajärj. hankinta ja käyttöönotto					
Menot	-15 000		-15 000	-12 781	-2 219
Kohdistamattomat investoinnit					
-Premium -päivitys					
Menot	-30 000		-30 000	-20 149	-9 851
SIVISTYSTOIMI					
Liikuntapaikkarakentaminen					
Menot	-200 000	-75 000 €	-275 000	-462 822	187 822
Tulot				88 000	-88 000
Netto				-374 822	374 822
Moottorikelkka					
Menot	-10 000		-10 000	-13 643	3 643
Päivähoitorak. suunnittelu ja rakentaminen					
Menot	-700 000		-700 000	-1 350	-698 650
Esikoulurakennuksen laajennus					
Menot		-396 000 €	-396 000	-326 286	-69 714
Sisäliikuntatila koulukesk. suunnitt. ja rakent.					
Menot	-10 000		-10 000	-8 398	-1 602
Kirkonkylän koulun kameravalvontalaitteisto					
Menot				5 165	-5 165
YHDYSKUNTAPALVELUT					
Kaavateiden päällysteiden korjaukset					
Menot	-40 000		-40 000	-4 267	-35 733
Antinniemen rantapuistikko					
Menot	-40 000		-40 000	-21 039	-18 961
Koulukeskuksen pihajärj./uusim., asfaltointi					
Menot	-40 000		-40 000	-31 293	-8 707
Yläkoulun käyttövesijohtojen uusiminen					
Menot	-50 000		-50 000	0	-50 000
Koulukesk. keittiön iv-koneen uusiminen					
Menot	-40 000		-40 000	0	-40 000
Koulukeskuksen keittiökoneiden uusiminen					
Menot	-50 000		-50 000	-35 362	-14 638
Siirrettävä tulvapumppu					
Menot	-25 000		-25 000	-25 350	350
Asunto-osakkeet					
Menot				-11 837	11 837
Hyötykäyttöasema					
Menot				-141 379	141 379
VESIHUOLTOLAITOS					
Vesijohtoverkoston peruskorjaus					
Menot	-350 000	75 000 €	-275 000	-79 690	-195 310
Talojohtojen rakentaminen					
Menot	-10 000		-10 000	-27 159	17 159
Tulot				2 549	-2 549
Netto	-10 000		-10 000	-24 610	14 610
Viemäriverkoston saneeraus					
Menot	-30 000		-30 000	-13 816	-16 184
TALONRAKENNUS					
Antinrinteen/terveyskeskuksen saneeraus					
Menot	-300 000		-300 000	-30 928	-269 072
Pop up -myymälätila					
Menot	-10 000		-10 000	0	-10 000
Yhteensä					
Menot	-2 032 000	-396 000 €	-2 428 000	-1 383 997	-1 044 003
Tulot	15 000		15 000	162 345	-147 345
Netto	-2 017 000	-396 000 €	-2 413 000	-1 221 652	-1 191 348
				Menototeuma-%	57,0 %
				Nettototeuma-%	50,6 %

TALOUSARVIO-OSAT YHTEENSÄ

Euro	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA	TP 2019	Poikkeama
Menot	19.703.718	20.508.880	20.904.880	21.029.031	124.151
Tulot	18.952.331	20.509.270	20.509.270	20.543.612	-34.342
Netto	751.387	390	395.610	485.419	89.809

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA (kunta)

	TP 2019	TP 2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	805 169,86	823 314,67
Maksutuotot	64 277,93	65 500,88
Tuet ja avustukset	60 847,68	55 920,89
Muut toimintatuotot	<u>813 729,83</u>	<u>884 412,98</u>
Toimintatuotot yhteensä	1 744 025,30	1 829 149,42
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 147 866,52	-3 102 169,90
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-956 027,99	-914 367,31
Muut henkilösivukulut	-30 554,22	-19 688,79
Palvelujen ostot	-13 691 837,20	-12 713 691,33
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 248 305,63	-1 172 377,29
Avustukset	-222 669,07	-166 110,54
Muut toimintakulut	<u>-260 295,11</u>	<u>-318 616,13</u>
Toimintakulut yhteensä	-19 557 555,74	-18 407 021,29
TOIMINTAKATE	-17 813 530,44	-16 577 871,87
Verotulot	8 046 489,83	7 975 109,68
Valtionosuudet	<u>8 859 870,00</u>	<u>8 389 397,00</u>
Valtionosuudet ja verotulot yhteensä	16 906 359,83	16 364 506,68
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	58 146,20	50 995,27
Muut rahoitustuotot	665 685,83	47 316,54
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	<u>-87 478,31</u>	<u>-340 610,40</u>
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	636 353,72	-242 298,59
VUOSIKATE	-270 816,89	-455 663,78
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-618 897,32	-514 659,79
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	<u>-618 897,32</u>	<u>-514 659,79</u>
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-889 714,21	-970 323,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-889 714,21	-970 323,57

5.2 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMATOIMINNAN JA INVESTOINTIEN
RAHAVIRTA

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-270 816,89	-455 663,78
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-4 713,00	-65 479,38
	<u>-275 529,89</u>	<u>-521 143,16</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 383 997,08	-956 085,81
Rahoitusosuudet investointeihin	159 795,24	74 933,79
Pysyvien vastaavien hyödykk. luov.	7 262,38	93 963,06
	<u>-1 216 939,46</u>	<u>-787 188,96</u>

**TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN
RAHAVIRTA****-1 492 469,35**   **-1 308 332,12**

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	7 050,35	6 945,46
	<u>7 050,35</u>	<u>6 945,46</u>

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	550 000,00
	<u>1 000 000,00</u>	<u>550 000,00</u>

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiant. varojen ja pääom. muut.	-57 766,55	-1 148,01
Saamisten muutos	-100 688,52	77 677,23
Korottomien velkojen muutos	1 331 458,23	230 656,77
	<u>1 173 003,16</u>	<u>307 185,99</u>

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**2 180 053,51**   **864 131,45****RAHAVAROJEN MUUTOS****687 584,16**   **-444 200,67**

Rahavarat 31.12.	6 674 884,65	5 987 300,49
Rahavarat 1.1.	5 987 300,49	6 431 501,16

RAHAVAROJEN MUUTOS   687 584,16   -444 200,67

5.3 TASE

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	8 749 339,44	8 749 339,44
2. Muut pitkävaikutt. menot	153 951,51	145 078,93	V Edellisten tilik.alijäämä	4 176 261,64	5 146 585,21
Aineettomat hyödykkeet yht.	153 951,51	145 078,93	VI Tilikauden alijäämä	-889 714,21	-970 323,57
			Oma pääoma yht.	12 035 886,87	12 925 601,08
II Aineelliset hyödykkeet			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Maa- ja vesialueet	1 216 606,46	1 166 789,22	1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
2. Rakennukset	5 227 026,82	5 262 729,50	2. Lahjoitusrah. pääomat	51 472,91	110 258,27
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 956 461,02	1 663 177,82	3. Muut toim.antoj. pääo.		
4. Koneet ja kalusto	294 304,60	228 608,13	Toim.ant. pääomat yht.	51 472,91	110 258,27
5. Muut aineelliset hyödykkeet					
6. Enn.mak ja kesk. hankin.	256 580,82	47 629,29	E VIERAS PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet yht.	8 950 979,72	8 368 933,96	I Pitkäaikainen		
			2. Lainat rah. ja vak.lait.	0,00	0,00
III Sijoitukset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Osakkeet ja osuudet	4 480 228,40	4 468 391,60	Pitkäaik. vieras po. yht.	0,00	0,00
2. Joukkovelkakirjalainasaam.			II Lyhytaikainen		
3. Muut lainasaamiset	186 535,55	193 585,90	1. Joukkovelkakirjalainat	6 500 000,00	5 500 000,00
4. Muut saamiset	12 375,00	12 375,00	2. Lainat rah. ja vak.lait.	0,00	0,00
Pitkäaikaiset sijoitukset yht.	4 679 138,95	4 674 352,50	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pysyvät vastaavat yht.	13 784 070,18	13 188 365,39	5. Saadut ennakot	53 120,68	38 049,33
			6. Ostovelat	1 983 481,85	516 964,27
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			7. Muut velat	77 521,36	126 302,33
1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	8. Siirtovelat	392 448,17	493 797,90
2. Lahj.rahastojen erit.katteet	25 707,26	26 726,07	Lyhytaik. vieras po. yht.	9 006 572,06	6 675 113,83
Toimeksiantojen varat yht.	25 707,26	26 726,07	Vieras pääoma yht.	9 006 572,06	6 675 113,83
			VASTATTAVAA	21 093 931,84	19 710 973,18
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			=====	=====	=====
II Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
1. Myyntisaamiset	0,00	0,00			
2. Lainasaamiset	0,00	0,00			
Pitkäaikaiset saamiset yht.	0,00	0,00			
Lyhytaikaiset saamiset					
1. Myyntisaamiset	181 517,02	167 243,06			
2. Lainasaamiset	44 530,26	30 000,00			
3. Muut saamiset	380 192,71	309 007,78			
4. Siirtosaamiset	3 029,76	2 330,39			
Lyhytaikaiset saamiset yht.	609 269,75	508 581,23			
III Rahoitusarvopaperit					
2. Sijoitukset rahamarkkina-	6 228 265,15	5 616 489,78			
instrumentteihin					
IV Rahat ja pankkisaamiset					
1. Shekkitilit	444 512,21	362 435,66			
2. Talletustilit	2 107,29	8 375,05			
Vaihtuvat vastaavat yht.	7 284 154,40	6 495 881,72			
VASTAAVAA	21 093 931,84	19 710 973,18			
=====	=====	=====			

5.4 KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA

	TP 2019	TP 2018
Toimintatuotot	7 743 011,48	7 569 872,99
Toimintakulut	-25 616 633,58	-24 215 926,82
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 320,85	3 653,99
Toimintakate	-17 872 301,25	-16 642 399,84
Verotulot	8 046 489,83	7 975 109,68
Valtionosuudet	9 272 200,49	8 799 976,70
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	57 090,93	49 546,22
Muut rahoitustuotot	722 067,87	89 683,49
Korkokulut	-33 771,51	-27 909,53
Muut rahoituskulut	-97 857,58	-360 203,08
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	647 529,71	-248 882,90
Vuosikate	93 918,78	-116 196,36
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 115 766,39	-939 750,76
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 115 766,39	-939 750,76
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 021 847,61	-1 055 947,12
Tilinpäätössiirrot	-11 839,14	-25 336,10
Tilikauden verot	-2 382,75	-1 687,14
Laskennalliset verot	2 468,39	-1 117,10
Vähemmistöosuudet	4 407,45	-2 052,40
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	-1 029 193,66	-1 086 139,86

5.5 KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	TP 2019	TP 2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	93 918,78	-116 196,36
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-2 382,75	-1 687,14
Tulorahoituksen korjauserät	-13 110,93	-69 624,54
Toiminnan rahavirta	78 425,10	-187 508,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 124 307,96	-1 537 469,33
Rahoitusosuudet investointimenoihin	160 006,62	75 166,36
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	19 152,41	95 842,74
Investointien rahavirta	-1 945 148,93	-1 366 460,23
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 866 723,83	-1 553 968,27
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	15 920,10	15 857,50
Antolainauksen muutokset	15 920,10	15 857,50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	299 339,65	538 349,02
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 826,08	-177 037,73
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	549 939,03
Lainakannan muutokset	1 280 513,57	911 250,32
Oman pääoman muutokset	-53 928,29	-105 703,81
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-82 355,74	48 217,30
Vaihto-omaisuuden muutos	-21 913,11	9 979,67
Saamisten muutokset	-126 102,19	41 428,22
Korottomien velkojen muutos	1 383 352,50	162 622,04
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 152 981,46	262 247,23
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 395 486,84	1 083 651,24
RAHAVAROJEN MUUTOS	528 763,01	-470 317,03
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 580 510,65	7 034 119,52
Rahavarat 1.1.	7 051 747,64	7 504 436,55
Rahavarojen muutos	528 763,01	-470 317,03

5.6 KONSERNITASE

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	8 749 339,44	8 749 339,44
Aineettomat oikeudet	189 285,10	127 586,68	Muut omat rahastot	43 748,50	43 746,19
Muut pitkävaikutteiset menot	124 594,60	145 203,90	Edell. tilikausien yli/alijäämä	2 243 228,53	3 375 499,69
Aineettomat hyödykkeet yht.	313 879,70	272 790,58	Tilikauden yli/alijäämä	-1 029 193,66	-1 086 139,86
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA YHT.	10 007 122,81	11 082 445,46
Maa- ja vesialueet	1 557 190,88	1 508 254,42	VÄHEMMISTÖOSUUDET	570 111,83	574 519,28
Rakennukset	9 498 435,03	9 295 172,73	POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 102 944,67	1 820 691,48	Poistoero		
Koneet ja kalusto	685 029,64	636 610,21	Vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	7 213,47	7 220,28	POISTOERO JA VAP.VAR. YHT.		
Ennakkomak. ja kesk. hankin.	345 266,01	159 821,03	PAKOLLISET VARAUKSET		
Aineelliset hyödykkeet yht.	14 196 079,70	13 427 770,15	Muut pakolliset varaukset	190 735,13	197 333,78
Sijoitukset			PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	190 735,13	197 333,78
Osakkuusyhteisöosuudet	71 727,63	70 021,94	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	153 604,49	202 871,33
Muut osakkeet ja osuudet	240 305,38	224 577,30	VIERAS PÄÄOMA		
Muut lainasaamiset	52 138,97	53 998,07	Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	2 529 251,72	2 397 672,65
Muut saamiset	13 252,11	13 257,29	Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	13 334,95	15 803,34
Sijoitukset yhteensä	377 424,09	361 854,60	Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	6 975 286,41	5 812 296,10
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	14 887 383,49	14 062 415,33	Lyhytaikainen koroton vieras p-oma	3 607 079,48	2 155 047,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	82 534,78	49 592,70	VIERAS PÄÄOMA YHT.	13 124 952,56	10 380 819,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 046 526,82	22 437 989,26
Vaihto-omaisuus	137 545,89	115 452,31	=====	=====	=====
Vaihto-omaisuus yht.	137 545,89	115 452,31			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00			
Lyhytaikaiset saamiset	1 358 552,01	1 176 409,40			
Saamiset yhteensä	1 358 552,01	1 176 409,40			
Rahoitusarvopaperit	6 228 344,08	5 755 091,78			
Rahat ja pankkisaamiset	1 352 166,57	1 279 027,74			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	9 076 608,55	8 325 981,23			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 046 526,82	22 437 989,26			
=====		=====			

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

6.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
avustuksilla. Pysyvien vastaavien arvoihin ei ole sisällytetty kiinteitä menoja eikä korkomenoja.
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun ja hyväksytyn poistosuunnitelman
mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty
tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Lomapalkkavaraus

Henkilöstön lomapalkkavaraus on jaksotettu KVTES:in A-taulukosta määräytyvän vuosiloma-
keuden mukaan (Kirjanpitolautakunta/kuntajaostot/Lausunto nro 103).

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu vuosien 2018 ja 2019 välillä joten ne
ovat tältä osin keskenään vertailukelpoiset. Edellisellä tilikaudella esitettäviin tietoihin ei ole tehty
oikaisuja.

6.2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT

	2019	2018
Yleishallinto	27 478,69	21 455,55
Muut palvelut	35 891,52	29 213,41
Sivistystoimi	194 813,75	198 716,93
Yhdyskuntapalvelut	873 252,02	992 228,54
Vesihuoltolaitos	612 589,32	587 534,99
- liikevaihto	(677 660,70)	(645 598,44)
- muut tuotot	(4 278,00)	(6 369,68)
TUOTOT YHTEENSÄ	€ 1 744 025,30	1 829 149,42

Verotulojen erittely

	2016	2017	2018	2019
Kunnan tulovero	6.961.466	6.673.551	6.586.632	6.699.083
Osuus yhteisöveron tuotosta	932.735	827.077	638.749	583.545
Kiinteistövero	720.855	723.472	749.729	763.861
Verotulot yhteensä	8.615.056	8.224.100	7.975.110	8.046.490

	Tulovero- prosentti
Verovuosi 2006	19.5
Verovuosi 2007	20.0
Verovuosi 2008	20.0
Verovuosi 2009	20.0
Verovuosi 2010	21.0
Verovuosi 2011	21.0
Verovuosi 2012	21.0
Verovuosi 2013	21.0
Verovuosi 2014	21.5
Verovuosi 2015	21.5
Verovuosi 2016	21.5
Verovuosi 2017	21.5
Verovuosi 2018	21.5
Verovuosi 2019	21.5

Valtionosuuksien erittely

	2016	2017	2018	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	6.164.862	6.270.973	6.415.393	6.588.310
Verotuloihin perustuva valt.os. tasaus	1.905.557	1.700.068	1.827.508	2.043.900
Järjestelmämuutoksen tasaus				
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	14.395	138.952	146.496	227.660
Harkinnanvarainen valtionos. korotus	0	0	0	0
Valtionosuudet yhteensä	8.084.814	8.109.993	8.389.397	8.859.870

PALVELUJEN OSTOT	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	11 971 148,14	11 025 719,41
Muiden palvelujen ostot	1 720 689,06	1 687 971,92
Yhteensä	€ 13 691 837,20	12 713 691,33

KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT

Myyntitappio

Myyntivoitot

Halli/Puutuote Rami-Set		55 474,38
Teknisen toimen kulj.väline/auton myynti		1 150,00
Kiinteistön myynti/Leporanta 52-401-14-13		2 000,00
Kiinteistön myynti/Nälkämäki 52-401-5-125		6 855,00
Tontin myynti Atenolle	4 713,00	
Myyntivoitot yhteensä	€ 4 713,00	65 479,38

SATUNNAISET TUOTOT

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Valtuusto on 13.11.2017 § 77 ja 18.12.2017 § 89 hyväksynyt päivitykset poistosuunnitelmaan yleisohjeiden mukaisesti. Päivitettyä poistosuunnitelmaa on käytetty 1.1.2018 alkaen.

POISTOSUUNNITELMA

	Ennen 1.1.2013	Uusi 1.1.2013	Uusi 1.1.2018
		Uusia poistoajoja käytetään 1.1.2013 jälkeen hankitusta käyttöomaisuudesta	
Aineettomat hyödykkeet			
1005 Tietokoneohjelmistot	1 sumu tasapoisto		
1 ATK-ohjelmistot	60 kk (20,0%/v)	24 kk (2 v)	
Muut pitkävaikutteiset menot			
1010 Muut pitkävaikutteiset menot	1 sumu tasapoisto		
1 Muut pitkävaikutteiset menot	60 kk (20,0%/v)	24 kk (2 v)	
2 Muut/Osallistuminen Kiinteistö Oy Kunnanviraston katon korjaukseen	-	120 kk (10 v)	
3 Osallistuminen toisen yhteisön tiehankkeisiin			180 kk (15 v)
ratahankkeisiin			360 kk (30 v)
väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajoja*)			
4 Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot			60 kk (5 v)
Maa- ja vesialueet			
1100 Maa- ja vesialueet	9 ei poistoa	ei poistoa	
1 Teollisuusalueet	(0,0%/v)		

2	Yleisten rakennusten tontit		(0,0%/v)	
3	Omakotitontit		(0,0%/v)	
4	Rivitalotontit		(0,0%/v)	
5	Muut alueet		(0,0%/v)	
6	Vesialueet		(0,0%/v)	
7	Metsä- ja maatilat		(0,0%/v)	
1102	Maa- ja vesialueet/vesihuoltolaitos	9	ei poistoa	ei poistoa
1	Maa- ja vesialueet/vesihuoltolaitos		(0,0%/v)	
Rakennukset				
1110	Asuinrakennukset	1	sumu tasapoisto	
1	Rivitalot	480 kk	(2,5 %/v)	360 kk (30 v)
2	Muut asuinrakennukset	480 kk	(2,5 %/v)	360 kk (30 v)
1115	Hallinto- ja laitusrakennukset	1	sumu tasapoisto	
1	Hallinto- ja laitusrakennukset	480 kk	(2,5 %/v)	240 kk (20 v)
1120	Tehdas- ja tuotantorakennukset	1	sumu tasapoisto	
1	Tehdas- ja tuotantorakennukset	300 kk	(4,0 %/v)	240 kk (20 v)
2	Voimalaitos	600 kk	(2,0 %/v)	240 kk (20 v)
1123	Muut rakennukset	1	sumu tasapoisto	
1	Muu rakennukset	240 kk	(5,0%/v)	240 kk (20 v)
2	Kallioluolat ja -tunnelit, väestösuojat			360 kk (30 v)
1124	Muut rakennukset/vesihuoltolaitos	1	sumu tasapoisto	
1	Muut rakennukset	240	(5,0%/v)	240 (20 v)
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
1130	Maa- ja vesirakenteet	4	sumu menojäännös	
1	Kadut, tiet, torit ja puistot	(240 kk)	15,0%/v	20 %
2	Sillat, laiturit ja uimalat	(240 kk)	15,0%/v	25 %
3	Muut maa- ja vesirakenteet	(240 kk)	15,0%/v	20 %
1140	Johtoverkostot ja laitteet	4	sumu menojäännös	
3	Kaukolämpöverkosto	(360 kk)	10,0%/v	15 %
4	Katuvalot	(240 kk)	15,0%/v	20 %
5	Muut	(180 kk)	20,0%/v	20 %
6	Muut putki- ja kaapeliverkostot	(120 kk)	20,0%/v	20 %
1145	Johtoverkostot ja laitteet/vesihuoltolaitos	4	sumu menojäännös	
1	Vedenjakeluverkostot	(480 kk)	7,0%/v	10 %
2	Viemäriverkostot	(480 kk)	7,0%/v	10 %
3	Vedenottamot	(180 kk)	20,0%/v	25 %
Koneet ja kalusto				
1160	Kuljetusvälineet	1	sumu tasapoisto	
1	Kuljetusvälineet	96 kk	(12,5%/v)	48 kk (4 v)
1170	Muut koneet ja kalusto	1	sumu tasapoisto	
1	Toimistokalusteet ja laitteet	60 kk	(20,0%/v)	36 kk (3 v)
2	Sairaala-, terveydenhoitolaitteet	60 kk	(20,0%/v)	60 kk (5 v)
3	Koneet, laitteet ja muu kalusto	60 kk	(20,0%/v)	36 kk (3 v)
Muut aineelliset hyödykkeet				
1184	Taide- ja arvoesineet	9	ei poistoa	ei poistoa
1	Taide- ja arvoesineet		(0,0%/v)	
1187	Muut aineelliset hyödykkeet	9	ei poistoa	ei poistoa
1	Muut aineelliset hyödykkeet		(0,0%/v)	
Keskeneräiset hankinnat				
1195	Keskeneräiset hankinnat	9	ei poistoa	ei poistoa
1	Keskeneräiset hankinnat		(0,0%/v)	

Osakkeet ja osuudet

1203	Kuntayhtymäosuudet	9 ei poistoa	ei poistoa
1	Kuntayhtymäosuudet	(0,0%/v)	
1201	Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	9 ei poistoa	ei poistoa
1	Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	(0,0%/v)	
1205	Osakkuusyhtiöosakkeet ja osuudet	9 ei poistoa	ei poistoa
1	Osakkuusyhtiöosakkeet ja osakkeet	(0,0%/v)	
1207	Yhteisyhteisöosakkeet ja osuudet	9 ei poistoa	ei poistoa
1	Yhteisyhteisöosakkeet ja osuudet	(0,0%/v)	
1208	Muut osakkeet ja osuudet	9 ei poistoa	ei poistoa
1	Muut osakkeet ja osuudet	(0,0%/v)	

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000,00 €, on kirjattu vuosikuluiksi.

TILIKAUDEN POISTOT TASERYHMITÄIN

	2019	2018
1000 Aineettomat oikeudet	2 211,63	
1010 Muut pitkävaikutteiset menot	21 845,88	18 599,32
1110 Rakennukset	291 790,30	290 309,86
1130 Kiinteät rakenteet ja laitteet	199 370,86	168 360,31
1160 Koneet ja kalusto	103 678,65	37 390,30
Yhteensä	€ 618 897,32	514 659,79

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.2019

Kunnanhallitus	1
Keskushallinto	2
Sivistystoimi	59
Tekniset palvelut	16
Yhteensä	78

	2019	2018
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	3 147 866,52	3 102 169,90
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	956 027,99	914 367,31
Muut henkilösivukulut	68 833,32	74 668,71
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-38 279,10	-54 979,92
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	4 134 448,73	4 036 226,00
Yhteensä henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan (Käyttötalousosa)	4 134 448,73	4 036 226,00

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT BDO AUDIATOR OY:LLE

Tilintarkastuspalkkiot	7 264,44	7 657,14
€	7 264,44	7 657,14

6.3 TASEEN LIITETIEDOT

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet						
	Ainneet- tomat oikeudet	Muut pitkävaikuttei- set menot	Yhteensä	Maa- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2019		145 078,93	145 078,93	1 166 789,22	5 262 729,50	1 663 177,82	228 608,13	47 629,29	8 368 933,96
Lisäykset tilikauden aikana		32 930,09	32 930,09	121 612,48	256 087,62	573 396,53	169 375,12	218 758,44	1 339 230,19
Rahoitusosuudet tilikaudella				-71 795,24		-88 000,00			-159 795,24
Vähennykset tilikauden aikana					0	-2 549,38			-2 549,38
Siirrot erien välillä				0	0	9 806,91	0	-9 806,91	0
Tilikauden poisto Kertaluonteinen poisto (pyöristys)		-24 057,51	-24 057,51		-291 790,30	-199 370,86	-103 678,65		-594 839,81
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.2019		153 951,51	153 951,51	1 216 606,46	5 227 026,82	1 956 461,02	294 304,60	256 580,82	8 950 979,72

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytär- yhteisöt	Saamiset kuntayhty- mät	Saamiset osakkuus- ja muut omist. yht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 877.271,93	1 374 355,55	56 982,24	159 781,88	4 468 391,60	141 447,65			64 513,25	205.960,90
Lisäykset										
Rahastoinnit As Oy:t	11.836,80				11 836,80					
Vähennykset										
Hankintameno 31.12.	2 889.108,73	1 374 355,55	56 982,24	159 781,88	4 480 228,40	134.397,30			64 513,25	198 910,55
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 889.108,73	1 374 355,55	56 982,24	159 781,88	4 480 228,40 =====	134.397,30			64 513,25	198 910,55 =====

Kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tase/kunta Arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase/kunta Arvo 31.12.	Tase/ky Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Erotus kunnan tasearvo +suurempi/ -pienempi
Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin ky	975 909,48	-	-	975 909,48	865 755,51	+ 110 153,97
Järviseudun Koulutuskuntayhtymä	366 315,52	-	-	366 315,52	455 885,49	- 89 569,97
Eskoon Sosiaali- palvelujen ky	6950,20	-	-	6 950,20	20 436,01	- 13 485,81

E-P:n sairaanhoidopiiri on alentanut peruspääomaansa v. 2001 – 2019 yhteensä 110 153,97 €. Kunnan kirjanpidossa ei ole osuuksien arvonalennusta kirjattu.
Ko. ero on konsernitaseen eliminoitikirjauksissa kuitenkin huomioitu. (Ed. tilik. ali-/ylijäämä an Ky-osuudet)

Järviseudun Koulutusky. (Lappajärven Amm.oppilaitos) on uuden yhdistys-
sopimuksen perusteella korottanut peruspääomaansa v. 2003-2019 yhteensä 89 569,97 €. yhteensä 13 485,81 €.

Ky-osuudet kunnan kirjanp. 31.12.19 366 315,52
Peruspo. ky:n ilmoituksen mukaan 31.12.19 455 885,49
Erotus kons.taseessa erotettu peruspääomasta 89 569,97
tilille Ed. tilik.yli-alijäämä.

Eskoon Sosiaalip. ky on korottanut peruspääomaansa v. 2006-2019

Ky-osuudet kunnan kirjanp. 31.12.19 6 950,20
Peruspääoma ky:n ilmoit. mukaan 31.12.19 20 436,01
Erotus kons.taseessa erotettu peruspääomasta 13 485,81
tilille Ed. tilik. yli-alijäämä.

SAAMISET (VAIHTUVAT VASTAAVAT)

Pitkäaikaiset saamiset	2019	2018
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	-	-
Lainasaamiset	-	-
Muut saamiset	-	-
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	-	-
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	-	-
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	-	-
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset		
- Valtio		
- Kunnat ja ky:t	61 258,14	70 604,43
- Tytäryhteisöt	9 244,90	8 028,90
- Muut	111 013,98	88 609,73
Lainasaamiset		
- Lainasaamiset muilta	44 530,26	30 000,00
Muut saamiset		
- Valtio	318 216,94	149 455,99
- Kunnat ja ky:t	17 368,08	6 613,67
- Tytäryhteisöt	2 674,06	
- Muut	41 933,63	152 938,12
Siirtosaamiset		
Valtio		
Tytäryhteisöt		
Muut	3 029,76	2 330,39
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	609 269,75	508 581,23
Saamiset yhteensä	€ 609 269,75	508 581,23
Myyntisaamiset (yht. 181 517,02 €)		
Suurimpia saamisiamme		
- yleishallinnon	58 585,53	44 434,34
- sivistystoimen saatavat	46 855,65	60 858,53
- vesimaksusaatavat	51 859,18	55 833,76
- vesihuollon muut saatavat	9 672,00	
- vuokrasaatavat	14 544,66	6 116,43
yht. €	181 517,02	167 243,06
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrumentteihin		
Aktia		
Hankintahinta	3 999 452,16	3 721 945,92
Markkinahinta 31.12.	4 183 625,70	3 568 928,41
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 999 452,16	3 568 928,41
Taaleri		
Hankintahinta	2 228 812,99	2 217 624,84
Markkinahinta 31.12.	2 366 190,87	2 047 561,37
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 228 812,99	2 047 561,37

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	8 749 339,44	8 749 339,44
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	8 749 339,44	8 749 339,44
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	4 176 261,64	5 146 585,21
Muu lisäys tilikaudella		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	4 176 261,64	5 146 585,21
Tilikauden yli-/alijäämä	-889 714,21	-970 323,57
Oma pääoma yhteensä	€ 12 035 886,87	12 925 601,08

Taseen ylijäämään vaikuttaneet olennaiset kertaluonteiset erät

v. 2014 satunnaisiin tuottoihin myyntivoitto Hanhikosken voimalaitoksen myynnistä 4 982 085, 98 €

VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT 5-VUODEN TAI PIT. AJAN KULUTTUA

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Lainat julkisyhteisöiltä

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LYHENNYKSET, ERÄÄNTYVÄT SEURAAVALLA TILIKAUDELLE

VELKOJEN ERITTELY

Lyhytaikainen vieras pääoma yht. (ilman pa-lainan lyhennyksiä)	€ 9 006 572,06	6 675 113,83
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	28 748,50	31 513,08
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot	548,88	548,88
Ostovelat	1 079 102,95	-123 274,05
Muut velat		
Siirtovelat		
Velat muille		
Kassalainat		
Valtio	-	-
Muut	6 500 000,00	5 500 000,00
Saadut ennakot		
Valtio	24 611,66	8 201,45
Muut	27 960,14	29 202,00
Ostovelat		
Valtio	0,00	0,00
Muut	871 841,92	516 964,27
Muut velat		
Valtio	75 225,58	123 827,21
Muut	2 295,78	2 475,12
Siirtovelat		
Valtio	0,00	131 450,97
Muille	392 448,17	362 346,93

	2019	2018
<i>Siirtovelkojen erittely</i>		
Lomapalkkavaraus Vesihuoltolaitos	34 845,19	38 641,52
Lomapalkkavaraus Muut	340 916,57	292 219,09
Jaksotetut korkomenot	2 538,90	4 250,01
Työttömyysvakuutusrah./Työnantajan tyött.vak.maksu		2 436,31
Työttömyysvakuutusrah./Palkansaajan tyött.vak.maksu		2 102,16
Tapaturmavakuutusmaksu, työnantajan	874,84	946,20
KuEL-maksu/ työnantajan		2 720,11
KuEL-maksu/ palkansaajan		1 142,15
VEL-maksu/ työnantajan		863,79
VEL-maksu/ palkansaajan		387,00
Muut siirtovelat, muille	9 772,67	148 089,56
Selvittelytili	3 500,00	
	€ 392 448,17	493 797,90

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUMUKSET

Takaukset		
Muiden yhteisöjen velasta	4 208,88	10 902,25
Yhteensä	€ 4 208,88	10 902,25
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.		
Kunnan osuus takausk. takausvast.	14 888 189,00	14 266 608,00
Kunnan osuus kattamatt. takausvast.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	9 795,00	9 165,64
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	6 340,82	7 646,24
Myöhemmin erääntyvät	13 957,93	12 109,47
Yhteensä	€ 20 298,75	19 755,71

Summat alv 0%

VAKUUSTALLETUKSET

(Liite saldospelvityksissä)	38 120,00	61 418,25
-----------------------------	-----------	-----------

KOULUJEN LEIRIKOULU- JA RETKIRAHASTOT

Eri koulujen rahastoja tiliotteiden mukaan. Saldot 31.12.2019	€ 18 510,22	19 629,66
	=====	=====

ARVONLISÄVEROVASTUU (ALV 33 §)

(Liite saldospelvityksissä)	282 604,89	297 968,09
-----------------------------	------------	------------

ILMAISSÄHKÖSOPIMUS

Evijärven kunta/Jokelankylän osakaskunta	670,18 €/v	646,10 €/v
--	------------	------------

6.4. KONSERNITASEEN LIITETIEDOT

KONSERNITASEEN LIITETIEDOT

KONSERNITASEESEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT 2019

Nimi	Kotipaikka	Kunnan/ Konsernin omistus	Kuntakonsernin omasta po:sta	Osuus vieraasta po:sta	Tilikauden voitto/tappio
Tytäryhteisöt (yhdistetty)					
Kiinteistö Oy Evijärven Kunnanvirasto	Evijärven kunta	80%	2 657 393,79	25 518,73	5,27
As.Oy Tervahauta	Evijärven kunta	100%	78 713,39	90 587,76	15,52
As.Oy Nykälänaho	Evijärven kunta	100%	126 185,63	63 181,57	15,03
As.Oy Kultalahti I	Evijärven kunta	100%	197 517,28	197 334,89	15,95
Evilämpö Oy	Evijärven kunta	100%	466 415,85	48 708,30	10 371,15
			3 526 225,94	425 331,25	10 422,92
Kuntayhtymät (yhdistetty)					
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoen kaupunki	1,47%	28 720,61	8 554,62	3 452,79
Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri	Seinäjoen kaupunki	1,54%	834 105,75	3 609 405,12	-51 930,13
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoen kaupunki	0,34%	21 620,48	100 065,50	-2 586,52
Järviseudun Koulutuskuntayhtymä	Lappajärven kunta	8,01%	596 230,94	61 686,51	-38 427,03
Kuntayhtymä Kaksineuvoinen	Kauhavan kaupunki	1,21%	25 367,44	129 194,81	187,62
			1 506 045,22	3 908 906,56	-89 303,27

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LASKENTAPERIAATTEET

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta. Vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista vähemmistöosuutta ei ole eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää *Voitto/Tappio edellisiltä tilikausilta* vastaan.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Ei ole enää.

OMA PÄÄOMA

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	8 749 339,44	8 749 339,44
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	8 749 339,44	8 749 339,44
Muut omat rahastot 1.1.	43 748,50	43 746,19
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	2 243 228,53	3 375 499,69
Muu lisäys tilikaudella		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	2 243 228,53	3 375 499,69
Tilikauden ali/ylijäämä	-1 029 193,66	-1 086 139,86
Oma pääoma yhteensä	€ 10 007 122,81	11 082 445,46
	=====	=====

Oman pääoman muutokseen vaikuttavia seikkoja:
E-P:n Sairaanhoidopiirin pääoma ei jatku 46 783,32 €
ja Kuntayhtymä Kaksineuvoinen -652,02 €

ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUMUKSET**Konsernin velasta**

Kiinnitykset

Takaukset

Osakkuusyhteisöjen velasta

Takaukset

2 813,26

Muiden velasta

Takaukset

4 208,88

10 902,25

Leasingvastuut

Seuraava vuonna erääntyvät

102 953,88

50 042,48

Myöhemmin erääntyvät

50 826,74

74 264,73

Muut vastuusitoumukset

Vuokravastuut

183 343,05

1 743 484,60

Professuurit

17 725,49

21 481,48

Leirikoulu- ym. retkirahastot

18.510,22

19 629,66

Alv-vastuu rakentamisesta

605 741,27

622 733,86

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvast. 31.12.

14 888 189,00

14 266 608,00

Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.

9 795,00

9 165,64

Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.

Summat alv 0%

VAPAAEHTOISIA VARAUKSIA VASTAAVAT VEROVELAT

Asuintalovaraus

Laskennallinen verovelka

0,00

15 803,35

**VIIDEN VUODEN TAI SITÄ PITEMMÄN AJAN
KULUESSA MAKSETTAVAKSI ERÄÄNTYVÄT VELAT**

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	648 442,77	237 972,60
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	84 849,64	1 019 078,74

PAKOLLISET VARAUKSET

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	190 735,13	197 333,83
------------------------------------	-------------------	------------

**LYHYTAIKAISET, KONSERNIN OLENNAISET
SIIRTOVELAT**

Lomapalkkavaraukset	863 995,60	755 600,94
Valtionosuusennakoiden palautuksia	0,00	0,00
Peruspääoman korko	0,00	0,00
Potilasvahinkolainan lyhennykset	22 643,07	466,73
Korkojaksotuksia	3 311,45	-4 166,59
	€ 889 950,12	751 901,08
	=====	=====

MUUT TASEEN ULKPUOLISET JÄRJESTELYT

Koronvaihtosopimus	-184 611,15	-138 896,80
--------------------	--------------------	-------------

6.5. LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

TULOSLASKELMA VESIHUOLTOLAITOS

	2019			2018		
	yhteensä	VESILAITOS	VIEMÄRILAITOS	yhteensä	VESILAITOS	VIEMÄRILAITOS
LIIKEVAIHTO	677 660,70	518 985,60	158 675,10	645 598,44	498 152,20	147 446,24
Liiketoiminnan muut tuotot	4 278,00	4 278,00	0,00	6 369,68	6 174,68	195,00
	681 938,70	523 263,60	158 675,10	651 968,12	504 326,88	147 641,24
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 660,29	-48 668,30	-61 991,99	-104 257,42	-47 980,98	-56 276,44
Palveluiden ostot	-282 786,78	-217 783,34	-65 003,44	-270 794,93	-201 463,52	-69 331,41
Avustukset	-5 160,00	-5 160,00	0,00	0,00		
	-398 607,07	-271 611,64	-126 995,43	-375 052,35	-249 444,50	-125 607,85
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-137 228,68	-88 405,67	-48 823,01	-149 760,25	-79 933,45	-69 826,80
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-27 312,67	-16 627,05	-10 685,62	-29 603,98	-15 276,96	-14 327,02
Muut henkilösivukulut	-2 751,78	-1 791,43	-960,35	-3 559,48	-1 896,81	-1 662,67
	-167 293,13	-106 824,15	-60 468,98	-182 923,71	-97 107,22	-85 816,49
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-150 315,92	-77 163,86	-73 152,06	-139 641,05	-65 898,44	-73 742,61
Liiketoiminnan muut kulut	-10 514,52	-5 245,13	-5 269,39	-10 167,28	-5 548,69	-4 618,59
LIKEALIJÄÄMÄ / YLIJÄÄMÄ	-44 791,94	62 418,82	-107 210,76	-55 816,27	86 328,03	-142 144,30
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	45,15					
Muut rahoitustuotot	3 285,82			1 159,13		
Korkokulut						
Korvaus jäännöspääomasta	-80 019,82			-80 830,64		
Muut rahoituskulut	-60,86			-545,17		
ALI- / YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-121 541,65			-136 032,95		
ALI- / YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-121 541,65			-136 032,95		
TILIKAUDEN ALI- / YLIJÄÄMÄ	-121 541,65			-136 032,95		

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN
VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA Ulkoiset+sisäiset	Alkuperäinen TA 2019	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama
LIIKEVAIHTO	632 400		632 400	677 661	-45 261
Valmiiden ja keskener. tuot- teiden varastojen lis. tai väh. Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	4 200		4 200	4 278	-78
	636 600		636 600	681 939	-45 339
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-79 950		-79 950	-110 660	30 710
Palveluiden ostot	-246 620		-246 620	-282 787	36 167
Avustukset				-5 160	5 160
	-326 570		-326 570	-398 607	72 037
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-147 370		-147 370	-137 229	-10 141
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-29 600		-29 600	-27 313	-2 287
Muut henkilösivukulut	-4 690		-4 690	-2 752	-1 938
	-181 660		-181 660	-167 293	-14 367
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-147 940		-147 940	-150 316	2 376
Liiketoiminnan muut kulut	-10 720		-10 720	-10 515	-205
LIIKEALIJÄÄMÄ	-30 290		-30 290	-44 792	14 502
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot				45	-45
Muut rahoitustuotot				3 286	-3 286
Korkokulut					
Korvaus jäännöspääomasta	-80 000		-80 000	-80 020	20
Muut rahoituskulut				-61	61
	-80 000		-80 000	-76 750	-3 250
ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-110 290		-110 290	-121 542	11 252
ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-110 290		-110 290	-121 542	11 252
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-110 290		-110 290	-121 542	11 252

**LASKENNALLISESTI ERIYTETTY
VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE**

VASTAAVAA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	68 523,12	68 523,12
2. Rakennukset	725 994,42	776 570,58
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 196 666,06	1 178 289,21
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 991 183,60	2 023 382,91
III Sijoitukset		
4. Muut saamiset		
Pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 991 183,60	2 023 382,91
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	61 531,18	55 833,76
4. Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	61 531,18	55 833,76
VASTAAVAA	2 052 714,78	2 079 216,67
	=====	=====
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
II Jäännöspääoma	2 099 705,70	2 000 495,53
VI Tilikauden alijäämä	-121 541,65	-136 032,96
Oma pääoma yhteensä	1 978 164,05	1 864 462,57
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Pitkäaikainen vieras pääoma yht.		
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
6. Ostovelat	39 705,54	176 112,58
7. Siirtovelat	34 845,19	38 641,52
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	74 550,73	214 754,10
Vieras pääoma yhteensä	74 550,73	214 754,10
VASTATTAVAA	2 052 714,78	2 079 216,67
	=====	=====

6.6 KRIISIKUNTAKRITEEREIDEN TOTEUTUMINEN EVIJÄRVEN KUNNASSA

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi jos kunnan todetaan olevan erityisen vaikeassa asemassa. Tämä todetaan kriisikuntakriteereillä, joiden täytyessä voidaan käynnistää ns. kriisikuntamenettely.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja jos ne ovat kahdena vuonna peräkkäin alittaneet säädetyt raja-arvot.

Kriisikuntakriteereiden mukainen arviointimenettely voidaan käynnistää, jos:

<i>Kriisikuntakriteerit</i>	<i>Evijärven kunta 2019</i>
Konsernitilinpäätöksen alijäämä euroa/asukas: 1. vuonna > 500, 2. vuonna > 1000	konsernitilinpäätöksessä ylijäämää 500,63 €/asukas, ei täyty
Tai	
Konsernitilinpäätöksestä lasketut 4/4 tunnuslukua täyttyvät:	
1. Vuosikate, prosenttia poistoista: kahtena vuonna < 80 %	8,42 %, täyttyy
2. Tuloveroprosentti: kahtena vuonna vähintään 2,0 %-yksikköä ylikeskimääräisen, raja 22,25 % (2020)	21,5 %, ei täyty
3. Lainamäärä euroa/asukas*: kahtena vuonna vähintään 50 % yli keskimääräisen (ka 4 283 € vuonna 2018)	3 919 €/asukas, ei täyty
4. Laskennallinen lainanhoitokate: kahtena vuonna < 0,8	2,43, ei täyty

Evijärven kunnalla eivät kriisikuntakriteerit täyty vuoden 2019 tilinpäätöksen osalta. Konsernitilinpäätöksessä on kertynyt ylijäämää. Muista tunnusluvuista Evijärvellä täyttyy yksi kriteeri.

7. HENKILÖSTÖRAPORTTI

Vakinaisen henkilöstön määrä tulosalueittain 2012-2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kunnanhallitus	1	1	1	1	1	1	1	1
Keskushallinto	3	3	3	3	2	2	2	2
Maaseutuelinkeinoitoimi	1	0	0	0	0	0	0	0
Sivistystoimi	53	55	51	50	46	46	56	59
Tekniset palvelut	8	8	13	14	21	19	17	16
Henkilöstö yhteensä	66	67	68	68	70	68	76	78

Siistijät (4) siirtyivät vuonna 2016 sivistystoimen alaisuudesta teknisten palvelujen tulosalueelle.
Vuonna 2018 vakinaistettiin koulunkäyntiavustajien (8) työsuhteita.

Vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolot 2012-2019

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yleishallinto	Päivät	38	242	111	368	15	2	7	0
	Päivää/hlö	9,5	60,5	27,8	92	5	0,67	2,3	0
Sivistystoimi	Päivät	1414	613	1513	388	662	821	1182	739
	Päivää/hlö	26,7	9,0	29,7	7,6	14,39	17,8	20	12,52
Tekninen toimi	Päivät	7	184	154	694	392	914	475	212
	Päivää/hlö	0,9	23,0	11,8	53,3	18,6	48,1	27,9	13,25
Yhteensä	Päivät	1459	1038	1778	1450	1059	1737	1664	951
Keskim.	Päivää/hlö	12,7	18,8	22,1	15,5	20,2	21,3	25,5	12,2

Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma 31.12.2019

	alle 30	30 - 39	40 - 49	50 - 59	yli 60	Yht
Miehet	1	6	6	4	5	22
Naiset	0	16	20	16	9	61
Yhteensä	1	22	26	20	14	83

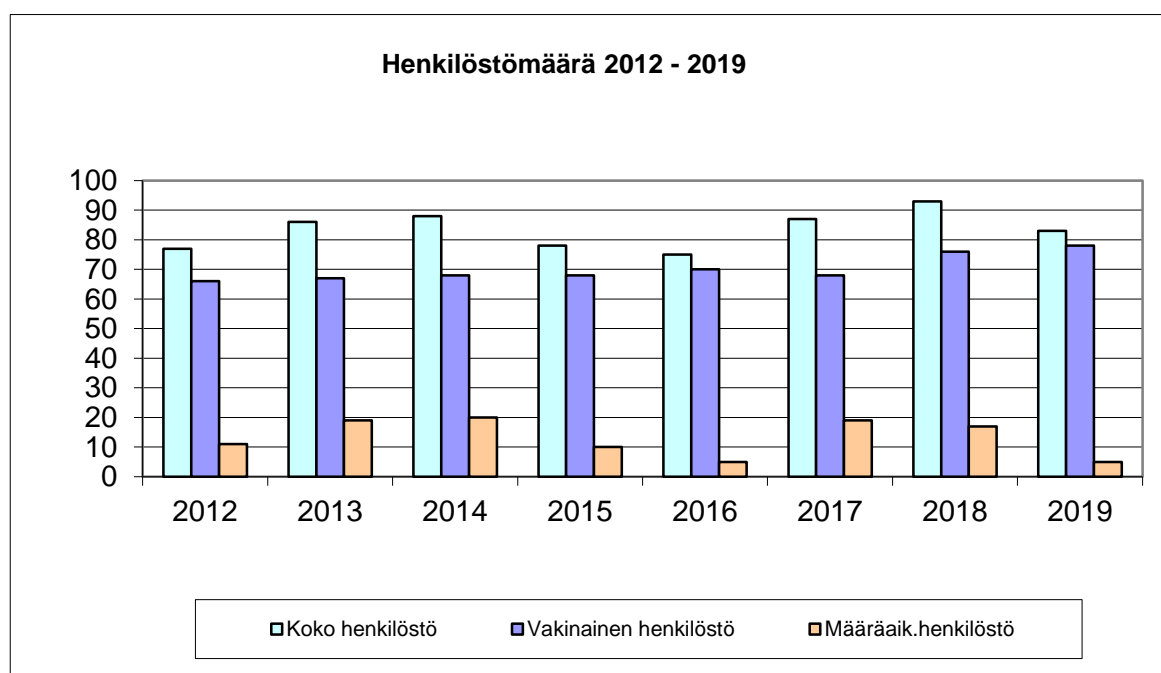
(Myös määräaikaiset työntekijät)

Työ- ja virkasuhteisille maksetut palkat sivukuluineen

	2 014	2015	2016	2017	2018	2019
Palkat yhteensä (€)	2 786 103	2 802 656	2 899 553	2 916 804	3 079 054	3 158 801
Henkilösivukulut (€)	1 262 683	1 148 260	1 103 685	977 421	934 056	986 582
% palkoista	45,32 %	40,97 %	38,79 %	33,51 %	30,34 %	31,23 %
Palkat ja sivukulut yhteensä (€)	4 048 785	3 950 916	3 949 143	3 894 225	4 013 110	4 145 383

Maatalouslomitus siirtyi Kauhavan kaupungille vuoden 2009 alusta ja maaseutuasiamies vuoden 2013 alusta. Henkilösivukuluihin sisältyy eläkemenoperusteinen eläkemaksu, joka vuonna 2019 oli 412 138,05 €. Maksua maksetaan niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet kunnan palveluksessa olevasta henkilöstöstä ennen vuotta 2005. Summaan sisältyy myös maatalouslomituksen osuus 27 606,02 €, jonka valtio korvaa.

Henkilöstömäärä 2012-2019

Henkilöstön määrä vuonna 2019 oli yhteensä 83 työntekijää, joista 78 vakituisia työntekijöitä.

Muita henkilöstömenoja 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	25						
Työterveyshuolto	670	26 316	24 064	32 013	29 805	24 016	36 001
€ / vakinainen hlö	383	387	353	457	438	316	462
Henkilöstön koulutus	7 192	8 455	15 119	13 498	12 509	9 397	10 381
€ / vakinainen hlö	107	124	222	193	184	124	133
	24						
Matkakustannusten korvaukset	587	24 016	27 965	34 638	33 822	37 989	35 245
€ / vakinainen hlö	367	353	411	495	497	500	452
Päivärahat	1 498	1 203	2 820	1 823	1 676	2 171	2 519
€ / vakinainen hlö	22	18	41	26	25	29	32
Virkistys- ja harrastustoiminta	102	238	3 961	5 553	7 955	5 146	10 350
€ / vakinainen hlö	1,5	3,5	15	79	117	68	133

Menot sisältävät myös määräaikaisten ja sijaisten kustannuksia, vaikka jakolukuna on käytetty vakituisten määrää.

Matkakustannusten ja päivärahojen kokonaissummat sisältävät myös luottamushenkilöiden kyseiset kustannukset.

TYKY-toimintaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti 2019. Henkilöstölle järjestettiin kaksi tyky – liikuntailtapäivää 17.4.2019 Rantaraitilla sekä 14.11.2019 Alajärven monitoimi- ja uimahallilla. Liikuntakampanja henkilöstölle toteutettiin 1.4.–31.5.2019. Henkilöstö osallistui aktiivisesti liikuntakampanjaan.

Työtyytyväisyyskysely

Henkilöstölle on toteutettu työtyytyväisyyskysely vuosina 2016 ja 2018. Työtyytyväisyyskysely toteutetaan seuraavan kerran loppuvuodesta 2020.

8. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

	Säilytysaika:
- Tasekirja	pysyvästi
- Pääkirja	10 v.
- Virallinen päiväkirja	10 v.
- Ohjelmat ja menetelmäkuvaukset:	10 v. sen tilikauden päättymisestä jonka kirjanjpitoa menetelmäkuvauus koskee
- kirjanjpito	
- budjetointi	
- ostoreskontra	
- henkilöstöhallinto	
- käyttöomaisuuskirjanpito	
- konsernitase	
- myyntireskontra	
- vesilaskutus	
- yleislaskutus	
- Tiliositteet tositelajeittain:	10 v., paitsi projektit 10 v. viim. maksatuksesta ohjelmakaud. päättymisestä laskien
01 Muistiotositteet	
02 Tiliotositteet	
03 Jaksotukset	
04 Vyörytykset	
05 Oikaisut tilinavaussaldoihin	
06 Or-suoritukset	
07 Mr-suoritukset	
08 Mr-viitesuoritukset	
09 Palkat	
10 Käyttöomaisuusviennit	
20 Or-laskut	
22 Or-laskut/vesihuolto	
24 Kierrätettävät laskut	
25 Verkkolaskut	
31 Yleishallinnon saatavat	
44 Sivistystoimen saatavat	
57 Vesilaskusaatavat, Komartek	
58 Vesihuollon muut saatavat	
61 Yhdyskuntapalvelujen muut saatavat	
66 Vuokrasaatavat	
79 Lainojen vuosimaksusaatavat	
80 Liiketilöiden vuokrasaatavat	
81 Vesilaskusaatavat, Komartek 1.9.2016	
- Eri laskutusohjelmien kirjausluettelot	10 v.
- Lainakortisto	10 v.
- Luettelot rakennusurakoiden vakuuksista	10 v.
- Luettelot maa-aineslain mukaisten ottopäätösten vakuuksista	10 v.
- Luettelot osakkeista	10 v.
- Tilikartta	10 v.
- Osastokartta	10 v.

Edellä mainitut aineistot säilytetään paperitilusteina.

9. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Evijärvellä 30. päivänä maaliskuuta 2020

EVIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Jari Anttikoski
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Marja-Leena Kultalahti
kunnanhallituksen 1. varapj.

Jorma Tolonen
kunnanhallituksen 2. varapj.

Markus Kattilakoski
kunnanhallituksen jäsen

Aapo Kirsilä
kunnanhallituksen jäsen

Alina Niemi
kunnanhallituksen jäsen

Satu Ritala
kunnanhallituksen jäsen

Teemu Kejonen
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Evijärvellä . päivänä . kuuta 2020
